C:\Users\Plazma\Desktop\300\Švandrlik_Miroslav-Černi_baroni.PDB

PDB Name: cerni_baroni.txt
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 27.12.2002
Modification Date: 27.12.2002
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

ČERNÍ BARONI

Kapitola první: ROTA VÍCEMÉNĚ V ROZKLADU 1.

Kefalín ležel na ošetřovně a bolestně hekal. Sotva vnímal, že místností ustavičně přechází patřičně nazlobený poručík Troník.

"Vy jste mě zklamal, Kefalíne", hřímal politruk,"a nejen mě, nýbrž i soudruha velitele a vlastně všechen pracující lid! Ve chvíli, kdy jste se měl projevit jako svazák a agitátor roty, jste se ožral tak, že jsem něco podobného ještě nezažil! Uvědomujete si vůbec, soudruhu, že jste poblil celá kasárna?"

Kefalín těžce zavrtěl hlavou. Neuvědomoval si zřejmě vůbec nic.

"Takhle se přece nedají řešit krizové situace, Kefalíne", pokračoval Troník. "A kdo jedná neuváženě, nahrává nepříteli! Obraťte se pro poučení do historie: Za Marie Terezie se nesložily dva, tři, ale čtrnáct let! A vojáci byli ukáznění!"

"Nebyli, " zaprotestoval rozhodně Kefalín, "chlastali, rabovali, znásilňovali vesnické dívky. Já jsem akorát ze žalu vypil flašku Malagella!"

"Podívejte, Kefalín," řekl politruk, "nenaříkejte akorát, když jste se nacucal jako uherská svině! A proč? Jaký jste měl důvod? Pouze ten, že soudruh ministr Čepička rozhodl tváří v tvář imperialistickému obklíčení, aby se presenční služba prodloužila o jeden jediný rok!"

"No má poklona?" zachrčel zotavující se vojín a obrátil se na druhý bok.

"Soudruh ministr očekával pochopení od nás všech," pokračoval Troník, "a zejména pak od svazáků! Co myslíte, že by udělal, kdyby vás teď v tomto stavu viděl?"

"Posral by se", hádal Kefalín.

"Potrestal by vás" opravil ho politruk důrazně. "A já vás, soudruhu, taky potrestám, jelikož takového agitátora, jako jste vy, mohu kdykoliv postrádat! Agitátor ma agitovat, ne blít po chodbách. Až se zotavíte, oznámím vám, jaký trest nastoupíte!"

Poručík Troník si ještě jednou nepřívětivým zrakem změřil vojína, který ho v nejtěžší chvíli totálně zklamal a odešel zpátky k rotě, která rozhodně nebyla v dobrém stavu.

2.

Dušan Jasánek již několik hodin vytrvale plakal.

"Vidíš ty vole," řekl mu kulak Vata bručavým hlasem, "tohle jsou ty vaše socialistický výdobytky! Já to teda konečně vydržím, protože jsem zvyklej makat, ale ty vypustíš duši někde ve výkopu, nebo ti na tu tvou pitomou redaktorskou palici spadne ze střechy taška!"

"Alespoň by se mu v ní rozsvítilo!" soudil Ota Kunte, ale moc tomu nevěřil. Redaktor si otřel slzy rukávem špinavého saka, několikrát vzlykl a pravil: "Dříve zase byly žebračenky a celá armáda nezaměstnaných!"

"To bych teda na mou duši, byl radši v armádě nezaměstnaných!" vybuchl Cína, který si opět, už po čtvrté, zlomil levou ruku, aby nemusel na pracoviště. "Když si uvědomím, že tady budem tvrdnout až do příštích vánoc, tak mám chuť někomu rozbít držku!"

"Já s tím prodloužením rovněž nesouhlasím", prohlásil Jasánek, "ale nemůžeme věci vidět odděleně, nýbrž v celku. Dějiny jsou dějinami třídních bojů. Já to vidím tak."

"Ty vidíš, chudinko, veliký hovno, " přerušil ho Kunte znechuceně protože jseš úplně blbej a ani Pánbů ti vod toho nepomůže. Teď si ještě chvíli pobrečíš a potom napíšeš oslavnou básničku na to moudrý Čepičkovo rozhodnutí!"

"A my ti za to nakopem prdel!" doplnil ho kulak Vata a tato představa ho poměrně rozjařila.

Zato Jasánek se urazil. "Sprostota nejsou argumenty, " pravil stále vzlykaje, "a uchyluje se k ní ten, kdo neví kudy kam! Já myslím, že v tom prodloužení vojny má prsty nějaký nepřátelský agent, který se vloudil do vedení naší armády! Usiluje o to, rozložit morálku vojáků a probudit v nich nespokojenost!"

"To se mu tedy povedlo!" konstatoval Vata. "Jenomže nám je to starou belu platný!"

"Vy komouši jste samí agenti!" vysmíval se Jasánkovi rozložitý kulak.
"Možná, že jednoho krásnýho dne odhalej i tebe!"

Dušan Jasánek neodpověděl, neboť představa, že všechno zavinil nepřátelský agent ho úplně ovládla. Začal v duchu skládat potupnou báseň na neznámého zlodušského generála, kterou uveřejní v den jeho odhalení. A už se sloky linuly jedna za druhou: K Stalinovi se hrdě hlásil, k světlému jeho odkazu, zatím však podle do armády infikovat chtěl nákazu.

Jednota naše rmoutila ho, věděl v čem naše síla je . . .

"Jasánek!" ozval se od dveří staršina Blažek. "Kefalín poblil chodbu před ošetřovnou. Vezměte kýbl, hadr a běžte to utřít!"

3.

"Tak to vidíš," řekl Kefalín, když se poněkud vzpamatoval, lapiduchovi Tomáškovi. "Miliony vojáků všech armád světa se ožerou, aniž by to vzbudilo jakoukoli pozornost a když to jednou udělám já, tak je z toho problém. Řekni, jestli nemám smůlu!"

"Jak se to vezme," pokrčil rameny lapiduch, "já ti nechci nic vyčítat, ale tys ten nápoj zřejmě nedocenil! To Malagello - to je horší než vyjetej volej! Podle mýho odhadu by litr porazil slona!"

"Nač ty úvahy?" rděl se Kefalín. "Snad nechceš tvrdit, že jsem nějak zvlášť vyváděl?"

"Mohlo to bejt horší," utrousil mnohovýznamně. "U nás autosedlář Kadlus vypil devět štoků a pobodal švagra nůžkami na ovocné stromoví. Tys násilnické sklony sice neprojevoval, ale zato s hygienou, kamaráde, jsi byl na štíru!"

"Něco už mi naznačoval Troník, ale zdálo se mi, že přehání."

"Ani v nejmenšim," řekl Tomášek. "Spíš bych řekl, že se vyjadřoval zdrženlivě, ba přímo decentně. V počátcích ses snažil znečistit vojenské prostory a blil jsi z prvního patra na Pražskou třídu. Šest chlapů mělo co dělat, aby tě odtáhlo od okna!"

"Proboha!" zděsil se Kefalín. "To je katastrofa!"

"Je," souhlasil lapiduch, "ale zdaleka to není všecko. Sotva tě kluci pustili, nablil jsi nadporučíkovi Mazurkovi do bot."

"Jak jsem to mohl dokázat?" podivil se Kefalín.

"Velice snadno," odtušil lapiduch. "Paní Mazurková vynesla na chodbu všechny boty, aby je nadporučík vyčistil. Celkem to bylo jedenáct párů a ty jsi nevynechal ani jedny!"

"To je konec!" vzdychl Kefalín.

"Zdaleka ne!" opravil ho Tomášek. "Ale nemá smysl, abych tě o všem podrobně informoval. Bylo to příliš stereotypní. Až budeš mít příště chuť na alkohol, měl by sis rozhodně vybrat lepší značku."

"Myslíš, že bych si radši nedal tokaj?" otázal se Kefalín. "Jenže když má člověk v kapse pětku, tak si nemůže moc vyskakovat!"

"Já jsem se tě nechtěl nijak dotknout," upozornil ho lapiduch, "jsem tady proto, abych léčil a ne abych kritizoval. S každým dobře vyjít, to je moje heslo!"

4.

"Trestám vojína Kefalína deseti dny prosté vazby," oznámil večer při prověrce nadporučík Mazurek nastoupené jednotce a tvářil se při tom, jakoby ten strašlivý ortel vyřkl sám nad sebou. Všechny ty události posledních dnů ho zcela zaskočily a jemu se zdálo, že se pod nimi co nevidět zhroutí. Žena ho tloukla čím dál více, poručík Troník se již netajil tím, že si na jeho neschopnost stěžuje u nejvyšších míst a rota se nacházela přímo v dezolátním stavu. Nadporučík bázlivě zamžoural vodnatýma očima a spěšně odešel do svého bytu. V rozlícené ženě viděl tentokrát menší zlo než v nasupené a zlověstně se tvářící rotě otrlých a všehoschopných pétépáků.

Kefalín, který byl mezitím propuštěn z ošetřovny, přijal trest klidně a mužně. "Marná sláva, jako agitátor jsem se nechoval," řekl, "a jako svazák teprve ne! Jsem vinen a jdu pykat."

Dušan Jasánek na něho vyčítavě pohlédl. "Opít se není žádné hrdinství," konstatoval kysele, "a východisko teprv ne!"

"Já vidím z dané situace pouze jediné východisko," odvětil Kefalín, "a to dát si neprodleně zavináče. Jestli za něco stojíš, tak mi půjčíš bůra!"

Ale Jasánek se od něho odvrátil. To tak, odpoledne po něm uklízela teď mu ještě bude půjčovat peníze!

Naštěstí vypomohli Kefalínovi velice ochotně Kunte, Kahoun a Cína, kteří po prohledání veškerých kapes dali dohromady něco přes čtyři koruny.

5.

Ráno byl Kefalín odveden do vězení. Učitel Anpoš s prázdným, leč hrozivě napřaženým samopalem za ním kráčel ke kasárnám tankových vojsk.

"Vždycky jsem odsuzoval alkoholismus," pravil farářským tónem, "ale teprve tvůj výstup mi dal za pravdu. Viděl jsem na vlastní oči, jaké zvíře se může stát z inteligentního a vzdělaného člověka!"

"Takže jsem ti vlastně poskytl názorné školení dle Komenského, " zaradoval se Kefalín. "To, co jsi dosud znal jen z teorie, jsi spatřil pojednou v celé obludnosti, ne-li přímo zhovadilosti!"

"Všichni jsme byli otřeseni tím, co nás postihlo," děl pedagog, "ale to neznamená, že bychom na to měli reagovat tak nedůstojným způsobem! To, co jsi provedl, bylo nechutné!"

"Připouštím, že tolik nablitejch polobotek tebou muselo otřást, " odvětil Kefalín, "neboť jsi, jak známo, estét. Proto ti také zřejmě uniká, že vedeš nebezpečného vězně, a místo na něho míříš na komín u pivovaru."

Učitel se kousl do rtu, ale pak pravil, že ani nenabitou zbraní nemáme na nikoho mířit. Tak to učil dítka ve škole a sám se tomu nemíní zpronevěřit.

"No, já tě k tomu nutit nebudu!" řekl Kefalín, "ale vyřiď si to se svým vojenským a svazáckým svědomím!"

Anpoš cosi nepřívětivého zahuhlal a zřejmě si oddychl, když mohl trestance předat strážnému od bojových jednotek. Byl to vytáhlý svobodník, který neměl z přírůstku pražádnou radost.

"Boha jeho!" zabědoval. "Kam ho vrazím? Do basy se nevejde, kluci už tam jsou namačkaný jako slanečci!"

"To není moje starost," řekl učitel a měl se k odchodu. "Svůj úkol jsem splnil. A víc na mně nikdo nemůže žádat!"

Strážný s Kefalínem osaměli na nádvoří.

"To máte tak malou basu?" podivil se Kefalín.

"Basa je veliká," odvětil svobodník, "ale zájem o ni je přímo nevšední.
Delikty narůstají přímo neuvěřitelným tempem. Vzorný vojín Rosomák, který byl kdysi pochválen před nastoupenou jednotkou za nácvik spartakiádních cvičení, shazoval včera důstojníkům z hlavy brigadýrky, kopal do nich a vykřikoval, že kope do Čepičky. Rotní písař Marhounek vystrkoval z okna holý zadek a desátník Holeš vyzval velitele roty, aby spáchal sebevraždu. Zkrátka, v base to vypadá, jako kdyby tam Štercl pořádal estrádu. Jablko by nepropadlo."

"A co bude se mnou?" zajímal se Kefalín.

"Na to se zeptáme kapitána Zlatohlávka," rozhodl svobodník. "Má dneska dozorčího vojskového tělesa."

"Zlatohlávek?" divil se trestanec, "to jméno jsem ještě neslyšel."

"To také není jméno," odtušil frajtr. "A jestli mu tak řekneš, tak budeš mít smutnou vojnu, za to ti ručím! On se jmenuje Rumštuk a toho Zlatohlávka si vysloužil v první linii. Když se v naší krásné vlasti nenadále rozšířila mandelinka bramborová, vyhlásila naše armáda nesmiřitelný boj s americkým, nebo též Trumanovým broukem. Vojáci roztažení do rojnic chodili celé dny v bramboříštích a sbírali nebezpečný hmyz. Rumštuk chtěl jít své rotě příkladem a proto si na sběr přinesl obrovský plátěný pytlík od mouky. Potíž byla jedině v tom, že nebyl zběhlý v přírodních vědách a nerozeznal mandelinku od hlemýždě. Sbíral vše, co se hýbalo od velikosti blechy do velikosti myši. V polední přestávce měl pytlík skoro plný, ovšem mandelinka v něm nebyla ani jedna. Nejvíce nazbíral zlatohlávků a proto taky dostal tohle jméno. Večer měl k jednotce krásný proslov, v němž vojínům objasnil, kterak jsme imperialistickým travičům studní zasadili zdrcující úder."

Svobodník mínil zřejmě pokračovat, ale v tom se na scéně objevil sám kapitán Zlatohlávek.

"Soudruhu kapitáne," pravil svobodník. "Právě jsem přijal vězně, pro něhož nemáme místo. Věznice je zcela přeplněna."

Kapitán se zamračil. "Máme dost vlastních vězňů, " řekl, "a nepotřebujeme, aby nám je někdo vodil od cizích jednotek." Pak se obrátil na Kefalína. "Co jste provedl, soudruhu?"

"Podnapil jsem se, soudruhu kapitáne," přiznal se Kefalín.

"Spíš jste se ožral," hádal Zlatohlávek. "Místo, abyste dělal něco užitečného pro společnost, tak jste se choval jako spustlík. Já vám tedy umožním, abyste svou chybu napravil. Jak jistě víte, pro naše hospodářství je velice důležitý sběr starých surovin. V prostoru kasáren, kterým jste procházel jsem spatřil útržky papíru, kousky hadrů ba i jiné významné suroviny. Proto si, soudruhu nyní vezmete pytel a vše, co může náš průmysl zužitkovat, seberte!"

"Provedu!" zvolal Kefalín, ale svobodník se ošíval.

"Soudruhu kapitáne," namítl, "nemám k dispozici muže, který by vězně při sběru doprovázel."

"Není třeba," pravil Zlatohlávek, "mezi výchovné metody patří i občasná důvěra. Tak nás to učí soudruh Makarenko, který poslal lupiče na nákup do města. A vyplatilo se to. Lupič se vrátil i s nákupem. Zde soudruh sebere zase suroviny a stačí na něho občas dohlédnout, aby se někde nedostal k alkoholu.
Jestli se ožere, tak zavřu, soudruhu svobodníku, vás."

Pak se jeho oči zalily zvláštní něhou. "Soudruzi," řekl. "Naší krásné a kvetoucí vlasti můžeme pomoci nejen se zbraní v ruce, ale také sběrem. Sbíráme ovšem nejen odpadky, ale také například léčivé byliny."

"A houby." vyhrkl Kefalín nadšeně.

"Správně, též i houby. " pochválil ho Zlatohlávek. "NIc z našeho nepřeberného bohatství nesmí přijít nazmar. Všechno sebereme a zužitkujeme.
Sběr je naší vlasteneckou povinností."

"Také by se dalo sbírat peří." navrhl Kefalín zadumaně. "Již babička Boženy Němcové tvrdila, že dobrá hospodyňka pro pírko přes plot skočí. A na loukách kolem kasáren je peří plno."

"Výtečně soudruhu." zvolal Zlatohlávek vzrušeným hlasem. "Znamenitě.
Kdybych rozvinul rotu do rojnice a všichni jsme sbírali peří ...."

Fascinován tímto nevšedním nápadem ponechal Kefalína v péči svobodníkově a kvapně odešel do své kanceláře, aby rozpracoval podrobnosti.

6.

Kefalín sbíral odpadky do velikého pytle, když se zčistajasna objevil na nádvoří poručík Troník.

"Kefalín, co tady děláte?" vybuchl. "Jak to, že nejste v lochu?"

"Provádím dle rozkazu sběr starých surovin," hlásil vězeň, "a pomáhám našemu národnímu hospodářství. Až dosud jsem sebral čtyři zmuchlané Obrany lidu, dvě pohlednice, tři zamaštěné hadry a drůbeží kůstku."

"Zkrátka se flákáte jako obvykle," zahučel Troník. "Takto si Kefalín, svazáka nepředstavuji. Vy máte jít ostatním příkladem, získávat je pro radostné budování a místo toho patříte k největším narušitelům morálky. Kde je strážný?"

Kefalín pokrčil rameny. "To víte, soudruhu poručíku, dneska se na nikoho nemůžete spolehnout," řekl, "nejméně ze všeho na strážného od bojových jednotek. To byste nevěřil, jaká je tu hanebná morálka."

"To vidím," děl politruk a vzápětí zahulákal:"Strážný, strážný." Volal delší dobu, ale jediným výsledkem bylo, že se z okna na nádvoří vyklonil jakýsi nadporučík a zvolal:"Soudruhu, nerušte politické školení."

Troník tento argument zřejmě uznal, neboť okamžitě přestal s povykem.

"Kefalín," pravil, "jděte toho zatraceného blbce hledat a přiveďte mi ho. Musím vás vyreklamovat z basy."

Kefalínovi se údivem rozšířily oči.

"Zítra je v Nepomuku schůzka agitátorů rot a předsedů svazáckých skupin," vysvětloval poručík, "a vy tuto funkci bohužel zastáváte. Je to smutné, ale je to tak. Máte štěstí, že vám to trochu marxisticky myslí, jinak jsem vám

už dávno napařil prokurátora."

"Tak já jdu hledat toho blbce," řekl Kefalín a měl se k odchodu.

"U vás není strážný žádný blbec," zvolal politruk zlostně. "Je to váš představený a co řeknu já, nesmíte říkat vy. Kritika představených není na vojně dovolena. Za chvíli byste mohl tvrdit, že jsem blbec já."

"To bych si nikdy nedovolil, soudruhu poručíku." ujistil ho Kefalín.
"Jdu hledat soudruha svobodníka."

"Jděte" přikývl Troník. "A ať sebou ten blbec hodí. Jak si to vůbec představuje, nechat vězně bez dozoru? Co kdybyste dezertoval nebo tu prováděl nějaké nepřístojnosti?"

"Docela klidně jsem tady mohl spáchat sebevraždu," stěžoval si Kefalín, "vůbec mi nebyly odebrány tkaničky od bot a od podvlíkaček."

"Nekecejte a plavte" vyzval ho poručík. "Nemám na starosti jenom vás."

Kefalín odešel a delší dobu se flinkal po kasárnách. Asi za tříčtvrtě hodiny našel svobodníka, který se dvěma vězni zhotovoval nástěnku na téma "Běda americkým imperialistům." Pozorně vyslechl Kefalína a poté pravil, že mu poručík od pétépáků může políbit prdel.

"To je tvý poslední slovo?" zeptal se Kefalín.

"Jo" řekl frajtr. "Klidně mu to vyřiď!"

Kefalín pokrčil rameny a odešel na nádvoří, aby svobodníkův vzkaz vyjevil politrukovi v celé jeho šťavnatosti.

"Cože?" zařval poručík, když byl seznámen s drsnými fakty. "To že řekl?
No já s ním zatočím!"

Učinil pohyb, jakoby se chtěl za strážným rozběhnout sám, ale pak se zarazil. "Prdel mu nepolíbím," řekl zlomyslně, "ale zcizím mu vězně! Až mu bude večer chybět muž, tak mu do smíchu nebude, za to vám ručím. Natáhneme ho na skřipec, prevíta. Kefalín, jdeme."

"Aby pak ze mne nebyl dezertér" strachoval se Kefalín, "o mne nejde, já bych to nějak přes srdce přenesl, ale aby pak neutrpěla pověst celého svazu mládeže."

"Plavte," zařval politruk. "Vy byste tohle posvátné slovo neměl ani vyslovit."

7.

Kefalín byl opět na svobodě, ale žádné výhody mu z toho nevyplynuly.
Sbírat drůbeží kůstky na nádvoří nebyl tak špatný švindl.

"Jak jsem vám již oznámil, Kefalín, " pravil úsečně Troník, "zítra jedete do Nepomuku na schůzi. To ovšem neznamená, že si nyní budete válet šunky. Napochodujete na pracoviště a až do konce směny budete pilně pracovat. A ještě, Kefalín, mistři nám ohlásili, že pracovní morálka náhle upadla. Některé rozkladné elementy zneužívají rozkazu o prodloužení presenční služby a narušují pracovní proces. Došlo i k inzultaci představených. Mistra Paláta kdosi zezadu postrčil do jámy s vápnem. Podezdření je na Kutíka, ale nelze mu to dokázat.
Tím spíše, že nablízku byli viděni i Kunte a Cína. Kefalín, působte na ty soudruhy. Trpělivě jim vysvětlujte naši politiku a když tomu nebudou chtít rozumět, tak přijďte za mnou a já s nimi zatočím. Kefalín, teď není na místě žádný liberalismus. Když necháme bujet protistátní živly, tak se dožijeme rozkladu celé jednotky. Jděte, Kefalín, a chovejte se jako svazák."

Kefalín se otázal, jestli má při přesvědčování začít od prvobytně pospolné společnosti, nebo až od počátků dělnického hnutí, ale politruk zakoulel očima a prohlásil, že si se stupidními šašky vždy dovedl poradit. V témže okamžiku počala paní Mazurková fackovat velitele roty, který špatně vyklepal koberce a Troník bleskurychle vyexpedoval Kefalína z dosahu této potupné podívané.

8.

Rota nadporučíka Mazurka byla ve skutečném rozkladu. Mistři lomili rukama a pobíhali zmateně po staveništi. Stavbyvedoucí každou čtvrthodinu volali do kanceláře roty, aby někdo přišel zjednat pořádek, ale nikdo se k tomu neodhodlal. Nadporučík Mazurek se zjevně bál, poručík Troník tvrdil, že osobně zasáhne teprve, až události budou mít vyhraněně politický charakter a staršina Blažek, jehož se prodloužení vojny týkalo právě tak jako ostatních, prohlašoval, že v případě vzpoury vydá vzbouřencům samopaly.

Na stavbě se nepracovalo. U míchačky na beton stál populární židobijec Žanda zvaný Sálus a široce vykládal o intrikách světového židovstva.

"Čepicka přece není Žid," namítl Cína.

"V tom je právě ta jejich rafinovanost" křičel Sálus. "Veliký Žid stojí někde v pozadí a tahá za drátky. Takoví Čepičkové jim jenom slouží a kolikrát to ani nevědí. Pamatujte si, že Židi jsou za vším.Já to vím, já jsem z Golčova Jeníkova."

Dušan Jasánek míníl něco namítnout, ale sotva otevřel ústa, nacpal mu kdosi do nich maltu, a tak ho nedemokraticky vyřadil z diskuse.

"Je to lumpárna", nechal se slyšet kulak Vata, "ale dá se kulový hovno dělat, musíme ohnout hřbety a makat."

"Tady vidíte, proč to natřeli sedlákům u Chlumce, "řekl Kahoun.
" V rozhodujícím okamžiku vždycky couvnou. Já myslel, kdovíjaký jsi hrdina a ty chceš vytvářet další hodnoty socialistický společnosti ?"

"Já jenom nechci bejt zavřenej jako můj bratranec Alois, " prohlásil Vata smutně. "Ten měl na půdě kvér z pruskorakouské války. Rezavej a s vohnutým laufem. Aby ho nějak využil, tak ho zapích na louce do hlíny a přivázal k němu kozu. Za pár dní ho sebrali a napařili mu čtnáct let pro přechovávání zbraní za účelem ozbrojenýho spiknutí. Mě do ničeho netahej, já vím svoje."

Další část roty popíjela dvanáctku v grand hotelu Bráník. Svobodník Římnáč tančil na stole kozáčka a zpíval při

tom: "Nám už je to všechno jedno, s námi už to nevyhrajou." Kunte loudil na číšníkovi sedmnácté pivo a bývalý loupežník Bobr tvrdil, že ho v Zámrsku sice převychovali, ale nyní ztrácí víru v pozitivní cíle socialismu.

Za této neutěšené situace vešel do podniku Kefalín.

"Král opilcú se dostavil", zajásal svobodnik Řimnáč a dřepl si do ošatky se slanými rohlíky. "Dejte mu napít, nebo lekne jako ryba."

V tu ránu se před Kefalínem objevilo několik orosených půllitrú s plzeňskou dvanáctkou. Tím pádem nedošlo k přesvědčování zaostalých a kolísajících živlů.

9.

Krátce před výměnou stráží objevili u tankistů ztrátu vězně. Svobodník to ohlásil kapitánu Zlatohlávkovi a ten nedůvěřivě vrtěl hlavou. "Nemožné", mumlal. "Byl to takový iniciativní soudruh. Ten nápad se sběrem peří je přímo znamenitý. Jistě je někde v objektu kasáren."

"Hledejte znovu," vyzval ho Zlatohlávek, "a použijte tomu všechny vězně. Více očí víc vidí. Rozejděte se všemi směry a múžete při tom sbírat i starý papír."

Tato akce měla pouze ten výsledek, že se zaběhli čtyři další vězni.

Kapitán Zlatohlávek se vydal rázným krokem k pétépákúm a první, koho na dvoře spatřil, byl Kefalín, který se právě vrátil z práce.

"Soudruhu vojíne", zařval kapitán. "Zklamal jste mojí dúvěru. A kdo mne jednou zklame, ten ponese všechny dúsledky. Za mnou !"

"Soudruhu kapitáne ... " pokoušel se vysvětlit Kefalín.

"Mlčet, nediskutovat, nejsem na nic zvědav", soptil kapitán. "Směr věznice - pochodem vchod".

Asi za hodinu sháněl Kefalína poručík Troník. Připravil mu cestovní rozkaz k služební cestě do Nepomuku a hodlal mu poskytnout několik cenných instrukcí k nadcázejí schůzi agitátorů. Kefalín však nebyl k nalezení.

"To je nezodpovědnost," buši pěstí do stolu Troník. "Ví přece, že má časně ráno odcestovat. Snad se opět neopil ?"

Dal Kefalína hledat a sám několikrát proběhl budovu, nahlížeje do nejodlehlejčích koutů. Agitátor však byl stále nezvěstný.

Troník svolal svazácký výbor a pravil: "Soudruzi, je to smutné, ale Kefalín se znovu neosvědčil. Ačkoliv je mu známo, že se má zítra zúčastnit schůze agitátorů v Nepomuku, je zde důvodné podezření, že se opět někde ožral. Projděte proto všechny putyky v Táboře a dopravte Kefalína do kanceláře roty.

Jednejte rychle a uváženě. Máte mou plnou důvěru".

Vojíni Jasánek, Anpoš, Bobr a Lenčo se s nadšením vrhli do ulic města, aniž si však nechali vystavit propustky. Dříve než mohli navštívit jediný hostinec, byli sbaleni hlídkou a předvedeni před velitele posádky. Pokoušeli se mu vyjevit své ušlechtilé poslání, avšak velitel se tvářil nepřístupně. "Nechte je umýt všechny záchody," pravil, "a zavolejte velitele pétépáků, ať si pro ty pobudy přijde. Jaktěživ jsem neslyšel pitomější výmluvu. Za těch dvacet let, co jsem na vojně, mi už lhalo hodně vojáků, ale ani jeden mi netvrdil, že hledá opilého agitátora."

O něco později zvedl telefon nadporučík Mazurek. Slíbil, že si pro čtyři neukázněné vojáky přijde, ale vzápětí na to zapoměl, jelikož mu manželka přikázala žehlit košile. Jasánek, Anpoš, Bobr a Lečo myli pod dohledem pihovatého poručíka záchody a marně doufali, že je někdo přijde vysvobodit.

Mezitím začal být silně nervózní poručík Troník a rozběhl se sám do Tábora. Nakukoval toužebně do hostinců, ale objevil tam pouze Kunteho, Kutíka, Sáluse a Cínu, kteří mu v jeho politické práci nemohli být nikterak nápomocni.

Teprve kolem jedenadvacáté hodiny, kdy se nad starobylým Táborem snesl soumrak, napadlo politruka, že by něco mohli vědět na posádce. Vypravil se tam a vrápětí se shledal se svazáckým výborem, který se nacházel ve stavu naprostého vyčerpání.

"Kde je Kefalín ?" vybafl na ně poručík. "Objevili jste ho ? " Čtyři svazáci záporně zavrtěli hlavami.

"Zklamali jste mě, soudruzi, " zabědoval Troník, "jak má jednotka politicky pracovat, když se nemohu na nikoho spolehnout ? Následujte mne, soudruzi, třeba se Kefalín vrátil sám."

Leč Kefalín se nevrátil. Politruk začal znovu zběsile pobíhat po baráku, halekal agitátorovo jméno a nakukoval do každé větší prázdné škatule.

Teprve ve chvíli, kdy byl na samém pokraji zhroucení, se znenadání ozval kulak Vata. "Tedy jestli jde o Kefalína," pravil, "tak toho odpoledne vodved jeden kapitán vod tankistů do basy."

Politruk rázem pochopil celý propletenec.

"Vata", zaúpěl."Člověče, proč jste mi to neoznámil hned ?"

"Když já se hrozně nerad pletu do něčeho, po čem mi nic není", zahučel kulak. "Člověk dneska nikdy neví."

"Typicky buržoazní názory" vyštěkl poručík a aniž by se dále zdržoval, rozběhl se do basy, aby znovu, dnešního dne již podruhé vyreklamoval agitátora roty, vojína Kefalína.

********** PALMVERZE JNEK 2000 **********

Kapitola druhá: AGITÁTOR NA ZELENÉ HOŘE ----------

1.

I v Nepomuku začala morálka povážlivě povolovat a sám veliký vládce Zelené Hory major Haluška zvaný Terazky to nemohl brát na lehkou váhu. Jako první opatření provedl čistku v kultuře. Vnikl do knihovny a vyřadil odtud Osudy dobrého vojáka Švejka. "Terazky je se Švýjkokem koniec, " pravil. "Máme veľa Švýkov u našich jednotiek."

Poté začal osobně kontrolovat stráže. Plížil se neslyšně noční tmou a přepadal nebohé vojíny nedbale plnící svoji povinnost. Doplatil na to zejména absolvent konzervatoře Hartusný, který mezi půlnocí a druhou hodinou ranní

střežil skladiště onucí a jiných vojenských potřeb. Jelikož byla nádherná vlahá letní noc, odložil poetický vojín samopal do strážní budky a procházel se mezi stromy, polohlasně prozpěvuje: "Miriam, má sladká Miriam".

V tom se od kmenu lípy odlepil stín. Major Terazky přiskočil ke strážní budce a než se rozespívaný konzervatorista nadál, zmocnil se jeho samopalu.

"Terazky stě, súdruh vojín, domiriamovali", zahřměl major. "Pôjdětě na pracovisko do Arnoštova drevo rúbať,abyste videli, že vojna nieje opera".

Ale to byly pouze dílčí úspěchy, které Terazkyho neuspokojovaly. Viděl, kterak se mu prapor rozpadá pod rukama a tušil, že to nemůže nijak podstatně ovlivnit.

Zavolal si svého zástupce pro věci politické, kapitána Ořecha a smutně pravil: "Terazky nás, Orech, čaká krížová cesta. Niekedy sa mi pozdáva, že by bylo lepšie odísť do civila".

"To jsou nervy, soudruhu majore", uklidňoval ho kapitán, "ve vypjatých chvílích má člověk všelijaké myšlenky. Když jsem ve druhé měšťance přinesl domů devět pětek, tak jsem příkladně pomýšlel na sebevraždu".

"Ba nie, Orech", vrtěl hlavou Terazky, "Keby ma urobili majorom na dráhe, lebo u hasičov..."

"Na to nesmíme myslet, soudruhu majore," řekl kapitán pevně. "Co by se s naší armádou stalo, kdyby nám odcházeli ti nejlepší lidé. To co jste před chvílí řekl, to byl projev poraženectví. Jistě to byla jen chvilková přechodná slabost, soudruhu majore."

Major Haluška se vzchopil, vděčně pohlédl na politruka, pokýval souhlasně hlavou a zvučným, sebevědomým hlasem vyřkl své oblíbené rčení: "Čo bolo, to bolo, terazky som majorom".

2.

Kefalín kráčel serpentýnou k Zelené hoře. Jasánek, který s ním přijel schůzovat, byl již dávno na zámku, ale agitátora zdržely dvě dvanáctky v restauraci U Jandíků.

"He, Kefalín", ozvalo se náhle. "Čo tu robítě, Kefalín?"

Kefalín spatřil velikého Terazkyho, který vyrazil z křovin podél silnice a řítil se k němu.

"Soudruhu majore, vojín Kefalín," ohlásil se agitátor. "Přijel jsem na schůzi předsedů ČSM a agitátorů rot".

"Vy stě predseda?", divil se major,"Ako môžetě byť predseda, keď ste shnitý ako sviňa".

"Nejsem předseda, nýbrž agitátor", opravil ho Kefalín.

"Ne," ušklíbl se Terazky. "Známe takých agitátorov. Agitujú, agitujú, ale nič nevyagitujú. Počujete Kefalín, čitali ste Dejiny VKS?"

"Zajisté, soudruhu majore", odpověděl agitátor.

"Otázky leninizmu tiež?", vyzvídal major.

"Dokonce dvakrát", tvrdil Kefalín.

"A rozumeli ste volačomu?" zajímalo Terazkyho.

"Ano, soudruhu majore", zvolal Kefalín pevným hlasem. "Vše jsem nejen prostudoval, ale i pochopil".

"To hovortě svojej babičke, Kefalín, " ušklíbl se Terazky. "Ja som majorom a nevim z toho nič".

3.

Terazky opustil zámek a to byl povel k ochabnutí bdělosti a ostražitosti. Dozorčí roty si položil nohy na stůl, herec Černík v telefonní ústředně si počal dělat vajíčka na špeku a kuchaři s provianťákem si rozdali partičku mariáše.

Otevřely se i dveře starodávné kaple a na sluníčko opatrně vycházeli skladníci: Franta Voňavka, zloděj automobilů Ciml, krejčí Molnár, švec Krajčír a další. Když zjistili, že vzduch je čistý, rozvalili se na schodech před kaplí a začali se systematicky opékat.

"Hele, přísun prověřenejch kádrů pokračuje", zařval náhle Voňavka a vztyčil se v celé své kráse. "Ty vole, ty jsi tady ještě chyběl."

"Vím, že byste tu potřebovali zvednout morálku," odtušil Kefalín, který se namáhavě vyškrábal na kopec. "Uvědomění vám schází, holoubkové."

Očekával, že Voňavka pronese něco hodně nespisovného, ale ten se jen příslušně zašklebil. "Hele, agitátor", pravil mírně, "ty jedno kopyto uvědomělý, jak to vypadá u vás na rotě ?"

"Všichni jsou vodvázaný z toho, že můžou služit o rok dýl", řekl Kefalín. "Dokonce prej skládaj děkovnej dopis !"

"Nás to taky vzalo," svěřoval se Voňavka. "Když nám to přečetli, tak jsme všichni brečeli, jak želvy. Tady Ciml je starej kriminálník, ale po tvářích se mu řinuly slzy jako kobylí hovna."

"To bylo ze samý radosti," ozval se Ciml, "že se na ten tvůj vošklivej ksicht budu koukat ještě napřesrok."

Voňavka to nechal bez povšimnutí. "Všichni jsme tu dočista zvadli, " pokračoval, "a Brabenec chtěl skočit z věže na nádvoří. Jenže jak lezl na půdu kolem hodin, tak se mu vo ty zubatý kolečka pořezal a museli jsme ho odnést na ošetřovnu."

"A co dělá u vás ten simulant Nalezenec ?" skočil mu do řeči Ciml, "ještě se pokouší o sebevraždu ?"

"Vysimuloval si civil," sdělil mu ochotně Kefalín, "ta devatenáctá sebevražda mu konečně vyšla. Nebyl ani tejden v civilu a skočil pod mezinárodní rychlík."

"Kapeme jeden za druhým," pravil zadumaně Voňavka. "tebe, ty zločinecká palice, zastřelej na útěku."

"Jen se nekasej," brblal Ciml. "Na Pankráci je dost místa i pro tebe."

"Já jsem slušnej chlapec s tou nejlepší pověstí", pravil Voňavka. "A až se budu chtít svézt v autě, tak si ho koupím."

"Což o to, blbej seš na to dost," mínil Ciml, "ale třeba tě zavřou pro něco jinýho. U nás pošmistr Makeš. Celej život byl poctivej, žil spořádaným životem a v sedmdesáti ho zavřeli pro mravnostní delikt."

"Co udělal ten kanec ?" zajímal se Voňavka.

Ale to už se nedozvěděl, neboť v zákrutu cesty se objevil major Terazky, vracející se na zámek. Skladníci bleskurychle zmizeli v kapli a Kefalín se pokusil o únik z dosahu pána Zelené Hory. Nepovedlo se.

"Čo je, Kefalín ?" zahalekal Terazky. "Prečo agitujetě pred kaštielom ?
Lebo sa tuna modlitě ?"

"Byl jsem unaven," řekl Kefalín, "neboť mám ploché nohy a cesta do vrchu mě vyčerpává. Zastavil jsem se, abych si poněkud odpočinul. " Terazky došel až k němu. Dýchal pravidelně, bez nejmenší známky únavy.

"Kefalín," vybafl náhle. "Běžte na schúzu zasratých agitátorov, lebo s vámi vyjebú. Voják beží, lebo padně. A vy padnetě, Kefalín, vy padnetě."

4.

O něco později vstoupil Terazky do kaple.

"Pozor !" zařval Voňavka zahrabaný mezi onucemi, ale major pouze mávl rukou. "Kdě je krajčír ?" otázal se. "Potrebujem krajčíra." Za sochou svatého Jana Nepomuckého vykoukl vystrašený švec Krajčír a ohlásil se, očekávaje to nejhorší. Dopoledne byl bez propustky na pivě v Kláštеře a nyní se obával, že to někdo řekl Terazkymu. Ale major otevřel aktovku a vytáhl plátěnou chlapeckou bundu.

"Tuto kajdu som kúpil pro svojho synka", pravil, "a má dlhé rukávy.
Zkrátit a priniest do kancelárie."

Hodil Krajčírovi bundu do náruče a aniž by čekal na jeho "Provedu" opustil důstojně kapli.

Skladníci se hurónsky rozchechtali a nešťastný obuvník se pokusil vyjednávat. "Pepíku", obrátil se na Cimla, "zkraťmu to. Zaplatím ti pět plzní."

"Nikdy !" odtušil zloděj automobilů. "Já se s lampasákama nepachtuju a soukromý kšefty s nima neuzavírám. Ani steh, milej prťáčku, ani steh."

"Kdybys nekecal", zlobil se Krajčír. "Měl to hodit tobě a zkracoval bys jako divej."

Ale Ciml se jen škodolibě šklebil a radoval se z obuvníkových potíží.

"Míšo", obrátil Krajčír na Molnára. "Uděléj to, až na tebe přijde dozorčí roty, tak to za tebe vezmu."

Měkosrdcatý Molnár začal tuto nabídku promýšlet, ale v tom zasáhl Voňavka.

"Jehličko," zařval na Molnára. "Jestli prťavci píchneš, tak ti rozbiju držku. Udělám to nerad, ale nebudu mít jinou možnost."

"Nejde to", řekl Molnár Krajčírovi, "ale takovou maličkost svedeš sám.
Jenom na to nesmíš jít s kladívkem."

"Proč ne ?" žasl Ciml."Pár floků nikdy nemůže škodit."

"Trhněte si nohou", zasupěl švec. "Ale pamatujte si: až mě budete potřebovat, budu tvrdej jako skála."

"Ty seš tvrdej natotata, " konstatoval Voňavka. "Stačí čichnout ke špuntu."

Krajčír učinil nestydatý posunek a odebral se s bundou do sakristie.
Delší dobu tam cosi kutil a ukrutně při tom vzdychal.

"Nemám mu jít pomoct ?" zptal se soucitný Molnár, ale opět se setkal s rozhodným nesouhlasem.

Asi za hodinu se objevil Krajčír a v ruce třímal bundu, která silně připomínala pulovr.

"Tady to vidíte, blbouni, " zaštkal obuvník. "Jak znám Terazkyho, vyfasuju patnáct ostrejch a pofrčím na pracoviště vydělat prachy na novou bundu." A s odevzdaným výrazem v obličeji opustil kapli.

"Byl to blbej fór", řekl Molnár. Je to sice jenom švec, ale mohli jsme mu to udělat."

"Teď už se nedá nic dělat", pokrčil rameny Ciml, "z tý bundy už jde udělat jedině hojka."

"Třeba ho Terazky ani nevyžene, " uklidňoval své svědomí Voňavka.
"Prťáci mají odjakživa kliku. Uvidíte, že vyfásne deset prostejch a bude z toho venku."

Ale Terazky se zachoval fantasticky. Pozorně si prohlédl znetvořenou bundu, aniž při tom hnul brvou. Pak ji vzal štítivě do ruky, odnesl ji do koše na odpadky a smutně se podíval na tetelícího se Krajčíra.

"Súdruh krajčír," pravil, pokyvuje hlavou, "vy tuna musíte zostať ako čatár z povolania. V civilu sa nemožetě uživiť."

5.

Agitátoři a předsedové svazáckých skupin se dostavili v téměř úplné sestavě. Chyběl pouze agitátor z Horní Plané,který se před několika dny pokusil o překročení státní hranice. Funkcionáři, z jejichž tváří nesálalo žádné zvláštní nadšení, se rozsadili v pévéesce kolem připravených stolků a na řečiště vstoupil dle očekávání kapitán Ořech.

"Soudruzi," pravil, "zajisté víte, proč jsem vás vytrhl z pracovního úsilí a pozval vás sem do Nepomuku. Američtí imperialisté, znepokojeni našimi pracovními úspěchy, se snaží rozpoutat třetí světovou válku. Jistě všichni chápete, že jsme tím americkému imperialismu, německému revanšismu a jugoslávskému zrádcovskému revisionismu zasadili zdrcující, ne-li přímo smrtelnou ránu. Tímto činem, který je moudrý a nezbytný, je prodloužení vojenské presenční služby o jeden rok. Soudruzi, bohužel složení našich jednotek je takové, že ne všichni vojáci chápou, že to, co se stalo, přispívá i jim a jejich rodinám. Někteří soudruzi nám kolísají, jiní přímo sabotují své vojenské povinnosti. Třídní boj vzplanul v každé jednotce a my nesmíme dopustit, aby ze vzniklé situace těžily živly, které jsme v únoru smetli z politické scény. Soudruzi, my budeme tyto vojíny nejen přesvědčovat, ale i zavírat. Chyba je, že se řada z nich vězení neobává, neboť se domnívají, že jsou zavreni už nyní. To je omyl. Tito soudruzi nejenže nejsou zavření, ale naopak plní svou nejčestnější občanskou povinnost. My chceme, aby ji plnili řádně a jsme připraveni donutiti je k tomu všemi prostředky. Soudruzi, my takové prostředky máme. Nechci nikomu vyhrožovat, ale kdo nejde s námi, jde proti nám. Jak si kdo ustele, tak si taky lehne. Kdo seje vítr, sklízí bouři.

Tak se na to, soudruzi, musíme dívat, to je jedině správný marxistický pohled.

Soudruzi, vy jako agitátoři rot a předsedové svazáckých skupin máte velice důležitý úkol. Na každém kroku a při každé příležitosti musíte kolísajícím soudruhům vysvětlovat smysl rozhodnutí soudruha ministra. Musíte být předsunutou hlídkou a pravou rukou zástupce velitele pro věci politické a to znamená ustavičně sledovat a také ovlivňovat náladu jednotky. Vyzývám Vás, abyste vyložili všem bez rozdílu, že prodloužení vojenské služby je věcí potřebnou, politicky správnou a veskrze nutnou. Soudruzi, doba od nás žádá činy a tak jako dělník nemůže odejít od svého stroje, rolník nemůže nesklízet obilí pokud není kulak, tak ani vy nemáte jiné volby, než uvědoměle a radostně setrvat tam, kde vás vaše krásná a kvetoucí vlast postavila a kde vás v tomto okamžiku nejvíce potřebuje."

Kapitán Ořech skončil, napil se připravené sodovky a zřejmě očekával potlesk. Nedostavil se. Ani Dušan Jasánek se tentokrát neodhodlal k politické solidaritě.

Politruk se trochu zachmuřil, ale pak pravil: "Soudruzi, nyní vyhlašuji diskusi. Hovořte otevřeně o svých problémech a seznamte mě se situací u rot."

Odmlčel se, rozhlédl se po místnosti a očima vybízel k diskusním příspěvkům. Marně. Agitátoři i předsedové hleděli zarytě do země.

"No tak soudruzi", nabádal je kapitán. "Řekněte svůj názor, já vám hlavu neutrhnu. Třeba vy Kefalín: Co si o tom myslíte, jaké je vaše mínění ?"

"No" ozval se váhavě Kefalín, "jak jste naznačil na začátku vašeho projevu, líbivá politika to teda není."

"Správně", vykřikl politruk. "Líbivá politika to není, jelikož žijeme v imperialistickém obklíčení. Že ano, Jasánek ?"

"Ano", pravil Jasánek, ale k dalšímu se kupodivu neměl.

"Soudruzi", rozzlobil se kapitán. "Diskusi jsem vyhlásil proto, aby se diskutovalo. Takový je program schůze a ten je třeba splnit. Přijeli jsme sem často ze stokilometrových vzdáleností, zameškali spoustu pracovních hodin a je tedy třeba, aby z našeho sezení vyplynul nějaký užitek. Klimeš, vy jste inženýr, Klimeš, tak nám tedy něco povězte !"

"Já se přiznám, soudruhu kapitáne," začal pomalu inženýr, "že mi smysl celé akce zůstává utajen. Naše útvary nemají pro obranyschopnost vlasti žádný význam. Jsou zde tisíce odborníků s vysokoškolským vzděláním, kteří už dva roky míchají maltu, řežou dřevo nebo krmí dobytek. Teď to budou dělat o rok déle a co se s tím vyzíská ? Já jsem příkladně chemik a sem jsem narukoval pro srdeční vadu a celkovou tělesnou slabost. Sedím u stavbyvedoucího v kanceláři a počítám úkolové listy. Kde bych byl společnosti prospěšnější ? V chemičce jako inženýr nebo na stavbě jako poskok ? Jaký to prodloužení může přinést národnímu hospodářství efekt ?"

"Podívejte, Klimeš," přerušil ho kapitán, "my tady nejsme pro nějaký laciný efekty, ale pro poctivou každodenní práci. Vy si, Klimeš, ve svý intelektuálský povýšenosti myslíte, že musíte všemu rozumět. Tak to není, Klimeš. Vy jste pouze malinký kolečko ve velikým stroji a vůbec nemůžete pochopit, kde je vás nejvíc potřeba. O tom tady nebudete rozhodovat vy, ani já, ale výše postavení soudruzi, kteří věci vidí vcelku. Vaší i mojí povinností je poslechnout a postavit se na určené místo. To platí pro všechny, Klimeš. Pro všechny bez rozdílů. Já jsem například válel v pivovaře sudy, neboť buržoazní společnost mi neuštědřila vzdělání. Byl jsem pomocný dělník a nikdy jsem se za to nestyděl. Jednoho dne za mnou soudruzi přišli a řekli: "Pepíku, seš kovanej, potřebujeme tě v armádě". A já jsem šel do armády, Klimeš, bez reptání jsem se podvolil, protože to bylo rozhodnutí z vyšších míst. Když za mnou zítra soudruzi přijdou a řeknou: "Je třeba, Pepíku, abys dělal generálního prokurátora, půjdu dělat generálního prokurátora. A když mě postaví na místo ředitele spojených oceláren, budu dělat ředitele spojených oceláren. Tak to je, Klimeš. Pracujte uvědoměle a radostně tam, kde vás společnost postaví. Jinak bysme nebyli kamarádi."

6.

Schůze skončila a delegace mohly odjet zpět na pracoviště. Mohly, ale většinou tak neučinily. Téměř všichni agitátoři a předsedové udělali všechno možné pro to, aby jim ujel vlak a oni cestovali až ráno. Zabití dnešního pracovního dne se stalo středem všeobecného zájmu.

Kefalín měl značné potíže s Jasánkem, který se obával možných následků.

"Vlak nám jede za půldruhé hodiny", šeptal redaktor, "a jeho zmeškání nelze logicky zdůvodnit."

"Ty pitomče", řekl mu Kefalín, "tady se taky nebude nic logicky zdůvodňovat. Když jsem byl na školení dopisovatelů Rudé zástavy, prodloužil jsem si pobyt v Praze o pět dní a nikdo se mě na nic neptal. Prostě pojedeme do Tábora až zejtra ráno a budeme doufat, že se v tom nikdo nezačne šťourat."

"Ale co když začne ?" otázal se Jasánek.

"To by byla zatracená smůla", připustil Kefalín, "ale nevím, kdo by na tom mohl mít zájem. Z Nepomuku vypadneme časně ráno. Mazurek je blbej a Troník nemůže přece zavřít předsedu svazácký skupiny a agitátora roty právě, když mu mají pomoct řešit politickou krizi."

"Já nevim ...", vzdychl Jasánek, "je to přece jen riziko."

"Nebo snad toužíš po stavbě ?" útočil Kefalín. "Zdá se ti, že už sis dlouho nevyrazil zuby krumpáčem ?"

To na Jasánka platilo. Jeho nechuť k fyzické práci i přímo katastrofální nešikovnost rozhodly s konečnou platností o tom, že Kefalínův návrh zmeškat vlak byl realizován.

Jasánek se pak odebral do knihovny, kde se pohroužil do četby Jiráskova Temna a Kefalín zamířil k ohradě, v níž kdysi krmíval vepře. Z proslulého Ráje vepřů zbyly ovšem jen bídné trosky. Pod skálou mezi metrovými kopřivami pokvokávalo sedm noebo osm zdivočelých slepic, které dosud unikaly nástrahám šoférů, skladníků i herci Černíkovi. Bylo zde i šest podivných zvířat, vzdáleně připomínajících anglické chrty. Pouze podle charakteristického kvičeni Kefalín poznal, že jde se značnou mírou pravděpodobnosti o prasata.

"Pane bože, ti to tu zřídili", vzdychl bývalý krmič. "Láska k němé tváři tu dočista vymizela. A kde není láska, nemohou být ani výsledky. Kde jsou ty časy, kdy moji boubelatí vepříci panáčkovali, běhali v zástupu a vozili mě na hřbetech jako v manéži."

O vepře se nyní staral ryšavý fotbalista Prášek. Vynikající pravá spojka a to mu, stejně jako Voňavkovi a mnoha dalším zajišťovalo pobyt na Zelené Hoře. Nejprve nosil na zámek poštovní zásilky, ale když propil několik stovek, které mu neříkaly pane, rozhodl se Terazky odeslat ho na pracoviště.
Manažéři týmu PDA Úder, kapitán Ořech a Honec se za něj přimluvili a vymohli mu preferované místo krmiče vepřů, které po Kefalínově odchodu zastával jakýsi dvojnásobný inženýr. Ten neměl o fotbale ani ponětí a tudíž byl odvelen do Horní Plané, aby si trochu pocvičil svaly. Práškovi se vepři ošklivili a tudíž je navštěvoval jen sporadicky. Nebylo svědka, který by ho viděl, kterak jim nese potravu. Řada vojínů si ve volných chvílích lámalo hlavy, čím se vlastně ti vepři udržují při životě.

"Kefalín", ozvalo se náhle. "Nečum z tý skály, nebo dostaneš závrať, sletíš dolů a prasata tě sežerou. Mně tam jednou spadla čepice a prase ji sluplo jako malinu. I s odznakem."

Kefalín bezpečně poznal hlas Franty Voňavky a počal se rozhlížet, odkud vychází. Vzápětí spatřil šklebící se tvář v okně zámecké kaple.

"Pojď, vole, do svatostánku" vyzýval ho Franta, "děláme taky velikou věc."

Kefalín tedy zamířil do kaple a po několika zakopnutích přes haldy svršků se ocitl mezi skladníky.

"Potřebujeme odborný posudek," zdělil mu zloděj automobilů Ciml, "ale napřed musíš přísahat, že nikde nikomu neřekneš ani ... " "Jasný", řekl Kefalín.

"To není žádná přísaha", protestoval Ciml.

"Von je stejně neznaboh", přerušil ho Voňavka netrpělivě. "A pak nám při poslední přísaze nad rozžatou svící chytly prostěradla a jen tak tak, že kaple nelehla popelem."

"No dobrá", zahučel Ciml. "Tak koukej, Kefalín, myslíš, že je tato kaple hodně stará ?"

Kefalín chvíli uvažoval. Nedovedl stáří kaple odhadnout, ale právě proto mu bylo jasné, že ani krejčí ani ševci nejsou dvakrát honěni v umělecké historii. Když se splete o nějaké to století, nemůže se nic stát.

"Domnívám se," řekl, "že tento stavební skvost pochází z počátku šestnáctého století."

"Vidíte, volové, že jsem moc neprohádal," zvolal spokojeně Voňavka. "Já jsem říkal, že pamatuje Žižku a nebyl jsem daleko od pravdy."

"Kdyby byl Žižka stoletej kavkazskej mužik," řekl Ciml, "moh by se toho dožít a položit základní kámen."

"Jenomže nám nejde vo Žižku", vysvětloval Voňavka, "ale vo to, jestli je tahle kaple hodně stará. My jsme totiž přišli na to, že by tu moh bejt ukrytej poklad."

"Poklad ?" vytřeštil oči Kefalín.

"Jo", kývl Voňavka. "Podlaha kolem oltáře nějak podivně duní. Tam by mohlo něco bejt."

"Když začneme kopat přimo pod oltářem", doplnil ho Ciml, "tak si toho nikdo nevšimne. Pod oltář neleze ani Terazky."

"No, jo," namítl Kefalín, "ale co budete dělat s hlínou ? To může bejt pěknejch pár kubíků."

"Všechno je promyšlený", zářil Voňavka. "Hlinu budeme balit do onucí a tajně nosit na popel."

"Hm", řekl Kefalín, "a co když nic nenajdete ? Budete dělat zbytečnou práci !"

"Říkám ti, že je všechno promyšlený," usmíval se spokojeně Voňavka, "jestli je pod tím oltářem hovno,tak si tam budeme aspoň chladit láhvový pivo."

7.

Večer, když veškeré důstojnictvo s výjimkou dévéťáka, který debužíroval v kuchyni, opustilo Zelenou Horu, nastal na zámku čilý ruch. Vojíni se strojili do vycházkových uniforem, aby buď legálně, nebo ilegálně opustili kasárenské prostory.

Malíř Vločka odváděl od Nepomuku část smíšeného pěveckého sboru, se kterým nacvičoval krásné národní písně. Tento sbor byl trnem v oku mnoha důstojníků, kteří mínili, že vojíni nehledají ve zpěvu úlevu, nýbrž příležitost, jak se sejít s děvčaty.

"Ale soudruzi," pravil kapitán Domkář,"až jednou pod rouškou kultury dojde k otěhotnění, poženu vedoucího k zodpovědnosti. Voják se má vyžít pěvecky za pochodu a večer může hrát šachy."

O něco více pochopení nacházel pro svou osvětovou činnost herec Černík, který v Nepomuku nacvičoval Jiráskovu Lucernu. Prozíravě obsadil Mlynáře křivo- nohým poručíkem Rajlichem, jenž bez potíží obstarával propustky.

"A jak vám to jde ?" zajímal se Kefalín. "Jaká je úroveň ?"

"Rajlich hraje znamenitě," liboval si Černík. "Potíž je v tom, že si nechce nechat vyhrožovat od vrchního, kterého předtavuje desátník Šourek a sám na paní kněžnu huláká jako při zteči. Ta to ovšem unese snadno, jelikož je o půldruhé hlavy větší, než on."

"Neměl jsi mu přidělit raději hastrmana ?" zeptal se Kefalín.

"Chtěl hlavní roli", řekl Čermák, "bude ji tedy mít. Ostatně, proč by mlynář nemohl být malý a křivonohý ? Bude to poněkud nekonvenční pojetí, zvláště, když při představení zařve na vrchního jako včera při zkoušce: "Vy mne nezavřete, Šourek, ale já zavřu Vás. Napařím vám sedm ostrejch a budete mít po vytahování."

Kefalín litoval, že patrně nebude pozván na premiéru a počal se zajímat o další dění v zámku.

Vojíni, kteří neměli to štěstí být členy některého z kulturních souborů se spokojovali tím, že chodili na pivo. Ti, kteří se nejvíce obávali konfliktů se spouštěli za strmé zalesněné stráně do vísky zvané Klášter, kde nebydlil žádný z důstojníků. Nevýhodou této cesty byla její nepohodlnost, zejména pak při návratu domů.

Odvážnější z vojínů chodili do Dvorců k nádraží a ti nejostřílenější mazáci se odvažovali přímo do jámy lvové, do některé z hospůdek nepomuckých.Zde byla nutná krajní ostražitost a bdělost, neboť důstojníci dostali občas chuť na dobrý mok.

Kefalín právě dumal, pro kterou možnost se má rozhodnout, když spatřil vyšňořeného Cimla.

"Dneska jdu hodit udičku až do Vršně," hlásil rozjařeně zloděj automobilů. "Tam ti je přímo nádherná ženská. Dřív, než Voňavka v Nepomuku urazí svejch patnáct dvanáctek, bude tato krasavice odevzdaně vrkat na mé mužné hrudi."

"Je ti to přáno," řekl Kefalín, "ale Vršeň je přece jenom daleko. Tam a zpátky to máš bratru deset kilometrů."

Dobrej milovník změří pro ženu třeba kontinent," děl Ciml, "a deset kiláků vůbec nestojí za řeč."

Krátce po jeho odchodu se objevil nažehlený Voňavka. "Mám čtyřicet kaček", pravil ležérně, "a tudíž nemám o flundru zájem. Až to proleju hrdlem, třeba se taky dám na házení udiček."

8.

Kefalín se stále nemohl rozhodnout. Cosi mu říkalo, aby neopouštěl bezpečný a pohostinný zámek, ale na druhé straně ho perlivá plzaňská dvanáctka přitahovala jako magnet.

"No tak, chlapče", řekl si posléze, "přece nebudeš sedět na pévéesce a popíjet černou kávu s bromem. Všichni mužové dovedli v pravou chvíli riskovat a v tom taky spočívá tajemství jejich úspěchu.Risk je zisk,jde se do Nepomuku."

S odhodlaným výrazem v tváři vykročil ze Zelené Hory směrem k městečku.

Šel tiše a obezřetně, připraven kdykoliv zmizet mezi stromovím. To kdyby Terazkyho náhodou napadlo prověřit stráže a společenský život v zámku. Noc byla poměrně temná a tak vojín, který by nebyl popadnut přímo za límec, by měl značnou naději uniknout spravedlnosti. Ale nic nenasvědčovalo tomu, že by nějaké nebezpečí hrozilo.

Kefalín došel do Nepomuku a zamířil k hostinci u Jandíků.Chvíli postál před vchodem dovnitř. Místnost byla poloprázdná a zcela prostá vojínů. Voňavka zřejmě propíjel svých čtyřicet korun u konkurence.

Kefalín se posadil k prázdnému stolku a poručil si pivo.

"Nebudu pokoušet štěstí," řekl si, "urazím dvě tři plzně a pofrčím zpátky na zámek."

Bylo to krásné předsevzetí, ale bohužel, nepodařilo se mu je splnit. Po třetí plzni přišla čtvrtá a i ta rychle zmizela v agitátorově hrdle.

A právě tehdy vplul do hostince Terazky. Bylo pozdě cokoli podniknout.

Prokázalo se, že alkohol přece jen zpomaluje smyslovou reakci. Kefalín nedokázal zmizet pod stolem a ani otevřeným oknem na náměstí. Ani zasalutovat nemohl, jelikož čepice visela opodál na věšáku.

Terazky se k němu blížil a na jeho tváři se rozhostil potměšilý výraz.

"Tak čo, Kefalín ?" pravil, zvedaje obočí. "Takto agitujetě ?"

"Soudruhu majore", soukal ze sebe Kefalín, "přepadla mě nezvykle silná žízeň a tak jsem si skočil na jedno pivo."

"Máte štyry", konstatoval major, pohlédnuv na jeho tácek.

"Kebych neprišiel, ožrali bystě sa ako cepelín. Prečo stě nejeli k svojej rotě ?"

"Ujel mi vlak, soudruhu majore," hlásil Kefalín, "a na další by v Čičernicích nebyl přípoj. Rozhodli jsme proto jet až časně ráno."

Terazky pokyvoval hlavou a ve zraku se mu objevil zvláštní smutek.

"Robiť sa vám něchce, agitátor", pravil s úsměškem. "Vietě len chlastať a cigániť."

Pak se znovu zamyslil a Kefalín věděl, že se chystá vyřknout ortel. Ten byl u Terazkyho vždycky krajně nejistý, neboť se za jakýkoliv přestupek pohyboval od otcovského napomenutí až do patnácti ostrých.

"No čo, Kefalín", řekl konečně Terazky. "Čo bolo, to bolo. Terazky si dajtě eště jednu a potom behom na Zelenú Horu."

Kapitola třetí: DVA ROKY DOCELA STAČÍ ----------

1.

Kefalín ani Jasánek morálku u roty nezvedli a tak začal poručík Troník přemítat o dalších, účinnějších opatřeních. Nadporučíka Mazurka definitině odepsal ze seznamu možných veličin, neboť bojácný důstojník téměř nevylézal z bytu. Manželka ho natřela smetákem přes oko a to hrálo všemi barbami. Pokud se Mazurek přece jen objevil venku, bylo to za účelem vykonání domácích prací, které nebylo možno provádět v bytové jednotce. Jakékoliv styky se svou rotou rozhodně nevyhledával.

Ani staršina Blažek nebyl vhodným pomocníkem, o poddůstojnickém sboru vůbec nemluvě.

Poručika Troníka napadla jiná věc. Stále častěji ulpíval jeho laskavý pohled na vojínu Lenčovi, pasáku koní z východního Slovenska.Tento tichý a svě- domitý pracovník plnil bez reptání své povinnosti a nikdy nebyl přistižen při páchání nějaké nepravosti. Všeobecně se mu mezi vojáky říkalo "spící panna".

"Což tak probudit v Lenčovi zdravou ctižádostivost ?" řekl si politruk.

"Kdyby byl chlapec povýšen na svobodníka, měl by příležitost prokázat, co v něm vězí. Jistě by svou práci dělal lépe, než nynější poddůstojníci, kteří se pouze flákají a kryjí přestupky mužstva."

Poručík Troník dopsal do Nepomuku a jeho návrh byl neprodleně akcepto- ván. Lenčo se stal svobodníkem a mohl si na černé nárameníky přišít zářivou červenou nudli.

Ihned po slavnostním obřadu, při kterém Lenčo s planoucíma očima křičel "Slúžim ludu", ne jednou, ale nejméně dvacetkrát, pozval politruk novopečeného frajtra do kanceláře.

"Lenčo," řekl pasákovi koní, kter z té nenadálé slávy dostal horečku, "byl jste vyznamenán a soudruh velitel vám projevil důvěru, kterou nesmíte zklamat. Jste svobodník a toho si musíte vážit."

"Slúžím ludu", vykřikl Lenčo a srazil podpatky.

"Dobře, dobře," pravil poručík Troník, ale nyní, kdy jste se stal velitelem dle hodnosti, musíte na svá bedra přijmout i velitelskou funkci.

Jmenuji vás, Lenčo, velitelem světnice, neboť svobodník Řimnáč je kašpar s opileckými sklony, který není schopen

velet ani v mateřské školce. Doufám, soudruhu svobodníku, že vy mezi svými podřízenými zavedete pořádek."

"Slúžim ludu", zachrčel dojatý Lenčo. "Prísahám bohu, já jim zvednu mandle."

"Výborně, Lenčo", zajásal Troník. "Zaveďte železnou kázeň, buďte přísný a spravedlivý, jsem připraven ve všem vás podporovat."

2.

Světnice, které až dosud velel svobodník Řimnáč s červeným nosem, dvanácti dioptriemi a stálou chutí na plzeňskou dvanáctku, nebyla na zvedání mandlí ani na železnou kázeň morálně připravena. Tím si lze vysvětlit, že když Lenčo vstoupil do místnosti, zakoulel očima a zvolal: "Chlapi, teraz tuna bud poriadok", vyprskli všichni přítomní v bouřlivý smích a kulak Vata podotkl: "Do držky bys, chlapečku, nechtěl ?"

"Netykajtě mi, Vata", vykřikl Lenčo. "Som váš predstavený."

"Koukněte na toho hajzla", bručel kulak za všeobecného veselí.
"Fasovali jsme spolu vonuce a von si bude na mě vyskakovat."

"Tuna budě poriadok", trval na svém Lenčo. "Kutík, ustěltě si postěl."

"Vyliž mi prdel," odvětil Saša a hleděl pobaveně na poskakujícího frajtra.

"Kunte", vřískl Lenčo. "Prišijtě si gombík."

Bývalý chuligán se rozchechtal, až se z toho posadil na kufr a po tvářích se mu valily mohutné slzy.

"Petránek, na rajony", zavolal Lenčo, ale jeho volba se neukázala dost správná. Cholerik Petránek se na Lenča vrhl a počal ho usilovně škrtit.

"Nech ho", bránil svého nástupce svobodník Řimnáč. "Von tě poslal na rajony, ty ho pošli do prdele a budete si kvit. Žádný násilí nemá tady cenu."

Lenčo vypadl Petránkovi z rukou, posadil se na zem, ale jeho velitelská ctižádostivost neochabovala. Nebyl přece povýšen proto, aby vše zůstalo při starém.

"Chlapi", naléhal. "Keď budě poriadok, budě dobre."

"A keď nebudě ?" zeptal se poslušně Kunte.

"Potom buděm prísný a spravedlivý," odtušil pasáček koní, "a všetkým tuna zvedněm mandle, urobim vam vojnu ako remeň."

"Jak to vypadá," šťouchl Kefalín do poněkud vyjeveného Sáluse, "dere se na scénu nový agent světového Židovstva."

"Už jsem ti vysvětlil," nedal se Sálus, "že Židi nikdy nevládnou přímo.
Žid není tenhle vůl, ale ten, koho napadlo udělat z něj frajtra."

"Chlapi," usiloval o pozornost Lenčo,"sekajtě latinu a ja buděm dobrý."

"Jestli budeš ještě chvíli kecat, tak nasekáme tobě," řekl Cína. "Už tady řveš moc dlouho, srabe."

"Ako chcetě," zachrčel Lenčo a uraženěn opustil místnost.

"Kdo by to do kluka řekl", povzdechl si Kahoun.

"Takovej byl vždycky tichej a zakřiknutej ... " "Čo bolo, to bolo", pokrčil rameny Kefalín. "Terazky je svobodníkem."

3.

V sobotu Lenčo vystrčil drápky. Vojíni z jeho světnice marně čekali na propustky, soudruh svobodník nedoporučil ani jedinou.

"Vyloučeno soudruzi," odmítal urgence poručík Troník, "nedoporučené propustky zásadně nepodepisuji. To by bylo překročení služebního postupu.
Vycházejte se soudruhem svobodníkem, plňte jeho rozkazy a budete chodit na vycházky. Jsme vojáci a tudíž musíme být ukáznění."

Neudělení propustek nebula žádná tragédie, ale přinášelo to sebou určitá rizika. Vojíni, odcházející do města na černo, museli počítat se zesílenými hlídkami, které systematicky pročesávaly Tábor. Poměrně bezpečné bylo jít do Klokot, Čekanic nebo Sezimova Ústí. Někteří dokonce jezdili do Plané nad Lužnicí nebo až do Soběslavi. Ale většině přece jen nejvíc vyhovoval Tábor a pohybovat se v něm bez propustky, znamenalo být ustavičně ve střehu. Zejména ti, kteří holdovali tanci, nemohli patřičně vychutnávat svou vášeň.

Kunte a Kahoun se večer hodlali sejít se dvěma půvabnými studentkami v Grandu, ale právě tam pořádala hlídka své lovy na uprchlíky nejčastěji.

"Tak řekni," řekl Ota Kunte, "je možný tomu volovi Lenčovi nerozbít hubu ?"

"Mě se to zdá příliš primitivní," odvětil Kefalín. "Ty mu rozbiješ hubu, tebe zavřou, a co dál ?" Tady je třeba vymyslet plán ... " "Hele, ty seš teoretik", přerušil ho Kunte. "Já mu jendu plácnu a bude po ptákách. Facka v pravej okamžik může člověka postavit na nohy."

"Já bych to nedělal," řekl Kefalín. "Pamatuj si, že všechno má svůj čas."

4.

Svobodník Lenčo byl odměněn za vzorný výkon služby pětidenní dovolenou a vzápětí na to odjel za rodiči na východní Slovensko. Na světnici zůstal jen jeho velký dřevěný kufr, v němž měl zamčeny všechny svršky a vedle něho se leskly vzorně naleštěné půllitry.

"Tak je na pár dní pokoj," protáhl se slastně kulak Vata. "Skoro tejden toho blbce neuvidíme."

"Pánové," pravil Kefalín, "náš přítel Lenčo odjel ke svým nejbližším a abychom na něho stále mysleli, zanechal nám zde tento kufr a tyto boty. Je to téměř jako bych řekl: "Dokud zde budou tyto věci, je s vámi i můj duch."

"Ukaž, já to vyhodím oknem ne ulici," nabídl se Kutík a mnozí vojíni tento návrh podporovali.

Kefalín zavrtěl hlavou. Zasnil se a pravil: "Vidím kufr veliký, který pluje po řece Lužnici a vlévá se s ní do Vltavy.

Vidím boty leštěné, do nichž se nabírá voda a které zvolna klesají ke dnu."

Světnice zařvala nadšením.

"To je nápad," zvolal Ota Kunte. "Lenčo by si nechal pro pětník vrtat koleno, ten tu ztrátu nepřežije."

"Jde se na věc," řekl spokojeně Cína a chopil se kufru.

"Práce kvapná, málo platná, " krotil je Kefalín. "Celá akce může dopadnout dobře jen tehdy, když nás nikdo neuvidí. A s kufrem je člověk vždycky nápadnej. Já bych to nechal až po večerce."

Návrh byl schválen, ale potíž byla v tom, že všichni chtěli být osobně přítomni při topení Lenčova majetku.

"To nejde pánové," krotil je Kefalín. "Kvůli jednomu kufru nemůžeme vyklidit kasárnu. Budeme losovat. Jsem pro to, aby se akce zúčastnilo pouze šest mužů."

"Dvanáct", vykřikl Saša Kutík. "Kufr je těžkej, někdo musí hlídat a potom když je jednou za čas sranda, tak u toho má bejt parta."

Získal ne svou stranu zdrcující většinu a vzápětí se začalo losovat o účasti na noční výpravě. K svému nesmírnému zděšení se do vyvolené dvanáctky nedostal Ota Kunte, ale pak mu své místo podstoupil vojín Mička za zánovní polobotky.

Po večerce vyskákalo dvanáct odhodlaných mužů oknem na silnici a údolím zamířili k Lužnici. Vzdor očekávání se to neobešlo bez komplikací.

"Stát !", ozvalo se náhle a před trestnou výpravou se zčistajasna vynořil obávaný major, kterému se v Táboře přezdívalo Vlčák.

"Kam jdete, co to nesete ?"

"Soudruhu majore," pravil Kefalín, "provádíme noční bojové cvičení a stíháme nepřátelskou hlídku, která vyběhla dvacet minut před námi."

"Hm", udělal major, "co ten kufr a co ty boty ?"

"Boty znázorňují lehký kulomet", vysvětloval Kefalín ochotně, "a kufr zásoby střeliva. Jsme příslušníky PTP a skutečné zbraně nejsou v naší zbrojnici zastoupeny."

"Dobrá," zavrčel Vlčák a obrátil se ke Kutíkovi, který v ruce třímal Lenčovy půllitry. "Soudruhu, takto nesete lehký kulomet ?" Cvičení se pořádá proto, aby se každý naučil bojovat s nepřítelem. A jedna zbraň vám docela postačí. Druhou botu, vlastně lehký kulomet dejte tamtomu vojínovi, co se tak blbě tlemí." A ukázal na Otu Kunteho.

Ještě jednou si přehlédl trestnou výpravu a přísným tónem pravil: "Pokračovat v nočním bojovém cvičení. A běda jestli některého z vás zastihnu v hospodě na pivě."

5.

Další komplikace se nevyskytly. Kufr i boty byly vhozeny do Lužnice a krátce po půlnoci se výprava vrátila do kasáren v kompletní sestavě. "To jsem zvědav, jak se byde tvářit súdruh svobodník." zašeptal zlomyslně Vata. Na to byli zavědaví i ostatní, ale museli čekat téměř týden, než se vrátil jejich milený velitel.

Lenčovi dovolená rozhodně prospěla. Z jeho očí sálala nová energie a chuť do další velitelské práce. Leč ta se rozplynula, když začal hledat své věci.

"Chlapi", zaskučel, "kdě je môj kufor. Kdě sú moje čižmy ?"

Hromadné pokrčení ramen mu bylo odpovědí.

"soudruhovia", volal znepokojeně Lenčo. "Keď tuná do dvadsati sekund nebudě kufor a čižmy, urobím vám vojnu."

Kufru ani čižem se pochopitelně nedočkal.

"Tak mládenci," ozval se Ota Kunte, "jestli někdo z vás schoval soudruhu svobodníkovi kufr, tak ať mu to vrátí. Jinak by mu to staršina musel předepsat k náhradě."

"Jakej ten kufr byl ?" zeptal se Vata.

"Čierny," vykřikl s nadějí Lenčo.

"Ať byl, jakej byl," řekl s nadějí Vata, "teď je v prdeli. Ani nevíš, chlapče, jak je nám to líto."

Lenčo se rozvzlykal, ještě chvíli hledal ztracené věci a pak se rozběhl za staršinou Blažkem, aby mu oznámil ztrátu propriet.

"Koukněte, Lenčo," řekl staršina. "Každej voják si musí za své věci ručit. Jinak to na vojně nejde. Vám se ztratil kufr s šatstvem a vysoké boty, tudíž vše musíte armádě zaplatit. Jsou to slušné peníze, ale my vám to strhneme z knížky."

"To němože byť," křičel Lenčo. "To nie je spravodlivé".

"Ovšem že ne," souhlasil staršina. "Ale už jste viděl na vojně nejakou spravedlnost ? Já ne. Máte kufr k náhradě a basta."

A tehdy udělal Lenčo velikou věc. Jako pominutý vyrazil na dvůr a veřejně pře všemi degradoval.

"Serem na nudlu, keď mám kufor k náhradě, " zvolal mocným hlasem. A znělo to právě tak přesvědčivě, jako když před několika týdny provolával: "Slúžim ludu."

Lenčo byl potrestán patnácti dny zostřené vazby a velitelem světnice se stal znovu svobodník Římnáč.

Když se Lenčo vrátil po odpykání trestu, byl to zase ten tichý nenápadný chlapec, jakého všichni znali před osudným povýšením.

6.

Další svazák a bývalý loupežník Bobr na sebe upozornil tím, ze přivedl do jiného stavu učitelku z mateřské školy.

Jednoho dne se k útvaru dostavila slečna učitalka v doprovodu svého otce, mohutného chlapíka s rušavým knírem. Vyhledali poručíka Troníka, který je okamžitě pozval do své kanceláře.

"Soudruhu poručíku," spustil otec, "na co dlouhý řeči. Já jsem zvyklej mluvit k věci. Jeden z vašich podřízenejch,

jmenuje se Bobr, mi zbouchnul holku."

"Ale tatínku," pípla slečna učitelka a zapýřila se.

"Zbouchnul ji," nedal se vyrušit ryšavec, "a prej je ochoten si jí vzít. Konečně, proč ne. Vdát se musí, tak jakýpak fraky. Jenomže je tady háček, soudruhu poručíku. U těch vašich jednotek jsou vojíni politicky nespolehliví a to bych v rodině nemohl potřebovat. Já jsem veřejnej funkcionář, v partaji jsem od roku dvacet pět, šest let jsem byl nezaměstnanej a voženil jsem se s podvyživenou podruhyní. Kdyby si má holka měla pověsit na krk nějakýho třídního nepřítele, to by se mě, soudruhu poručíku, sakramensky dotklo."

Politruk se zamyslel, "což o to, " pravil, "soudruh Bobr je celkem uvědomělý. Je to svazák a hodně diskutuje."

"Vidíš tatínku," zajásala učitelka. "Já jsem ti to říkala."

"Bez problémů to ovšem není," ošíval se poručík. "Máme-li si nalít čistého vína, soudruzi, nemůžeme přejít bez povšimnutí fakt, že soudruh Bobr je ženatý."

Slečna učitelka se pokusila omdlít, ale otec zůstal kupodivu poměrně klidný. "No", zahučel, "to by ještě nebylo nejhorší. Před vojnou do toho leckdo spadne, ani neví jak. Naštěstí naše pokrokové zákony umožňují, aby se takový člověk rozvedl a oženil se znovu."

"To je jistě pravda, " souhlas poručík Troník, "ale je zde jedna okolnost, kterou vám nemohu zamlčet. Soudruh Bobr byl již několikrát v nápravném zařízení." soukal ze sebe poručík, "a vždy za loupežné přepadení..."

Dvakrát to mlasklo a slečna učitelka vykřikla, neboť obdržela dvě velice poctivé dělnickorolnické facky.

"Ty náno pitomá," zařval ryšavec, odepínaje si řemen, "ty děvko, to jsi študovala proto, abyses spustila s kriminálníkem? Hrdlořeza chceš do baráku, doroto ?"

Počal dceru mydlit řemenem a ta, mohutně vříškajíc, vyběhla z kanceláře. Otec však nezůstal pozadu a zpracovával ji velice vydatně, ustavičně přitom nadávaje.

"Tatíčku," pištěla dcera. "Prosím tě tady ne. Tady ne. Až doma."

"Neboj se, doma dostaneš taky," hulákal otec a umnými šlehy zasahoval měkké a ladně zaoblené partie jejího těla.

Poručík Troník zasmušile hleděl za mizející dvojicí a rozervaně šeptal: "Ti svazáci. To je přímo začarované, ale v každém větším průseru je svazák."

O další aféru se postaral učitel Anpoš. Kdekdo věděl, že si pedagog píše deník Z mého života, ale teprve vojínu Dočekalovi se podařilo ho zcizit.

Krátce poté, co se vrátili z večeře na světnici, vylezl Dočekal z postele a počal patetickým hlasem přednášet intimní pasáže z pedagogova manželství.

Nikdo neočekával, že by učitel z toho měl radost, ale na druhé straně sotva kdo mohl předpokládat, že se rozzuří do takové míry.

"Vrať mi můj deník", zařval učitel a popadl kramli, kterou kdosi přinesl ze stavby a používal ji místo kladiva. "Hned mi vrať můj deník".

Dočekal byl povahy neohrožené a to se mu také stalo osudným. Nezalekl se zvýšeného tónu v učitelově hlase, naopak ještě s větším gustem počal seznamovat přítomné s obsahem deníku.

V tom rezavá kramle zafičela vzduchem, Dočekal příšerně zařval. Svalil se z postele na podlahu, pustil deník a oběma rukama si hržel hlavu, z které mu hrčela krev. Okamžitě se však vzpamatoval a vrhl se na pedagoga, který hodlal zvednout deník. Dupl mu na ruku a pravicí ho popadl za vlasy. "Ty parchante", řičel. "Teď tě podříznu jako podsvinče, ale to už do toho deníku nenapíšeš."

Učitel ho pohotově kousl do lýtka, vysmekl se mu a dal se na úprk, přeskakuje s nezvyklu mrštností postele. Dočekal, jehož krvácení se zdarem pokračovalo, ho pronásledoval a hulákal: "Stůj ty hajzle, stejně mi neutečeš. Budeš to mít alespoň dřív odbytý."

Učitel na jeho řeči nedal a stále se pokoušel se dostat z dosahu Dočekalových chapadel. Težko říci, jestli by se mu podařilo uniknout, ale je jisté, že v nejdramatičtějším okamžiku se na světnici dostavil poručík Troník.

"Pozor", vykřikl Sálus, který to zpozoroval první.

Všichni sebou trhli v domění, že letí nějaká další kramle, ale když zjistili, že jde o poručíka, jejich zájem značně ochabl.

"Soudruzi", křičel politruk. "Takto se nechovají vojáci lidově demokra- tické armády."

"Já toho prevíta zabiju", ječel Dočekal. "Já ho rozčtvrtím jako kat Mydlář."

Učitel Anpoš se ukryl za poručíkova záda. "Ať mě nechá", žadonil. "Já bych ho nepraštil, kdyby si nezačínal."

Dočekal se posadil na postel a funěl. "Ten učitelskej šupák mě praštil kramlí", stěžoval si. "Podívejte, teče ze mne krve jak z vola."

"Anpoš", zvolal poručík. "Je to pravda ? Udeřil jste svého soudruha kramlí ?"

"On mi ukradl deník", žaloval učitel. "Rozčilil jsem se a ... " "Jaký deník ? " zpozorněl politruk, ale dříve než se mu dostalo odpovědi, spatřil tlustý sešit ležet na podlaze. Zvedl jej a pravil: "Deník zabavuju a provedu jeho zhodnocení. Dočekal, jděte na ošetřovnu a vyvarujte se dalšího násilí. Anpoš, nepředpokládal jsem, že vy, jako svazák, budete metat kramle. Soudruzi. Chováte se jako dobytek, a to musí přestat."

Odešel s učitelovým deníkem v ruce, Anpoš za ním strnule hleděl a pak odešel do koupelny, kde se rozplakal.

8.

"Anpoš", řekl druhý den poručík Troník, "váš deník nazvaný po Aloisu Jiráskovi Z mého života, mnou hluboce otřásl. A řeknu vám rovnou: je to z části pornografie, z části vyzrazování vojenského tajemství. Celou noc jsem kvůli tomu nespal, neboť jsem si stále intenzivněji uvědomoval, že je mojí povinností předat vás vojenskému prokurátorovi."

Učitel zbledl a začal cosi nesrozumitelného blekotat.

"Navíc jste zranil soudruha Dočekala", pokračoval Troník, "způsobil jste mu újmu na zdraví a není vyloučeno, že

z toho vojín Dočekal zblbne.
Prozatím mu lékař předepsal týden na ošetřovně. To znamená, Anpoš, že vaší vinou zanedbá šest pracovních dnů a nekolik hodin vojenského nácviku. Tato ztráta ovšem postihne nejen soudruha vojína Dočekala, ale nás všechny. Vaší vinou. Anpoš. Kdybyste si včas uvědomil, že Dočekal je pracovní síla, nikdy byste nemohl po něm vrhnout kramli."

"Ukradl mi deník", šeptal zdrcený pedagog.

"A dobře udělal", zvolal poručík. "Budete-li odsouzen vojenským prokurátorem, nelze pochybovat o tom, že Dočekalovi bude udělena odměna v podobě několikadenní dovolené. A to plným právem, jelikož se mu podařilo odhalit vaši nekalou činnost. Jak jste mohl, vy člen svazáckého výboru a v civilu vychovatel naší mládeže, sepsat takové svinstvo."

"Chtěl jsem být krajně upřímný", huhlal Anpoš, "a postihnout problémy v celé jejich nahotě."

"My teď postihneme vás, Anpoš," řekl poručík, "a ta vaše upřímnost vás sakramentsky přejde. Teď mě napadá, soudruhu, nenamaloval jste náhodou taky ty prasečince na záchodě ?"

Učitel se zapýřil. "Nikdy bych se k něčemu takovému nesnížil". pravil důstojně.

"Jenom nemluvte, Anpoš," krotil ho Troník. "Některé scény z toho vašeho paskvílu, to je buržoazní sviňáctvo. No, ale nad tím by se dalo přimhouřit oko.
Jste mladej, nevybouřenej, máte bujnou fantazii... Je to hanebnost, ale nakonec pochopitelná. Horší je to, Anpoš, s kapitolami, v nichž se zabýváte službou v armádě. Za to dostanete nejmíň tři roky."

"Soudr...já...ježišmarjá", zalkal učitel a zalomil rukama.

"A to ještě pouze v tom případě," děsil ho dále poručík, "když soud některé vaše názory na vojenskou presenční službu nebude pokládat za protistátní. Nesporné však je, že řadu svých představených jmenujete plným jménem a hodností, což nelze kvalifikovat jinak než jako vyzrazování vojenského tajemství."

"Ale ... ten deník jsem psal pro sebe", úpěl učitel. "Nikomu nepovolanému se neměl dostat do rukou."

"A dostal se nebo nedostal", zeptal se poručík.

"Dostal", svěsil hlavu Anpoš.

"Tak vidíte", triumfoval Troník. "Právě tak, jako se ho zmocnil vojín Dočekal, mohl se ho zmocnit pracovník imperialistické rozvědky. Váš čin je trestuhodný tím spíše, že je vám známo kádrové složení naší jednotky."

"Právě proto", vykřikl Anpoš. "To co vím já, ví každý v této rotě. K tomu, aby oznámil do zahraničí, že velitelem je nadporučík Mazurek, mi nepotřebuje krást deník."

"Podívejte, Anpoš", zlobil se poručík, "společenskou nebezpečnost vašeho činu nebudete posuzovat vy, ale vojenský prokurátor. A definice vojenského tajemství je jasná."

Učitel se opět stáhl do defenzívy.

"Soudruhu poručíku", zašeptal po chvíli. "Nedalo by se s tím něco dělat. Kdybych si dal nějaký hodnotný závazek..."

Poručík se zamyslel. "To by musel být mimořádně hodnotný závazek", řekl potom "já dovedu vojákům prominout, ale když jde o bezpečnost našeho lidově demokratického zřízení tak neznám bratra."

9.

V Táboře se množily případy samovolného vzdálení. Vojáci prchali k ženuškám, milenkám nebo maminkám a po několika hodinách se vraceli zpět, provázeni posupně se tvářící eskortou. Od pétépáků utekl cikán Kišš a potloukal se osm dní po severních Čechách. Dopaden byl teprve, když se pokusil podříznout břitvou kostelníka, který mu nechtěl vydat zlatý kalich. Sluha boží byl bývalý zápasník a málem cikána utopil ve svěcené vodě. Kišš byl dopraven ke své jednotce a vzápětí putoval před vojenského prokurátora.

Také Sálus se pokusil zajet za svou ženou do Golčova Jeníkova, ale měl smůlu, že v autě, které se pokusil stopnout, seděl právě velitel posádky.

Dovolenky byly omezeny způsobem jaký nikdo nepamatoval a nepomáhala ani rafinovanost. Z kanceláře velitele roty se vrátil s nepořízenou i vojín Trunda, kterému již po šesté během presenční služby zemřela matka. Marně mával představeným před očima telegramem, který mu poslala jistá servírka od Šmelhausů.

Z této situace bylo mnoho vojínů velice smutných.

"Člověče, Kefalíne," vzdychl si kulak Vata, "já bych strašně rád jel domů a bojím se zdrhnout."

"Já mít tvou figuru," odvětil Kefalín, "tak se nebojím ničeho."

"To se to řekne", bručel Vata, "ale když mě rozkulačovali, tak mi řekli, abych si dával bacha, jinak že je se mnou amen. Co by prošlo tobě, může mě zlámat krk. Jednou jsme na osmi hektarech pěstovali karfiol a to už se mnou půjde celý život."

"Zkus říct Mazurkovi o dovolenou", radil Kefalín, ale kulak mávl jen rukou.

"A vůbec nejlepší ze všeho by bylo", pokračoval Kefalín, "kdyby ses nějak vyznamenal. Kdybys provedl nějaký významný hrdinský čin, za který bys dostal dovolenou přímo z posádky."

"Za celou dobu vojny jsem neslyšel nic blbějšího", tvrdil Vata, "to mi vysvětli, jak ty ses dostal na vysokou školu."

"To je teď vedlejší", řekl Kefalín, "ale já to s tím hrdinským činem myslím vážně. Proč bys například někomu nemohl zachránit život tím, že ho vytáhneš z vody ?"

"Protože plavu jako zednická tříska", hučel kulak, "a s bídou hrabu čubu a dlouho to nevydržím."

"Já také nemyslím, že by ses měl nějak moc exponovat", řekl Kefalín, "ale dalo by se to parádně zrežírovat. Někdo by skočil do Jordánu a předstíral by, že tone. Ty bys ses neohroženě vrhl za ním a s nasazením vlastního života bys ho dopravil na břeh. Takový čin by nemohl zůstat bez povšimnutí a zejména bez odměny".

Kulak se zamyslel a zdálo se mu, že se mu ten nápad zamlouvá.

"A udělal bys to pro mne ?" zeptal se. "Topil by ses ?"

"Pane Bóže", spráskl ruce Kefalín. "Tak naivními nedisponuje snad žádná země v Evropě. Jednak by mě stálo basu, neboť koupání mimo plovárnu a bez dohledu důstojníka je zakázáno, a potom, každému by bylo jasné, že jsme to nahráli a z odměny by nebylo nic. Ba ne kamaráde. Ty musíš vytáhnout nějakého civila".

Vata chápavě přikývl. "Jen se bojím", pravil, "abych za odměnu nedostal tabatěrku s mongramem nebo mě nevyfotografovali před rozvinutou zástavou."

"Taky by mohli nahlásit do tvé rodné obce", zamyslel se Kefalín, "že seš vzornej voják, kterej bez ohledu na pohodlí plní svépovinnosti a je tak velitelovou pravou rukou".

"Takovou vostudu bych nepřežil", prohlásil rozhodně kulak Vata a upřímně se otřásl nad tou strašlivou představou.

10.

Pro roli tonoucího byl vybrán zednický učeň Vorlíček. Jako honorář si určil deset cigaret a odznak, na což Vata bez smlouvání přistoupil. Krátce po polední přestávce se učeň Vorlíček svlékl do trenýrek a s rozkoší bravurního plavce se vrhl do Jordánu. Po perfektní šipce se vynořil nad hladinu a parádním, i když poněkud frajerským kraulem zamířil ke středu rybníka.

"Ježíšmarjá", zaúpěl kulak. "Tam já v životě nedoplavu".

Učeň Vorlíček se stále vzdaloval od břehu a všem demonstroval, že je brilantním sportsmanem. Vytahoval se tak, jak dovede pouze patnáctiletý učeň.

"Tak co je ?" vykřikl na něj Kefalín.

Vorlíčkovi došlo, že je třeba plaveckou exhibici ukončit, a zasloužit si deset cigaret. Zvedl ruce nad hlavu a šlapaje vodu, začal volat o pomoc. Pro větší efekt se sem tam ponořil pod hladinu.

"Dělej" sykl Kefalín na kulaka."Teď máš životní šanci stát se hrdinou."

"Já to nedoplavu", skuhral Vata, svlékaje si bez spěchu oděv.

"Ten vůl uplaval moc daleko".

"Nemel a plav", řekl Kefalín. "Nebo ho zachráním sám a pošlu ti z Prahy pohled".

Vata na něho žalostně pohlédl a namočil si palec u nohy do Jordánu.

"Jů, to je to studený", zanaříkal. "Co když dostanu křeč ?"

Učeň Vorlíček řval o pomoc, jako když ho na nože bere a kulak konečně započal záchrannou akci takovou cejchou, že si při ní spálil své monumentální břicho. "Jouvej", zařval, ale vzápětí počal hrabat čubičkou směrem k učni Vorlíčkovi. Bylo zřejmé, že až dosud přišel s vodou do styku pouze tehdy, když nedaleko Všetat, coby zemědělec kropil zeleninu.

"No nazdar", vzdychl Kefalín, "ten k tomu Vorlíčkovi doplave večer".

Jeho pesimismus však nebyl na místě. Vata zápolil se zákeřným živlem třicet nebo čtyřicet metrů a poté začal tonout. Bylo to, jako když vybouchne podmořská sopka, nebo když raněný vorvaň bojuje o svůj život. Stočtyřicetikilový kulak mlátil kolem sebe hlava nehlava a ve chvílích, kdy se jeho hlava objevila nad vodou, křičel srdceryvně: "Maminko !"

Od maminky mu však záchrana nekynula. Zato učeň Vorlíček přestal okamžitě tonout a vzpoměl si na kursy o záchraně tonoucích. Během několika vteřin byl u běsnícího kulaka, popadl ho za vlasy a počal rvát z vody. Jenže to bylo totéž, jako chtít vytáhnout sentinel. Ačkoliv toto srovnání kulhá, neboť sentinel kolem sebe netluče pěstmi a nesnaží se utopit svého zachránce. Učeň Vorlíček byl jako za groš kudla a neměl v boji s Vatou nejmenší naději na úspěch. Naštěstí mezitím naskákali do vody Kefalín, Kunte a Dočekal, kteří se okamžitě zapojili do záchranné akce. Po delším úporném zápolení dovlekli kulaka ke břehu a stalo se tak právě ve chvíli, kdy se na pracoviště dostavil na jednu ze svých sporých kontrol nadporučík Mazurek, provázený svým zástupcem pro věci politické.

Tentýž večer při rozkaze pravil nadporučík Mazurek hlasem zakřiknutého dítěte: "Uděluji zvláštní dovolenou v trvání dvou dnů vojínům Kefalínovi, Kuntemu a Dočekalovi, kteří zachránili život soudruhovi."

"Složím lidu", zařvali vyznamenaní vojáci.

Nadporučík Mazurek po kratší odmlce pokračoval: "Trestám vojína základní služby Vatu pěti dny prosté vazby, neboť se vzdálil z pracoviště a koupal se, ačkoliv je to zakázáno."

"Do prdele", ulevil si zachráněný kulak. "A to jsem tomu vyděračskýmu učedníkovi musel dát třicet cigaret za to, že mě nenechal utopit. Dneska člověka každej vokrade."

Ve svém hněvu si neuvědomoval, že chce-li někdo aspirovat na zachránce lidských životů, měl by umět plavat jakýmkoliv způsobem alespoň padesát metrů.

Nezdar akce je třeba přičíst zejména tomu, že kulaci ve své zavilosti neměli zájem na plnění Tyršova odznaku zdatnosti propagovaného otcem Janderou.

11.

Poručík Troník odvolal z pracoviště celý svazácký výbor a tudíž bylo zřejmé, že se cosi dělo. A také se dělo.

"Soudruzi," pravil politruk, "dneska jsem vás zavolal, abych vám zdělil radostnou zprávu. Rozkaz na prodloužení presenční služby je na jeden rok odvolán."

Jasánek radostně vykvikl a také ostatní členy ČSM toto sdělení zjevně zajímalo.

"Na vánoce, soudruzi, budete doma", pokračoval Troník. "Zůstanete tu déle jen o dva měsíce a tento čas vám bude započítán jako řádné vojenské cvičení. Ale proč jsem si vás zavolal. Této pro všechny jistě radostné zprávy je třeba politicky využít. Většina vojínů se bude chtít z radosti opít s tomu je nutno zabránit. Svazáci musí kontrolovat situaci. Vy, Kefalín, jste se při prodloužení ožral ze žalu, ne aby vás nyní napadlo svůj hnusný čin opakovat.

Žádám vás všechny, aby nálada jednotky byla slavnostní,ale v mezích slušnosti."

Poručík Troník řečnil ještě dlouhou dobu, ale nikdo ze svazáků ho nevnímal. Každý z nich cítil, že už je vlastně jednou nohou v civilu a tento fakt nijak nepovzbuzoval jejich politickou aktivitu. Pouze učitel Anpoš politrukovi horlivě přikyvoval, neboť si dosud neodpykal trest za vyzrazení vojenského tajemství.

Svazáci se pak rozešli na pracoviště, kde měli ostatní nenápadně připravit na radostnou událost.

Kefalín se přišoural na stavbu "Na Kotlářce" a zarytě hleděl do země.

Už dlouho ho nikdo neviděl tak zamračeného.

"Co se děje ?" vyzvídal kulak Vata. "Co do vás zase hustili ?"

Kefalín jen mávl rukou a mlčel.

"No tak", přidal se Kunte. "Vyklop to".

"Všechno je v pytli", řekl Kefalín a sedl si na pytel cementu.

"Jak to ?" zařval Kunte. "Co se děje ?"

"Není to ještě nic zaručenýho," pravil přerývaným hlasem Kefalín, "a nemá se o tom mluvit. Ale jak to tak vypadá, nebude se sloužit tři, ale čtyřiapůl roku".

"Cože ?" zasténal Vata.

Všichni ostatní zbledli, ba zezelenali. Vojín Běhal si uřezal veškeré knoflíky u uniformy a počal je polykat v bláhové naději, že se dostane do nemocnice.

Ale pak už se pravý stav věci nedal utajit. Skupinky vojínů z ostatních staveb přicházely oslavit novou skutečnost. Kefalín byl hozen v uniformě do Jordánu a poté všichni odešli do restaurace "Na Bráníku", aby dali průchod nefalšované radosti. Celá rota se zdrala tak, že poručík Troník z taktických důvodů opustil kasárna.

Kapitola čtvrtá: ŽENY A ZPĚV ----------

1.

Rota byla v Táboře už příliš dlouho, než aby mezi vojíny a místními krasavicemi nevznikly vážné nebo i značně nevážné známosti. Byly navazovány na různé úrovni. Nejméně vybíraví vojíni se zaměřovali na ženy, které pracovaly na stavbě. Byly to dámy převážně cikánského původu a hovořily buď maďarsky nebo rumunsky. Zájem o ně projevovaný neprýštil však z touhy po cizojazyčné konverzaci.

Další kategorie vojínů se vyznačovala tím, že pokřikovala na kolemjdoucí dívky ze stavby a bezostyšně jim nabízela erotické požitky. Část dívek vojíny zcela ignorovala, část jim spílala nebo vyhrožovala, zbývající slečny usoudily,že za drsnými způsoby nápadníků mohou být ukryty mnohé rozkoše.

Vojín Kaněra se seznámil při povinném škrábání brambor v závodní kuchyni Armstavu s manželkou posunovače Galaldy. Byla z toho nesmírná láska, které zamezil posunovač teprve tím, když prohlásil, že vyhodí do povětří mezinárodní rychlík i s nádražím a napíše dopis, v němž označí za ideového původce činu vojína Kaněru. O posunovačových zoufalých plánech se dozvěděl poručík Troník, který jednak zamezil Kaněrovi přístup do kuchyně a za druhé ho přestal pouštět na vycházky.

Většina vojínů se ovšem s ženami seznamovala při různých společenských příležitostech. Taneční zábavy v Grandu, Slovanu nebo Kovosvitu v Sezimově Ústí daly vzniknout mnoha milostným dramatům hodným klasikova pera. Ženatý vojín Pištělák svedl nelítostný boj o ryšavou knihovnici a natrhl jí pravé ucho, zatímco sám utrpěl četná zranění v obličeji přezkou od opasku od svobodníka od tankistů, kterému zlomil nosní přepážku. Druhý den přijela nečekaně paní Pištěláková a bez dluhých řečí mu namlela. Jistě ji bylo známo, že nemá ve zvyku prát se pro nic za nic. Nejlépe ze všech dopadla knihovnice, která se odvrátila od armády a namluvila si urostlého obuvníka se zájmem o literaturu.

Nenápadný a poněkud šilhavý vojín Šabatka přivedl do jiného stavu šestačtyři- cetiletou trafikantku, která již měla tré zdravých vnuků. Dvě vdané dcery se maminky zřekly, Šabatkovi rodiče ztropili řadu znamenitých scén v interiéru i exteriéru, ale vojín se vší rozhodností prohlásil, že trafikantku pojme za ženu, neboť ji vroucně miluje.

"Šabatka", domlouval mu poručík Troník, "alespoň tu svatbu odložte do civilu. Pak budete na všechno hledět jinýma očima."

Ale s Šabatkou v tomto směru nebyla řeč, poněvadž láska, tato všemocná vládkyně si nedá poroučet.

2.

O ženách v okolí pracovišť se většinou vědělo vše. Odborníci na ženskou otázku takřka stoprocentně informovaní, dovedli zájemcům o sblížení poradit.

Věděli, která slečna dá a která nikoliv, měli přehled o nevěrných manželkách i veselých vdovách. Tím spíše udivoval spořádaný život manželů Rosůlkových, kteří bydleli nedaleko Bráníku. Ona byla krasavice sotva dvacetiletá, zatímco on neměl daleko od sedmdesátky. A přesto nikdo neslyšel, že by mladá paní zavadila pohledem o vzrušeného a milostné návrhy pokřikujícího vojína. Zdálo se, že má oči pouze pro svého starouše.

"Znáte to", vykládal Dočekal nasupeně. "Holka si vezme prachatýho dědka, pár měsíců, eventuálně rok počká, až natáhne bačkory a je z ní zámožná vdova."

"Jenomže teď na takové sňatky není doba, " ozval se Kefalín. "Moje spolužačka Šáralová si vzala postaršího hoteliéra Kobzu přesně tejden před vítězným únorem. Hotel zabrali pro závodní rekreaci. Kobza zdrhnul do Anglie a Šáralová byla ráda, že se uchytila v cihelně. A to, že byla chotí movitého hoteliéra, s ní půjde celej život."

"Jsou všelijaký případy," zahučel Dočekal, "ale jak chceš vysvětlit, "že tu Rosůlkovou ještě nikdo z nás neulovil ? Jestli řekneš, že toho svýho kmeta miluje, tak ti dám do držky."

"Jsou takový případy, " pravil Kefalín. "Do Goetha, když mu bylo osmdesát, se zamilovala šestnáctiletá dívka."

Dočekal si odplivl, neboť věděl svoje. "Já ti říkám, že za tím něco je", tvrdil. "Ta žnská chodí obden k holiči,

oblíká se jako bývalé vykořisťovatelské třídy. Zaměstnaná není a dědek je v důchudu. Čili: Buď má starouch nějaký šperky, který prodává, nebo má tajnej zdroj příjmů. V každým případě to podle mně smrdí kriminálem."

"To ovšem nevysvětluje", řekl Kunte, "proč ta dáma vůbec nereaguje na takový krasavce, jako jsme my. Co jí sakra brání v tom, aby tomu svýmu dědkovi zahnula ?"

Dočekal pokrčil rameny. "Řekl jsem, že to je tajemství," prohlásil, "a na tom trvám. Možná, že se to dozvím, možná, že taky ne."

3.

Záhada nerovného manželství byla brzy a nečekaně rozřešena zásluhou Kefalína a přičiněním samotného pana Rosůlka. Jednoho dopoledne si spolu na Bráníku zahráli šachy, dědouš zaplatil vojínovi pivo a pak se začali spolu bavit o všem možném.

"Vy se taky v tý práci nepředřete," konstatoval pojednou děda štiplavě.
"Furt vás vidím v hospodě. Já když jsem pracoval na stavbách, to byly jinačí fofry. Na pivo se šlo, až když byla glajcha. Jo chlapče, zedničina to byl chlebíček."

"No, mně toho na tý stavbě moc neuteče," řekl Kefalín, "ale kdybych měl doma mladou a krásnou ženu, tak bych v putyce neseděl. Co kdyby se jí někdo zalíbil."

Rosůlek se ušklíbl. "Až ti bude sedmdesát, tak ti bude jasný, že ženskou nemůžeš uhlídat. Buď s tebou chce bejt nebo nechce. A když nechce, tak nemá smysl dělat nějaký scény."

"A vy se o ní nebojíte ?" divil se Kefalín. "Nemáte strach, že si jednoho dne sbalí kufry ?"

"To víš že mám", řekl klidně děda, "ale kdybych jí začal překážet, tak bych si moc nepomoh. Když tě někdo živí, tak mu nemůžeš předepisovat, co má a co nemá dělat."

Kefalín málem spadl ze židle. "Cože ?" zablekotal "Ona ... ona .. vás živí ?"

"Jo," přikývl Rosůlek. "Já s tím důchodem bych žádný zázraky dělat nemohl. K stáru jsem trochu živnostničil a tak si tu penzi dovedeš snad představit."

Kefalín přikývl, chtěl se na cosi zeptat, ale nepodařilo se mu za sebe vydat ani hlásku. Představa, že ta ztepilá krasavice, která by se klidně modla objevit na filmovém plátně, živí a vydržuje tuhle letitou trosku páchnoucí pivem, ho docela vyvedla z rovnováhy. Děda Rosůlek se zjevně bavil. Nebyl však škodolibý, aby si svůj životní příběh nechal pro sebe.

4.

"Už to vypadalo, že na mne žádné štěstí nečeká", spustil děda. "S důchodem jsem spíše nevyšel, než vyšel a vdova Mňoukalová, u níž jsem bydlel, mne nejnéně třikrát denně vyhazovala z bytu. Dědku línej, křičela na mne, mohl bys ještě skály lámat anebo aspoň noviny roznášet, ale ty ne. Jen bys seděl na kanapi a hříšně debužíroval, pořád kabanos, olomoucký syrečky, černá tlačenka a to onehdy jsem viděla, že sis koupil i čokoládový bonbóny. Pak má to hospodaření k něčemu vypadat. Že já jsem radši nešla na hromádku s šetrným důchodcem Knajblem, kterej doma šije cvičky. Nebo si vem Pandulu. Pandula pomáhá v zahradnictví a ještě chodí na funusy tlouct činely. Starej Melichar sotva stojí na nohou a plete pometla. To potom může bejt doma životní úroveň, ale s tebou ? Seš marnotratnej a nesháněčlivej. Kam já jsem jenom dala voči, že jsem si tě nasadila do kvartýru.

Má hrdost dostávala těžké rány, ale neměl jsem kam jít a ta zlá, chamtivá bába to věděla. V jednom kuse mi vyčítala můj zasloužený odpočinek a šila do mne, že jsem nevěděl, kde mi hlava stojí. Ve chvíli,kdy už jsem přestal doufat, že ještě někdy naleznu lidskou důstojnost, stala se ta nečekaná a pra- podivná věc.

Šel jsem právě do koloniálu pro jedno nakyslé lízátko, když jsem potkal slečnu Vejvodovou. Mlsně jsem se podíval na její výstavní tvary zahalené do přepychových látek. Právě ji, chudinku, pustili z lapáku. Chtěl jsem ji nevšímavě minout, neboť jsem plesnivý dědek a jako takový nejsem na sexbomby.
Ale ona sama se na mne zářivě zasmála."

"Jak se vede, pane Rosůlek ? " zašvitořila a obdařila mne tím nejlíbeznějším úsměvem. "Pořád bydlíte u paní Mňoukalové ?"

"A kde bych měl bydlet, milá slečno ?" zavrčel jsem nevlídně. "Mně už si žádná krasavice na krk neuváže. Vzhlednej nejsem, důchod mám malej, z toho bych si domek nepostavil i kdybych omezil lízátka. Já jsem vyřízenej člověk.
Stařec bez vyhlídek, bez šancí, osamělej kmet na periferii života. Já už, milá zlatá, čekám akorát na tu černou dřevěnou truhlu."

"To neříkejte, pane Rosůlek" zašvholila slečna Vejvodová a zhoupla se v bocích, "některým ženským byste se určitě líbil a výše vašeho důchodu nemůže být rozhodující pro opravdový a hodnotný lidský vztah. Vy jste, pane Rosůlek, zbytečně velký pesimista. Kdybyste měl více sebevědomí a pořádně se kolem sebe rozhlédl ... " "Heleďte slečno," rozzlobil se, "dělejte si laskavě šoufky z někoho jinýho. Snad vás ve škole učili, že máte mít úctu k starýmu člověku. Já už jsem v životě ledaco prožil, zkusil jsem jako ten pes, a tak mě strašně mrzelo, kdybych měl bejt na sklonku života někomu pro smích."

"Pane Rosůlek", pravila, "vy jste na strašném omylu. Jaktěživa bych si nedovolila posmívat se vašim šedinám. Ale zároveň říkám,že jste muž, který si vůbec neuvědomuje svoji přitažlivost. Vy máte kouzlo osobnosti a vůbec o tom nevíte. Kdybyste například řekl mě: Magdo, miluji vás a nabízím vám svou ruku, nerozmýšlela bych se ani na okamžik."

Div jsem se neposadil na chodník. "Vy, slečno ?" zablekotal jsem, "vy tvrdíte, že byste si vzala mne, starého Rosůlka ? Člověka s těžkým kloubovým revmatizmem a důchodem, že to snad ani důchod není ? Vy, krasavice, která by vod hodiny mohla hrát ve filmu hlavní úlohu, že byste uzavřela takovejhle sňatek ?"

"Ovšem", kývla vážně hlavou. "A věřte, že byste se u mne neměl špatně.
Mám pěkný zařízený byt a dovedu vydělat slušné peníze. Dokonce velice slušné peníze, pane Rosůlek. Táhla bych

domácnost sama a na důchod bych vám ani nesáhla. Mohl byste ho celý prolízat."

"Pane jo ?"vykulil jsem oči, "prolízat celý důchod , to by bylo. Takový štěstí, tomu ani nemohu věřit. Slečno Vejvodová, nelaškujte se mnou a mějte ohled na mý slabý srdce. Řekněte, že si ze mne utahujete ?"

"Neutahuji, pane Rosůlek", pravila vážně. "Jestli mě chcete, budete mě mít se všemi mými přednostmi. A svatba bude co možno nejdřív."

"Ale proč ?" zaúpěl jsem. "Proč byste to dělala ?"

"Víte", řekla se smutným odstínem v sametovém hlase, "lidi jsou dneska zlí a závist v nich hlodá. Když je člověk trochu přičinlivej a zvýší si životní úroveň, už ho sbalej a zavřou pro příživnictví. A to prej je, pane Rosůlek, spravedlnost. Jakápak já jsem příživnice ? Na nikom nic nechci,každou korunu si musím poctivě vydělat. Ještě se mi nestalo, že by mi někdo dal něco zadarmo. A vidíte to, příživnictví. Kdybych byla vdaná a měla v občance napsáno "žena v domácnosti", tak by na mne nemohli."

"Aha", pochopil jsem. "To by byla taková finta."

"Finta", připustila, "ale nemyslete si, že bych vás neměla ráda. Lepší a pečlivější ženu byste nenašel. Já totiž, pane Rosůlek, dovedu bejt vděčná. To byste koukal, jak bych se přičinila."

"A vy si myslíte, že by vám to sbaštili ?" zeptal jsem se. "Třeba by jim to bylo podezřelý."

"To bych se na to podívala", dala si ruce v bok, "abych nesměla zůstat doma u starýho chorého manžela a ošetřovat ho. To by byl pěknej socialismus.
Dopak by to nebyla zrovna moje povinnost ?"

"To by byla", připustil jsem, "a jak mi to tak pěkně líčíte, přiznávám se vám, že se mi to začíná docela zamlouvat. Slečno Vejvodová, nevím, proč bych měl váhat. Volit mezi vámi a bábou Mňoukalovou, to by snad neváhal ani Hamlet, kralevic dánskej."

To bylo něco před třičtvrtě na dvě. Ve čtvrt na tři jsem se stěhoval.
Neobešlo se to bez komplikací, neboť bába Mňoukalová se cítila poškozená a dělala scény. Úplně zapomněla, kolikrát mi postavila kufr za dveře."

"To mám za svou věrnou lásku", ječela na celou ulici. "To mám za to, že jsem tě hejčkala. Že jsem tě div nenosila na rukou. Inu tak svět oplácí.
Lidstvo je holota, to je notoricky známo. Za dobrotu na žebrotu. Na starou opuštěnou ženskou si každej troufne. Ta spravedlnosti se nedovolá."

"Namluv si Melichara", kterej v penzi plete pometla, "poradil jsem jí.
"Se mnou nic není, protože jsem spustlík a notorickej holkař."

"Však ty ještě ke mě přilezeš po kolenou," změnila tón, "tady na tom prahu budeš klečet a se sepjatejma rukama budeš prosit. Ale pamatuj si, já budu tvrdá. Mý srdce neobměkčíš, to si nemysli. Mně se tvý úpěnlivý prosby ani netknou."

Nedbal jsem farizejských nářků, ani zlostných výhrůžek a složil jsem svých pět švestek do dvou ošuntělých kufrů.

"Měj se tu hezky", řekl jsem bábě, "a na mého nástupce buď hodnější.
Nemysli si, že každej na sobě nechá štípat dříví."

Nechal jsem ji syčící s koulejícíma očima a vykročil jsem vstříc novému životu. Za několik okamžiků jsem vstupoval do přepychově zařízeného bytu slečny Vejvodové. Byl jsem jako v Jiříkově vidění. Všude byly koberce a křesla, v koutě obrovský gramorádio a na stole na mne čekala krabice plná lízátek.

Slečna Vejvodová mě přivítala úsměvěm, na jaký jsem se sotva pamatoval.

"Slečno Vejvodová", vzdychl jsem, "to snad ani není možný."

"Teď si přece nebudemem vykat, Toníku," zavrněla. "Říkej mi Magdo. Máme před svatbou."

A tak jsem se podruhé oženil. Řeknu vám rovnou, neprohloupil jsem.
Dobře jsem pochodil a polepšil jsem si. Žena je hezká, přívětivá, na korunu nekouká. Kde jsou ty časy, kdy mi bába Mňoukalová vyčítala kousek dlabance, Magda je velkorysá, štědrá, nosí mi lahůdky na přilepšenou. Prý abych jí dlouho vydržel. Je to vskutku vydařené manželství.

Každému se to ovšem nelíbí. Nedávno mě například zastavil Melichar, ten co pletl ty pometla. "Že se nestydíš, Tondo", vmetl mi do tváře. "Na sklonku života se takhle spustit. Dyť to je Sodoma a Gomora. Ty bys měl účtovat se životem, dát se na pokání a ty zatím takhle."

"Koukej Melichare", řekl jsem mu klidně, "ty si pleť svý pometla a nepleť se mi do soukromí. Já si svý činy před každým zodpovím milerád. Řekni sám ? Co byla moje žena, než se za mne provdala. Děvka a příživnice. Já jsem na ni zapůsobil a převychoval jem ji v ženu v domácnosti, která s nevšední obětavostí pečuje o neduživého starce. A co jsem byl před svatbou já ?
Ušlápnutej, nebohej penzista, kterej si s krajním úsilím ušetřil na lízátko.
Byl jsem otrok obézní babizny, staroch na pokraji zoufalství. A podívej se na mne dneska. Jsem spokojenej občan, kterej po boku milované a milující ženy tráví podzim svýho života. Našemu manželství se nedá nic vyčítat."

Načež Melichar pravil, že mě Pánbůh potrestá a odešel plést pometla.

5.

"Já jsem vám to říkal, že to není samosebou", kasal se Dočekal. "Tady máte toho Goetha."

"Tak vida, milostpaní je kurva", vzdychl Kunte. "Kdo by to do ní řekl.
Vypadá tak ušlechtile."

"Ani jedno ani druhý nám nepomůže", zavrčel Vata. "Paničku můžeš uhranout, nebo přemluvit, ale kurvě musíš zaplatit. A to je pro nás, při tomhle pracovním tempu, absolutně vyloučeno."

"Kolik asi tak může brát ?" obrátil se Kunte na Dočekala. "Ty jako pingl bys to mohl vědět."

"Takhle pod pět kil určitě nejde", tvrdil odborně Dočekal. "Spíš bych tipoval na sedm."

"Tím to pro nás přestává bejt zajímavý", řekl Kunte. "Tolik nikdo z nás neschrastí."

"Nač to poraženectví ?" ozval se Kefalín. "Tam kde jedinec nestačí, může pomoci kolektiv. Zejtra bereme žold a kdyby každej dal pětku ....."

"To určitě", ozval se Vata. "Já si utrhnu vod huby pětku, aby se někdo poměl s děvkou..."

"Jak to, někdo ? " zeptal se Kefalín. "Nejprve vybereme taxu pro milostivou paní Rosůlkovou. Pak budeme losovat, kdo jí zmíněný obnos osobně doručí."

"Losovat ?" zasmušil se Kunte. "To zní sice spravedlivě, ale může se stát, že bude jednotku reprezentovat nějakej sralbotka. Představ si třeba, že by to třeba vyhrál Jasánek ?"

"Tvá námitka má cosi do sebe", připustil Kefalín, "ale mám vážné obavy, že bychom se na jednotném kandidátu těžko shodli".

"Samosebou", řekl kulak, "žádný intriky, ať se losuje".

Také většina ostatních bylo pro toto řešení.

"Kdy se bude losovat", zeptal se nedočkavě Dočekal. "Chci bejt při tom, aby to nebyla podbaba".

"Jak dostaneme žold a vybereme sedm stovek", odvětil Kefalín. Okamžitě to spustíme. Vše proběhne naprosto regulérně a každý bude mít stejnou vyhlídku".

A druhý den k losování došlo. S vyjímkou učitele Anpoše, který akci prohlásil za zhovadilost nehodnou socialistického člověka, se zúčastnili všichni vojíni, svobodníci i poddůstojníci.

Lístečky s jejich jmény byly vhozeny do škatule od margarínu a Kefalín byl pověřen vytažením šťastlivce, chvíli hrabal v hromadě listků, zvyšoval všeobecné napětí a potom vytáhl složený lístek na světlo boží. Rozbalil jej a přečetl jméno Julius Čimda.

Dav se netajil zklamáním. Julius Čimda, který byl k pétépákům odvelen pro celkovou tělesnou slabost, byla nevýrazná, téměř průhledná bytost s minimální dávkou vitality.

"Já to říkal", že to vyhraje nějakej sralbotka", zahučel nespokojeně Kunte. "To jsem zvědavej, co bude ten chcípák s takovou nádhernou ženskou dělat."

Zvědavi byli i ostatní a mnozí chtěli s Čimdou měnit. Šámberk mu nabízel dvě košile, cikán Nagy chtěl za něj až do konce vojny dělat rajóny a svobodník Bednář hodlal erotický požitek vyměnit za dvě orazítkované dovolenky, leč Čimda byl neoblomný. Shrábl sedm stovek a prohlásil, že si užije sám.

"Dávej pozor, Čimda", řekl Kefalín, "teď se osprchuješ, abys k ní nepřišel jako prase. Pak se voblíkneš do vycházkovejch šatů a staršina ti mezitím napíše propustku. Potom půjdeš k Rosůlkům, vysázíš sedm stovek, dědka pošleš do hospody a o tom, co bude následovat, budeš podrobně informovat, jasný."

"Jo", pravil Čimda. "Tak já teda jdu."

Za necelou hodinu vyrazil vyfešákovaný a navoněný Čimda, sledovaný množstvím závistivých pohledů do Tábora.

Za další hodinu se vrátil. Pod paží třímal objemný balík.

"Tak co", vrhli se k němu zvědaví vojíni. "Jaká je ta Rosůlková ?"

Čimda chvíli rozpačitě mlčel. "Víte", zahuhlal poté, "já jsem u ní vůbec nebyl."

"Pitomče", zaječel Kunte. "A kde je těch sedm stovek ?"

"Mně bylo strašně líto dát je tý ženský", přiznal se Čimda, "a když nám teď zkrátili vojnu, tak jsem si za ně radši koupil civilní hadry".

6.

V táborském kině Oko si Kefalín jednoho středečního večera namluvil uměnímilovnou dívku Ludmilu Vaňkovou. Byla to mírně afektovaná blondýnka, která bydlela v rodinné vilce nad Lužnicí. Brala hodiny zpěv a intenzivně snila o operní kariéře. Až dosud si zásadně s vojáky nezačínala, ale Kefalín ji přesvědčil, že si tyká s Beno Blachutem, pomýšlí přesedlat z činoherní režie na operní a že dostat talentovanou dívku k Národnímu divadlu pro něho nemůže být žádný velký problém.

"Opera je vrchol umění", šeptala mu Ludmila i tehdy, když se ve vrbičkách zbavovala zbytečného oděvu. "Kdybych mohla zpívat na Národním árii Rusalky..."

"Maličkost", prohlásil Kefalín drze a pomáhal jí ve svlékání, "jak znám Ivo Žídka, ten nám určitě píchne, a Olda Kovář taky."

Pod dojmem těchto jmen se Ludmila zamilovala neobyčejně silně a dokonce zvala Kefalína do rodinné vilky, aby mu zde na gramofonu přehrála slavné světové árie v podání legendárních interpretů Carusa a Šaljapina. Vojín neodmítal, neboť v dívčím pokoji byl nejen gramofon, ale i rozkládací gauč, který jako by chtěl dokumentovat, že od dobrého umění k erotice není nikdy daleko.

Ovšem vedení jednotky nepřálo volné lásce a poručík Troník donutil nadporučíka Mazurka k následujícímu projevu před nastoupenou jednotkou: "Soudruzi, někteří vojíni se samovolně vzdalují, takové vojíny potrestám, čili to nemá být, na vojně má být hlavní kázeň, voják, který u jednotky není, není voják, budu přísný a spravedlivý, jelikož berete vše na lehkou váhu, takoví soudruzi nejdou ostatním příkladem, to nemá být, armáda musí být zocelena ..."

"Zkrátka, soudruzi," skočil mu do řeči poručík Troník, "Nemůžeme dále nečinně přihlížet, kterak z vojny děláte holubník. Vzdálit se od jednotky, kdy se mu zamane, tu na pivo, tu za děvčaty, domníváte se, že když za několik měsíců máte odejít do civilu, že je vše povoleno. Ale to jste na omylu, soudruzi. Právě nyní budeme nekompromisně dbát na dodržování vojenské kázně, právě nyní zavedeme přísné kontroly na světnicích. A jak správně zdůraznil soudruh velitel, neukázněné vojíny budeme trestat. Jsme rozhodnuti, soudruzi, pohnat některé notorické delikventy před vojenského prokurátora. Přejete-li si tedy nasluhovat půl roku, či rok, pokračujte v

dosavadní praxi."

Vojíny byly tyto názory přijaty s nelibostí, ale zároveň se zřejmými obavami.

"Pánové, něco se musí vymyslet", pravil svobodník Řimnáč. "Já navrhnu Troníkovi, že založíme vlastivědnej kroužek a budeme chodit po táborskejch památkách."

Vynalézavý frajtr nepochodil.

"Podívejte se, Řimnáč", řekl nevrle politruk, "v Táboře je sice mnoho památek, ale ještě více putyk. Nevím, jestli jste zde navštívil nějaký chrám, avšak ožralého z hospody vás přinesli již několikrát. Jiní soudruzi zase navazují pochybné známosti a z toho nemůže nic kloudného vzejít. Přímo se třesu obavami, kdy mi nějaký svazák přivleče do kasáren pohlavní chorobu. Dejte si odchod, Řimnáč, vlastivědný kroužek s veškerou rozhodností zamítám."

Vojíni s krajní nevolí zjistili, že jde do tuhého, avšak nevzdávali se.

"Kefalín", ozval se Kunte, "co takhle založit divadelní kroužek ?
Nějaký selský rebelie, kde je hodně masovejch scén."

Kefalín se intenzivně zamyslel. "Ba ne, hoši", zamumlal, "na to nám Tronda neskočí. S divadlem je spousta starostí a teď, pár měsíců před civilem nemá cenu si s něčím začínat. Ale..."

Odmlčel se, neboť si vzpomněl na pěvecký soubor malíře Vločky v Nepomuku.

"Vy na mne zase hrajete habaďůru, Kefalín", mračil se poručík Troník, "nesčíslněkrát jste mne zklamal jako svazák a pokoušíte se o to znovu. Řekněte upřímně. co sledujete touto nečekanou iniciativou ? Proč se vám najednou zachtělo zpívat ? Celou vojnu jste na naše krásné národní písně ani nevzdechl a nyní je chcete nacvičovat se smíšeným sborem. Dokonce tvrdíte, že na repertoáru budou i písně budovatelské a sovětské. Co tím sledujete, Kefalín ? Nejsem proti sborovému zpěvu, právě naopak. Na Alexandrovcích jsem byl třikrát a sám jsem ve svazáckém souboru Rudý palcát zpíval druhý tenor, ale vaše záměry, Kefalín, se mi zdají krajně podezdřelé."

"Soudruhu poručíku," řekl Kefalín. "Myslím, že právě nyní, na sklonku presenční služby, je třeba vyvinout nějakou činnost. Přemýšlel jsem, kterému kulturnímu žánru by bylo nejlépe se věnovat a dospěl jsem k názoru, že to může být jedině zpěv. Divadlo je příliš obtížné, recitace je pro soudruhy nepřitažlivá, ale zpěv ..."

"No dobrá, Kefalín", skočil mu do řeči Troník, "ale proč to nemůže být mužský sbor. Mohli byste nacvičovat na pévéesce pod dozorem poddůstojníků a měli byste mou plnou podporu."

"Myslím, že řada vojínů by se ostýchala zpívat před těmi, kteří se do souboru nepřihlásili", namítl Kefalín, "a kromě toho by kroužek těžko splnil své výchovné poslání. Ve smíšeném sboru bude řada svazaček, jejichž uvědomělost může působit na soudruhy, které jsme až dosud nepřevychovali."

Poručík Troník se zatvářil skepticky. "Dva roky jste je mohl převychovávat, Kefalín," řekl, "a vždycky jste měl moji podporu. Teď už to nedokážete ani pomocí svazaček. Opět na mě šijete boudu, soudruhu, pomýšlíte na nekalé věci a ještě jste tak drzý, že mi to stavíte politicky. Jako člověk mám s vámi chuť vyběhnout, ale jako politický pracovník musím podporovat sebemenší náznak prospěšné iniciativy. A pak: mou povinností je důvěřovat člověku, byť mě již několikrát zklamal. Ovšem důvěřovat, ale prověřovat. Povolím vám pěvecký sbor, avšak chci vidět nejdříve nějaké výsledky. Za jak dlouho jste schopen dát dohromady nějaký slušný program ?"

"Za dva měsíce", odvětil Kefalín, "budeme-li pilně nacvičovat..."

"Za tři neděle", vyštěkl potučík Troník. "Dávám vám tři neděle. Ani den navíc. Předvedete-li mi hodnotný program, sám vám sjednám řadu vystoupení v okolních vesnicích. Jestliže to nezvládnete, máte po pěveckém kroužku."

8.

"Tys tomu zase jednou dal", hučel Dočekal. "Ale my s Mařenou žádný zpěváky provozovat nebudeme, to si nemysli."

Také ostatní bouřlivě protestovali proti intenzivnímu nácviku národních, budovatelských a sovětských písní. Ale Kefalín neměl nic takového v úmyslu a ani ho nenapadlo otravovat sebe i jiné.

"Dámo a pánové", oslovil pěvecký sbor, který se poprvé sešel v klubovně posádkového domu armády. "Můj i váš čas je drahý a nemá smysl si namlouvat, že máme šanci vstoupit do dějin našeho sborového zpěvu. Program, který za tři neděle předvedeme poručíku Troníkovi si představuji takto: zahájím úvodním slovem, které přednesu já. Potom Ludmila Vaňková zapěje árii Rusalky, přičemž se sama doprovodí na harmoniku. Dále budou následovat tři sborové písně."

"Už je to tady", zvolal Dočekal. "Chce nás uvrtat do zpívání".

"Nesmysl", bránil se Kefalín. "U všech písní je hlavní předzpěvák, kterým bude Ludmila Vaňková. Studuje zpěv a tak to pro ni nemůže být problém.
Sbor se přidává až na konci refrénu, což se naučíte za deset minut. U první písně se zpívá la, la, la, u druhé "Jupajdis jupajda" a u třetí "Hu ha ha, urá, urá, urá." Text je, jak je vidět, velice jednoduchý a snadno zapamatovatelný. Přitom melodie u dvou písní není podstatná, neboť refrén se více méně křičí."

"A to bude všechno ?" nevěřil Dočekal.

"Všechno," kývl Kefalín. "Vlastně téměř všechno. Já pak zarecituji nejakou dlouhou báseň, Ludmila zahraje Vzpomínku na Zbiroh a na závěr zazpíváme Bez chleba nelze žít, což každý z nás bezpečně ovládá. Celý program i s mým spojovacím textem bude trvat zhruba třičtvrtě hodiny a Troník bude v sedmém nebi."

"Jen aby", hučel kulak Vata. "Vono se říká, vocaď až pocaď."

"Tady nám nemůže nic rupnout", ujišťoval všechny Kefalín, "protože na Ludmilu je spolehnutí a Tronda si ani neuvědomí, že přitom hraje víceméně podřadnou úlohu. A i když si to uvědomí, vysvětlíme mu, že za tři neděle se nedají dělat zázraky. Hlavně, že bude v kupě hodnotný program."

Tato slova všechny uspokojila a bylo možno přistoupit k vlastnímu nácviku, Kefalín si uvědomoval, že podivuhodnější sbor před sebou neměl žádný dirigent. Na rozdílnost povah, profesí i úrovně vojínů si už dávno

zvykl a konečně všechno se to nějak ukrylo pod uniformou, ale u děvčat to působilo přímo otřesně. Vedle nafrněných a navoněných městských slečinek se tu poškrlebovaly ordinární typy ušmudlaných samiček a nechyběly ani vojandy s fetišistickým zalíbením v uniformě. Dvě ze slečen byly cikánského původu, tři měly nedokončené středoškolské vzdělání a čtyři byly svobodnými matkami. Každá z nich se tiskla k svému vyvolenému a zrychleným dýcháním dávala najevo, že jí toto prostředí ani dost málo nevyhovuje.

Přesto Kefalín velice energicky zahájil výcvik a záhy se ukázalo, že nepřeháněl. Několik minut stačilo k tomu, že všichni přítomní bezpečně zvládli refrény písní, vedoucí souboru mohl být spokojen.

9.

Tři týdny bylo vše po starém. Vojíni se opět po příchodu ze zaměstnání rozptylovali do starobylého města, jenže tentokrát měl každý z nich vystavenou propustku, podepsanou staršinou roty, kdekdo blahořečil pěveckému souboru a kulturním institucím vůbec.

Poručík Troník občas zastavoval Kefalína a vyptával se ho na problémy smíšeného sboru. Kladl mu všetečné otázky, ale Kefalín byl tak sebevědomý, že politruk začínal věřit, že se tu opravdu začíná rodit cosi mimořádného.

"Kefalín", říká vedoucímu, "važte si mé důvěry a prokažte své kvality.
Já jsem řekl, přijdu si vás poslechnout a pak rozhodnu o dalším. Jestli ten soubor bude vypadat, nebudete toho litovat. Už jsem vaši iniciativu hlásil kapitánu Ořechovi a ten řekl, že bychom mohli účinkovat v Nepomuku při uvítání nováčků. Krom toho mám navrhnout dva až tři soudruhy na povýšení na svobodníky.
Jestliže mě tentokrát nezklamete, jak už tolikrát, navrhneme vedle Jasánka také vás. Nemáte sice vojenské chování, ale jste svazák a na sklonku presenční služby neupadáte do pasivity."

Kefalín se zachvěl, neboť ani dost málo neprahnul po jakékoliv šarži.

"Soudruhu poručíku", namítal, "to, co tady dělám, činím z lásky k hudbě a ne z touhy po povýšení. U roty je jistě celá řada soudruhů, kteří si ho zasluhují mnohem víc než já. Vezměte si takového Anpoše, to je taky svazák a víc by si té pocty vážil."

"Já vím, co mluvím, Kefalín," pravil politruk rozhodně. "A mohu vám říct, že mě vaše skromnost velice překvapila. Jednomu by se zatočila hlava a vy namísto toho vyzdvihujete přednosti svého soudruha. Ovšem, s Anpošovým povýšením v žádném případě nepočítám. Obsah jeho soukromého deníku byl takového charakteru, že se z člena svazáckého výboru docela klidně mohl stát politický vězeň. Jedině má velkorysost tomu zamezila. Máte mé slovo, Kefalín. Jestli se ukážete, dokončíte vojnu jako svobodník."

10.

Byl mimořádně chladný zářijový den. Z šedivé oblohy drobně mžilo a paní Vaňková v Ludmilině pokojíku zatopila, aby její věčně zpívající dceruška nenastydla a nepřišla o hlas.

"La-la-la," ozývalo se z koupelny. Stříbrný soprán naplňoval rodinnou vilku nad Lužnicí nepřetržitou sérií uměleckých zážitků, které s paní Vánkovou sdílel i obrovský německý ovčák Cazan (otec Claus von Loberschucht, matka Běla z Růžového údolí). Byly doby, kdy Ludmilin zpěv těžko snášel a při prvním "lala" se pouštěl do pronikavého vytí, ale později si zvykl a k uměleckým explozím se choval netečně.

Ludmila, stále prozpěvující, se máchala ve vaně a těšila se na příští okamžiky. Za několik málo hodin bude mít příležitost ukázat Kefalínovi i jeho veliteli šíři svého talentu. Málokdy se cítila v tak znamenité formě. Zněly jí výšky i hloubky, rozsah byl téměř tři oktávy a zdravé sebevědomí rostlo každou minutu.

Ludmila ladně vyskočila z vany a zahalila se do koupacího pláště. S pocitem význačné operní pěvkyně vykročila směrem ke svému pokojíku. Proběhla chladnou chodbou, v níž jí na okamžik zadrkotaly zuby a vstoupila do příjemně vytopené místnosti. Postavila se k rozpáleným kamnům a znovu se s chutí pustila do zpěvu. "Lalala" znělo pokojem a tak jak vytrysklo z dívčího hrdla, se doneslo až k německému ovčákovi Cazanovi, který se již delší dobu nepřiměřeně nudil. Paní ho dnes nepustila ani na zahradu, aby do vilky nenanesl bláto a tak jeho dravý temperament dosud nenašel uplatnění. Nyní, jakmile zaslechl jásavé prozpěvování své mladé velitelky, usoudil, že by nebylo špatné si s ní zaskotačit. Protáhl se a rozběhl se ve směru zvonivého sopránu.

Ludmila stále otálela s oblékáním. Vyhrnula si mokrý koupací plášť vysoko nad pás a přestávajíc zpívat, počala si nahřívat zadničku. Z kamen to příjemně sálalo a se strojením nebylo nutno pospíchat. Ale v tom okamžiku se do místnosti vřítil německý ovčák Cazan. Přátelsky vyštěkl na pozdrav a s razancí svému plemenu vlastní skočil dívce do náruče. Ludmila vykřikla, zapotácela se a vzápětí se posadila nahou sedínkou na rozpálená kamna. Její znělý soprán dostal tragické zabarvení. Bělostné polokoule, vytvářející jednu z nejpůvabnějších táborských prdelek, se počaly nezadržitelně škvařit. Netrvalo to dlouho, ale k nezapomenutelnému životnímu zážitku to stačilo.

Zoufale naříkající Ludmila se svezla na podlahu, zatímco dokonale popletený německý ovčák několikrát táhle zavyl.

"Ježíši Kriste," zvolala paní Vaňková, vbíhající do pokoje. "Ludmilko, co se ti stalo. To je neštěstí, to je neštěstí."

Odvlekla sténající dceru na gauč, kde ji opatrně položila na bok a vrhla se k telefonnímu aparátu, aby vytočila číslo pana doktora Zedníčka.

11.

Podivný sbor s dirigentem Kefalínem v čele byl připraven zahájit ukázkové představení pro poručíka Troníka. Čekalo se jen na sólistku, předspěvačku a harmonikářku Ludmilu Vaňkovou, na jejímž umění byl celý program vystavěn. Zpoždění hvězdy bylo nečekané a překvapovalo zejména Kefalína, který se až dosud domníval, že na jeho milou je stoprocentní spolehnutí.

Poručík Troník seděl na rozvrzané židli a nevraživě hleděl na hodinky.
Podezdření, které pojal hned při ustavení souboru, v něm znovu začínalo hlodat.
Přejížděl očima svazačky, pěkně jednu po druhé a nezdály se mu.

"Tak co,Kefalín ?" ozval se po chvíli. "Jak dlouho ještě budu čekat ?"

Kefalín bezmocně rozpřáhl ruce. "Nedovedu si to vysvětlit, soudruhu poručíku," řekl stísněně. "Ale naše sólistka tu už měla dávno být."

"Vaše výmluvy mě nezajímají," hučel Troník. "Ostatně jednotlivec nemůže mít podstatnější vliv na výkon celého souboru. Zazpívejte, co máte a sólový part nechť předvede jiná soudružka, případně soudruh. Budu mít na něho mírnější měřítka."

Kefalín těžce vzdychl, neboť se mu v této chvíli nechtělo vysvětlovat, že povedený soubor dovede toliko skandovat "Ha ha ha, ura, ura, ura."

"Soudruhu poručíku, já pro Ludmilu dojdu," rozhodl se dirigent náhle.
"Třeba usnula, nebo jim jdou špatně hodiny ..."

Poručík se zamračil. "Běžte tedy, Kefalín," pravil poté, "ale nemyslete si, že na vás budu čekat do půlnoci. A nepočítejte s tím, že vám opět spolknu nějakou nejapnou výmluvu."

Kefalín vyběhl z klubovny a usilovným poklusem zamířil k Lužnici.
Dorazil, značně vyčerpán, k známé vilce a zazvonil.

Ze dveří vyšla plačící paní Vaňková. "Pane Kefalín," zaštkala, "stalo se strašné neštěstí. Liduška se zranila." Vzala vyjeveného Kefalína za ruku a vedla ho dovnitř.

Už na chodbě uslyšel udýchaný a zmatený dirigent Ludmilino tiché kvílení. Co se té ubohé dívce stalo ? Zlomená noha ? Nebo ještě něco horšího ?

A potom ji spatřil. Nahá Ludmila ležela na gauči, jako když malé dítě pase beránky. Na zádech měla položen veliký polštář a nohy jí pokrývala prošívaná přikrývka. Mezi tím jako veliky rudý bochan se tyčila ke stropu připálená Ludmilina zadnice, čekající na lékařské ošetření. Nadějná sopranistka usedavě plakala, neboť si průběh dnešního dne představovala podstatně jinak.

Kefalín se kousl do rtů, aby nepropukl v nevhodný smích a vysoukal ze sebe větu plnou účasti a soucitu.

"Jdi pryč," žadonila plačící Ludmila. "Nechci, aby mě takhle viděl, maminko, odveď ho pryč."

"Lidunka utrpěla nervový šok," omlouvala ji paní Vaňková. "Ostatně, kdo by neutrpěl, posadí-li se na žhavá kamna, že ano ?"

Kefalín s tím ochotně souhlasil a bleskurychle se odporoučel. Měl nejvyšší čas se vrátit do skušebny, kde ho očekával poručík Troník. Dirigent se obával, že polituk nebude neštěstí, které postihlo sólistku, pokládat za dostatečnou omluvu a nemýlil se.

"Kefalín, opět jste mne podvedl," hřímal poručík. "To, že si jedna soudružka připálí prdel, nemůže přece znamenat rozpad celého tělesa. Kolektiv nemůže být závislý na jedinci, byť byl tento sebetalentovanější. Okamžitě mi předveďte program."

"To nelze," tvrdil Kefalín. "Bez ní to opravdu nelze."

"Když nelze, tak nelze," vztyčil se politruk. "V tom případě zakazuji další činnost souboru. Soudruzi vojíni odchod do kasáren. " A jako první vykročil z místnosti.

"Tak a jsme zase v hajzlu," konstatoval kulak Vata a bolestně popleskal otylou blondýnu po zadních partiích.

Kefalín bezmocně pokrčil rameny. "Ale co," řekl si posléze v duchu, "alespoň ze mne neudělají frajtra."

Kapitola pátá: VÍNO ----

1.

Do vánoc, které pro rotu utrmácených vojínů znamenaly propuštění do civilu, chyběly necelé čtyři měsíce, ale dny se vlekly neobyčejně pomalu. Na stavbách se neustále honil plán, počesí nestálo na nic a ani "Na Bráníku" už se nedalo klidně posedět. Mistři, stavbyvedoucí, ani poručík Troník nepopřávali vojínům chvíli oddychu, ani hlt dobrého piva.

V této situaci si Kefalín vzpomněl na skušenost z prvního roku vojny.
"Kdybych odjel do Plzně do špitálu," napadlu ho, "plukovník Daremník by se nade mnou jistě slitoval. Ležet pět nebo šest meděl na ošetřovně, by za této situace pořádně bodlo."

Ještě týž den začal pokašlávat, posmrkávat a vydávat ze sebe pestrou paletu divných zvuků. Konečně se mu podařilo upoutat samotného poručíka Troníka.

"Kefalín," pravil politruk, "vypadá to, že jste pořádně nastydl. To bude nejspíš z děvek, protože z práce to určitě nemáte, a ze svazácké činnosti teprve ne. Běžte na ošetřovnu, ať vám dá lapiduch nějaký prášek."

"Prášky nepomohou," zakňučel Kefalín a štěkavě se rozkašlal. "Vrací se mi vleklý zánět hrtanu, asi jsem se přeřval, když jsem souboru předzpěvoval budovatelské písně."

"Nevymlouvejte se na soubor," řekl poručík, "nebo se zase rozčílím. A s tím zasraným krkem jděte zítra k doktorovi."

"Potřeboval bych navštívit specialistu pro choroby nosní,ušní a krční," vymluval se Kefalín, "hlas je pro mne, jakožto pro člověka od divadla, životně důležitý a nemohu si dovolit něco zanedbat. Soudruhu poručíku, buďte tak laskav a napište mi cestovní příkaz do Plzně."

"Proč zrovna do Plzně ?" podivil se poručík.

"Myslel jsem ... do vojensé nemocnice," vysvětloval Kefalín.

"Při vašem vzdělání byste mohl vědět," pravil politruk, "že v naší socialistické republice nemáme pouze jednu vojenskou nemocnici. Náš stát, soudruhu, vynakládá nemalé prostředky na péči o zdraví svých občanů a proto je vojenská nemocnice s příslušnými specialisty v každém krajském městě. Kdyby jste byl v Nepomuku nebo dejme tomu v Sušici, spadal byste samozřejmě pod Plzeň, vy však momentálně služíte v Táboře a tudíž pojedete na

vyšetření do Českých Budějovic."

Kefalín značně znervózněl, neboť jeho pečlivě promyšlený plán se začínal hroutit.

"Vyrazíte zítra ráno", informoval ho poručík, "a cestovní rozkaz si vyzvednete u staršiny. V Budějovicích se budete chovat slušně, vyhnete se zdálky všem hospodám a nebudete navazovat známosti s pochybnými ženami. V nemocnici se necháte vyšetřit a s odborným posudkem se co nejrychleji vrátíte do Tábora. V nutném případě v Českých Budějovicích ohlásíte u velitele třetí roty poručíka Hrubce, který vám umožní u své roty přespat. To je všechno soudruhu, máte nějaký dotaz ?"

"Nemám, soudruhu poruříku," zašeptal Kefalín, "všechno je úplně jasné."

2.

"V každém případě z toho vytluču aspoň dva dny, " říkal si v duchu Kefalín, natupuje do vlaku, "a to na vojně není k zahození. Budějovice jsou hezké město a je možné, že doktor ve špitálu se mnou bude mít soucit. Do Plzně bych jel samozřejmě raději, ale člověk nemůže mít vše, co si zamane. Ono to už nějak dopadne."

V tom punktu měl rozhodně pravdu. Sotva v Budějovicích vystoupil z vlaku a učinil několik desítek kroků po městské dlažbě, ozval se za ním mohutný hlas: "Kefalín, člověče, co tu děláte ?"

Byl to poručík Hamáček, který se k němu řítil s napřaženou pravicí.

"Proboha, snad nejsem v Pardubicích ?" zděsil se Kefalín. "Vás přeci přeložili do Pardubic."

"Správně," souhlasil poručík. "Jenomže od té doby jsem byl znovu přeložen. Teď sloužím u pěšáků."

"Ale máte teď daleko k manželce," litoval ho vojín. "Ještě dál než z Tábora."

Poručík se zachmuřil. "O té mi vůbec nemluvte, Kefalín, " zabručel.
"Bezpečně jsem zjistil, že moje žena je co ? Že moje žena je dorota. Představte si Kefalín, že se zahodila s četařem z povolání."

"To snad ne," nevěřil na oko Kefalín.

"Jo," stvrdil své obvinění Hamáček. "Já nejsem, Kefalín, žádnej co ? Já nejsem žádnej puritán. Ale tohle mě, kamaráde, nasralo. Já jsem jí vždycky říkal: "Když si s někým něco začneš, musí to být nad mou úroveň. Já jsem tě vytáh ze zahnojený vesnice, udělal jsem z tebe, ty náno pitomá, důstojnickou paničku, a tak se podle toho chovej !"

"Vidíte to Kefalín, takhle to dopadlo, četař z povolání. Kdyby mi nasadila parohy s podplukovníkem nebo aspoň s kapitánem, tak bych to nějak snes, ale tohle bylo nad mý, co ? Tohle bylo nad mý síly."

"To vám věřím, soudruhu poručíku, " pravil Kefalín, "dneska jde s četařem a zítra se spustí třeba s obyčejným vojákem."

"Je vidět, Kefalín, že mi rozumíte," zaradoval se poručík.

"Člověk musí uznávat nějaké mravní normy. Dřív to bývalo náboženství, ale to je dneska co ? To je dneska zastaralé. My teď máme novou pokrokovou morálku, kterou si sami co ? Kterou si sami vytváříme. Z toho vyplývá, že žena, která si svýho muže váží se nemůže spustit s každým, kdo má na sobě uniformu.
Když si s někým začne, má se mu nejprve podívat kam ? Má se mu podívat na ramena."

"Lidstvo si soustavně vytváří nějaké stupnice hodnot," přikývl Kefalín, "ale ty pak neuznává, a s tím se nedá nic dělat."

"To je vono, Kefalín," vykřikl Hamáček. "Jenže moje žena se na celou stupnici hodnot z vysoka co ?"

Poručík si tentokrát neodpověděl, pouze významně mávl rukou. Znovy se obrátil k bývalému příslušníkovi své roty. "Kefalín," vzal ho za ruku. "My se teď půjdeme spolu co ? My se teď půjdeme spolu vožrat. Tady za rohem je pěkná putyka a tam si dáme pěkně do mordy. Co na tom světě vypijem, to nám nikdo co ?
To nám nikdo nevezme."

"Ale já teď musím do nemocnice, soudruhu poručíku, " namítl Kefalín, "můj čas nepatří mně, ale naší lidově demokratické armádě."

"Kefalín," zařval poručík, "tyhle žvásty říkejte svojí prababičce a ne mně. Vy jednou špatně skončíte, jelikož jste drzej jako co ? Jelikož jste drzej jako vopice. Já jsem, jakožto důstojník, pořád ještě váš představenej, kterýmu nesmíte co ? Kterýmu nesmíte odmlouvat. Vojna není debatní klub a kdo je vyšší, ten tady poroučí. Když vám dám rozkaz, abyste se se mnou šel vožrat, tak se se mnou půjdete co ?"

"Tak se s vámi půjdu ožrat," řekl odevzdaně Kefalín.

"Správně," pochválil ho poručík. "Vy musíte poslechnout, neboť jste pouhý vojín a nikoliv co ? Nikoliv důstojník. To je právě ta stupnice hodnot, vo které jste před chvílí tak krásně mluvil. A teď už dost kecání, Kefalín, jde se na věc."

3.

Poručík Hamáček poručil láhev bílého vína a pravil: "Ve víně je, Kefalín, co ? Ve víně je pravda. Já jsem chlast dluho považoval za buržoazní přežitek, ale pak jsem dospěl k názoru, že je to blbost. Buržoazní přežitek je, když se modlíte, nebo když tlučete ženu. Kefalín, řekněte pravdu, modlíte se ?"

"Modlím, soudruhu poručíku", řekl Kefalín, "a někdy mám strašnou chuť jít ke zpovědi."

"To nedělejte, Kefalín," radil mu Hamáček, "až byste na faráře vybalil svoje historie, tak by se církev zachvěla v základech. Tak vida, vy se modlíte.
Já se nemodlím, ale zase jsem tloukl ženu. Každej z nás si na nějaký ty přežitky potrpí. Takovej už je co ? Takovej už je život."

Poručík naplnil sklenky a pokračoval: "Kefalín, pijte, až to dorazíme, dáme si ještě jednu. Na alkoholu je nádherný to, že si ho můžete dát, kdykoliv na něj máte chuť. Pakliže máte co ? Pakliže máte poníze. Jinak se Vám toho v životě moc nesplní, Kefalín, o tom si nečiňte iluze. Když jsem se v Plzeňci učil řezníkem, tak jsem strašně toužil po čem ?"

"Po nový sekeře ?" hádal Kefalín.

"Hovno po sekeře," odtušil poručík. "Po milostnejch požitkách s mladou paní mistrovou. Byla fešná, buclatá a když zavrtěla zadkem, tak jsem si při krájení tlačenky málem uřízl ruku. Ale má vášeň nebyla nikdy co ? Nebyla nikdy ukojena. A tak je to kamaráde, v životě se vším. Člověk po něčem touží a je mu to hovno platný. Když mne nalejvali an vojnu a dali mi dvě hvězdy, říkal plukovník Váňa, Hamáček, při vašem dělnickým původu a politickým rozhledu jste do roka major a pak vás pošleme na vysokou válečnickou školu do Sovětského svazu. Jenomže mne pak místo do Sovětského svazu poslali kam ? Místo do Sovětského svazu mě poslali do prdele. Na zábavě v Pardubicích jsem jednomu soudruhovi vyrazil zuby a v tu ránu jsem měl zaraženej postup. Dokonce mne ob bojových jednotek přeložili k pétépákům. To potom člověk už namouduši neví, jestli je důstojník lidově demokratiský armády, nebo nějakej hašašíra. Já jsem byl, Kefalín, už na třiatřiceti pracovištích a všude to stálo za hovno, rodinnej život v hajzlu a vyhlídky žádný."

Poručík dolil sklenice a objednal další láhev.

"Já chtěl mít, Kefalín, pod sebou vojáky a ne tuhle verbež", pokračoval ve zpovědi. "Když jsem byl ve Zbuchu, tak mi jeden baletník dokonce vyznal lásku. V životě jsem se s takovou zvrhlostí nesetkal. A to frčí v jednom kuse. Faráři, komedianti, svědci Jehovi, diverzanti, kulaci, kriminálníci a štáckriplové. V Horní Planý v půl desátý dopoledne jeden člen náboženský sekty praštil s prací a řekl mi co ? Řekl mi, že se musím modlit, jelikož v poledne nastane konec světa. V Krumlově si zase provazolezec Janouš natáhl lano mezi dvěma nákladními výtahy, místo zdění záchodové příčky prováděl artistiku a do vojenské čepice se státním znakem vybíral příspěvky na rum. Kapitalistický synek Pančav zase v Kynžvartu prohlásil, že si z protestu proti znásilňování osobnosti uřeže veškeré končetiny a ihned si zašal pižlat pravou nohu nad kolenem pilkou na železo. Na vojenským statku u Prachatic znásilnil vojín Žezlo devatenáct ovcí, šest koz a jednoho housera. Tohle, Kefalín, u mne není armáda, ale v nejlepším případě spolek podivínů."

"Jenomže já bych, soudruhu poručíku", namítl Kefalín, "měl bych jít do špitálu. Jako prostý vojín nejsem vlastního času."

"Nekecej a pij", pravil poručík a loupl po něm očima. "Dorazíme to a dáme si ještě jednu flašku. Všechno stojí za hovno, Kefalín. Mně je tady už přes třicet, ženu mám kurvu, cestuji z jedný díry do druhý jako nějakej krajánek a nic kloudnýho z toho nekouká. Kam jdeš ?"

"Na záchod", odvětil Kefalín a potácivým krokem odkvačil na onu místnost. Zároveň si uvědomil, že má jedinečnou a zřejmě také poslední možnost uniknout z poručíkova dosahu. Jestli okamžitě neuteče, dopadne to moc blbě.

Kefalín vyšel zpět na chodbu, kde se téměř srazil s posupně se tvářícím poručíkem Hamáčkem, který rovněž přišel na to, že by mohl navštívit místnost, určenou výhradně pánům, něco nesrozumitelného na Kefalína zahočel a zmizel za dveřmi. Jejich klepnutí zaznělo Kefalínovi v uších, jako startérův povel.
Bleskurychle vyrazil na ulici a navzdory značné podnapilosti pádil směrem, kde tušil českobudějovický špitál.

4.

Náčelník krčního, nosního a ušního oddělení podplukovník Kocek na rozníl od plzeňského plukovníka Daremníka pétépáky vyloženě nesnášel. Viděl v nich odporný vřed armády, osoby práce se štítící, zavilé nepřátele lidově demokratického zařízení a nebezpečné nositele imperialistických infekcí. Jejich místo, pokud jim vůbec nějaké místo v naší společnosti náleží, je v lomech.

>>>> TADY BOHUŽEL CHYBÍ ASI PŮL STRÁNKY <<<<

si nezasloužíte. Vy si vlastně nezasloužíte ani toho vojína a je jistě jen věcí času, kdy budete označen příhodněji. Řekl bych: "Styďte se, zde před našimi obránci hranic se do krve rděte, ale tento pocit je vám zajisté absolutně neznám." Nelze působit na svědomí někoho, kdo žádné svědomí nemá. Udělám jediné, co mohu udělat, vykáži vás ze společnosti slušných lidí, aniž bych vám vydal jakékoliv potvrzení o tom, že jste sem vůbec dostavil. Nejsem povinen se bavit se zvrhlíky, kteří se do nemocnice přivrávorají ožralí. Sypte odtud, opilče, a svůj čin si zodpovězte u svého útvaru."

5.

Vrátit se nejbližším vlakem do Tábora znamenalo nastoupit následujícího dne do zaměstnání a ještě riskovat pravděpodobný průšvih. Po zvážení celé situace se Kefalín rozhodl, že přespí u budějovických pétépáků a na zpáteční cestu se vydá zítra ráno. Apatický poručík Hrubec, pod nímž sloužil v Sušici, neoplývá dotěrnou zvědavostí, tak charakteristickou pro mnohé agresivní důstojníky a jistě mu bez vyptávání poskytne nocleh u své jednotky.

Pétépácký tábor ležel dvě stě, možná tři sta metrů od železniční trati a tvořilo ho několik podlouhlých dřevěných baráčků natřených khaki barvou. Když se tam Kefalín, již naprosto střízlivý, odebral, vraceli se právě špinaví a utahaní vojíni ze zaměstnání. Sedali si na schůdky u baráčků, znechuceně čistili výzbroj a pokřikovali na sebe rozličné opzlosti. Řadu z nich Kefalín znal ještě z Nepomuku, nebo z některého dřívějšího pracoviště. Byl zde česko-slovanský farář Štětka,Karmazín i slabomyslný vojín Friedl,který se nedostal do civilu ani když si s nějakým chlapečkem vyměnil samopal za koloběžku.

Ke Kefalínovi se okamžitě hrnul Karmazín, aby se mu stal průvodcem po třetí rotě. Pozorně vyslechl jeho příběh a pak prohlásil, že je absolutně zbytečné se u někoho hlásit.

"A co Hrubec ?" zeptal se Kefalín.

"Znovu mu po třetí zamítli civil", řekl Karmazín , "on už druhej den leží na kanapi, aniž by o cokoli jevil zájem. Von byl apatickej vždycky, ale teď připomíná budhistickýho mnicha. Když na něho někdo promluví, zavrčí "nic mě nezajímá" a zase upadne do toho svýho tranzu."

"A co takhle kdybych zašel za staršinou ? " vyzvídal Kefalín.

"Povinnosti by mělo být učiněno zadost."

"Na povinnost se vyser", poradil mu Karmazín, " jednak staršina někde chlastá nekvalitní lihoviny a za druhý už tu vojnu nesmíme tak žrát. Tady už žijeme v takový zvláštní agonii, kdy se všechno dělá akorát ze setrvačnosti."

"Zato u nás je vojna jako řemen", postěžoval si Kefalín. "S Mazurkem by to šlo, ten buď usne v chůzi a už se neprobudí nebo ho manželka ufackuje. Horší je, že se plaší Tronda a plete se i do věcí, který by ho jako politruka nemusely zajímat. Minulou neděli nám kontroloval ponožky a dokonce tvrdil, že nás nechá ostříhat na přepisovou míru."

Karmazín s Kefalínem by spolu patrně klábosili hodně dlouho, ale v tom se něco stalo.

6.

Poručík Hrubec ležel ve své kanceláři na otomaně a spokojeně pochrupával. Zotavoval se po včerejší, předvčerejší, předpředvčerejší, jakož i ze všech předešlých opicích, které byly jeho jediným povyražením a v poslední době ho přece jen už začínaly zmáhat.

V tom se rozletěly dveře a do kanceláře vpadl dozorčí roty Bonaventura.

"Soudruhu poručíku," zvolal, "dovolte ... " Hrubec sebou cukl, zamžoural očima, příšerně se zamračil, zamlaskal a houkl: "nic mě nezajímá, nic nechci slyšet. Můžete odejít. Bonaventura se však nehýbal. "Soudruhu poručíku", pravil naléhavě. "Stala se zvláštní věc."

"Vypukla válka ?" zeptal se poručík. "Jestli ano, vyhlašte bojový poplach. Jestliže ne, vypadněte a nechte mě na pokoji. Jasně jsem vám řekl, že mě nic nezajímá."

"Vykolejil se nákladní vlak", křičel dozorčí, "pár metrů od našeho tábora."

"Ohlašte to na nádraží", poradil mu Hrubec, "a na mne se vykašlete. Já nejsem přednosta stanice, ani jiný činitel státních drah. Vypadněte nebo po vás hodím botu."

"Vykolejil se vlak s cisternou", nedal se vyhodit Bonaventura. "Z té cisterny teče víno, soudruhu poručíku, víno !!"

V tu ránu byl poručík na nohou. "Dozorčí - poplach" zaburácel a ve velice provizorním oblečení vyrazil na nádvoří. Pak se objevil jeho dlouho utajovaný a zdánlivě beznadějně pohřbený organizační talent. Během několika desítek vteřin třímal každý z vojínů v ruce kýbl, konev nebo bandasku a pádil směrem k trati, kde z poškozené cisterny kanulo na zem červené víno a vsakovalo se do prohřátého písku.

"Rychleji", povzbuzoval je poručík. "Ukažte, že jste vojáci a ne stádo shnilých lenochů. Pohyb do toho umírání, sakra. Kuchaři, přineste ty velké hrnce, žádná polívka se vařit nebude, potřebujeme prázdné nádoby. Udělám přísnou kontrolu a jestliže zjistím, že někde zahálí nějaký hrnec nebo kastrol, budu přísně trestat. Utajená nádoba je v této situaci asi totéž, jako maření bojové činnosti za války. Rychleji soudruzi ! Friedl, vy prase jedno kudrnatý, vždyť vy to víno lijete kolem sebe.Jestli ukápnete ještě jednu kapičku, namočím vás do dehtu a nechám vás vyválet v peří. Neumdlévejte chlapci. Udržujte vysokou pracovní morálku. Nejlepší pracovníci budou odměněni."

Hrnce, přinesené kuchaři z kuchyně se plnily krvavě rudou tekutinou a poručík si spukojeně mnul ruce. V tom si všiml Kefalína, který odnášel víno ve velké plechovce od marmelády.

"Kefalín," vytřeštil na něho oči. "To snad není možný. To jsou pouhé halucinace. Chlape, vy ten chlast cejtíte z Budějovic až do Tábora."

7.

Vše dopadlo nad očekávání dobře a do vojenského prostoru bylo dopraveno hezkých pár litrů chutného alkoholu. Poručík Hrubec si mnul ruce, ochutnával z kýblů naběračkou a z apatického morouse se v tu ránu stal společenský člověk.

"Ruším politické školení", oznámil přítomným, "jakož i ostatní vojenské povinnosti. Čas k práci, čas k zábavě. Uděláme si krásný společenský večer a ožereme se do němoty."

"Ale co já ?" vdychl Bonaventura. "Nemohu pít ve službě."

"To nemůžete", řekl poručík, "a dozorčí u vchodu také ne. Vy jste ovšem, Bonaventura, známý a zasloužilý alkoholik, kterého bychom neměli opomíjet. Kromě toho jste mi oznámil dopravní katastrofu, z níž nám kyne užitek. Vyměníte si službu s nějakým abstinentem, pokud se tu nějaký vyskytne."

Přihlásil se vojín Baštář, který nedávno prodělal žloutenku a tudíž nebyl ke konzumaci alkoholu způsobilý.

A pak nastala veselice, víno bylo dopraveno na malý palouček za velitelským baráčkem, kam se všichni poddůstojníci i vojíni dostavili v rekordním čase.Skupina cikánů přinesla nástroje a spustila ryčný čardáš a vojín Pejhula, který v civilu dělal hadího muže se začal působivě svíjet v rytmu.

Především se však pilo. Nasávalo se usilovně z ešusů, feldflašek nebo půllitrových plechových hrnků a nálada očividně stoupala.

"Zahrajte něco, boha jeho, tri dni ma naháňali, ešče ma nědostali", zařval poručík Hrubec na cikány a sotva bylo jeho přání splněno, začal jedinečnou taneční kreaci. Začal poskakovat mezi oběma hrnci vína, mával rukama nad hlavou, jako když chytá motýly, jódloval, ječel, halekal, načež se sesul do podřepu, plácal se do stehen a pokoušel se tančit kozáčka. V pauzách do sebe lil víno z fantasticky špinavého ešusu, a znovu se pouštěl do zběsilého tance.

"Hore háj, dole háj", řval na cikány v extázi. "Zpívejte lidičky, ty naše písničky, z Moravy nebo z Čech." Pak náhle zvadnul, posadil se na zadupaný trávník a drcl se hlavou o hrnec.

Zaznělo to jako gong a patrně proto se opilí vojáci bleskurychle dohodli na improvizované estrádě. Konferenciér Merklík počal vypravovat neslušné vtipy a doktor Pivoda initoval hlasy zpěvného ptactva, domácího zvířectva a předních českých herců. Pak vystoupil rotní zpěvák Hejlek a za všeobecného dojetí zapěl předlouhou sentimentální píseň, která začínala: Ulicí temnou šel pán smutné děvčátko volalo naň.

Kupte si růže, jež prodávám, nemocnou matku já doma mám.

V následujících slokách pán, ze kterého se vyklubal bezcharakterní svůdce, připraví dívku o čest, takže v devatenácé sloce může umírající matka bez zábran zazpívat: Buď sbohem dcero, já umírám, toho šupáka však proklínám ...

Píseň měla fantastický úspěch a sám poručík Hrubec několikrát zapalkal do ešusu. Zdálo se mu však, že smutku je už pro dnešek až až, a proto zvolal: "Neco veselýho, sakra, nejsme funebráci, ale armáda. A pijte, kdo nebude vožralej, nepude v neděli na vycházku."

Tato hrozba byla pronesena zbytečně, neboť opilost všech dosáhla již značného stupně a vojíni opouštěli nádoby s mizejícím vínem pouze za účelem naléhavého zvracení nebo vykonání malé potřeby.

Za této situace se přešlo ke sborovému zpěvu. Píseň "Co jste hasiči, co jste dělali ?" vystřídal neméně krásný popěvěk "Matičko, šofér jde k nám, co já mu k večeři dám."

V okamžiku, kdy si pomyslná dívka v písni odpovídala "dám já mu kus husy, ať se kluk udusí", přiřítil se dozorčí roty, vojín Boštář, a zoufalým hlasem zvolal: "Soudruhu poručíku, přijel soudruh major Haluška."

8.

Poručík Hrubec rázem vystřízlivěl. Vyšplhal se po poloprázdném hrnci do vztyku a kymáceje se z nohy na nohu, přehlížel rotu, která se nacházela v krajně dezolátním stavu. Většina vojáků dnešní zátěž absolutně nesnesla, o čemž svědčily zejména skleněné oči a přiblble se usmívající obličeje. Vojín Blahota v náhlém rozjaření rozkousl ešus a Friedl si rval vlasy, houkaje přitom jako siréna.

"To je příšerné", konstatoval poručík. "Zrovna když přijde Terazky, se mi celá rota ožere. Sakramentskej život."

Znovu se podíval na své podřízené a po tomto pohledu mu bylo jasné, major Haluška nesmí spatřit podnapilé a strhané tváře vojínů.

"Poplach", zahulákal. "A s maskami."

Mužstvo rozjařené, rozezpívané a rozprášené, jen s námahou pochopilo vážnost situace a počalo se potácet směrem ke skladišti.

"Soudruhu poručíku", zablekotal Kefalín, "já masku nemám."

"Vy, Kefalín," řekl poručík, "vylezte po okapu na střechu a zalehněte přímo za komín. Nebo se schovejte tady do toho prázdnýho hrnce. Anebo zalezte někam jinam, co je mi konečně do vás."

Zhluboka se nadechl a odešel v ústrety veliteli praporu.

Terazky, který mezitím dorazil až na prostranství před baráčkem přijal Hrubcovo hlášení s podivem. "Poplach s maskami ? Prečo s maskami ?"

Hrubec cosi zablekotal o bojové připravenosti, ale Terazky mávl rukou.
"Připravenost ?", zvedl obočí. "S takými vojakmi sa nemá robiť nič."

Ale to už se před něho začali stavět vojáci v maskách do podivného trojřadu. Masky zachraňovaly to nejhorší, ale tak zkušenému důstojníkovi, jakým byl Terazky, nemohlo ujít, že se mnohým vojínům povážlivě podlamují kolena.

"Čo to je, Hrubec ?" ukázal na vrávorající jednotku. "Starý oficír som, ale niečo takého ... " "Vysoce překračují plán, soudruhu majore, " mektal poručík, "jsou unaveni z práce. A potom, odpoledne zde vykolejil vlak. Naši soudruzi se hned pohotově zapojili do záchranných prací, jejich obětavost a vystrvalost nezná mezí ... " "Na pévéesku", zavolal major. "Terazky si urobíme politické školenie."

Poručík Hrubec se zachvěl. Za normálních okolností by takový vývoj událostí uvítal, neboť řada vojínů, včetně farářů, ovládala marxismus téměř brilantně. Ale nyní, sejme-li rota masky ..."

Vojáci napochodovali do jídelny, která byla zároveň pévéeskou. Ve chvíli, kdy se sejmutí masek zdálo neodkladným, se poručík rozhodl k zoufalé akci. S výkřikem "Nepřátelský útok" počal mezi vojáky házet dělbuchy a rozličné smrduté bombičky. Jídelnu zahalil tmavý mrak štiplavého a různobarevného dýmu.

"Vy stě šialený, Hrubec", zařval Terazky a s kapesníkem u nosu vyběhl na čerstvý vzduch. Hrubec, který si sám nasadil masku, pokračoval v zaplyňování prostoru.

Tehdy se ukázalo, že masky nejsou zdaleka prvotřídní zboží, spíše naopak. Část podnapilých vojínů se začala dusit a zachraňovali se tím, že vyhazovali šlahouny od masek okny. Jiní se do sebe zaplétali, zakopávali a váleli se přes sebe na podlaze, zoufale gestikulujíce. Vypukl beznadějný chaos.

Pak se ozvaly tři temné údery. Jídelna byla jen tenkou, prkenou přepážkou oddělená od kuchyně a kuchaři se, jako obvykle, snažili ulít z bojového výcviku. Tentokrát na to ovšem doplatili. Jsouce bez masek, nedokázali štiplavému kouři čelit jinak, než tím, že hluboce omdleli. Byli vyneseni na nosítkách před barák, kde celou akci sledoval hrozivě se mračící major Haluška.

9.

Dveřmi na čerstvý vzduch vrávorali vojíni, strhávaje si masky. Jejich opilé obličeje tupě zíraly na majora, kterému začínalo být jasné, že se politického školení asi nedočká. Nicméně pozorně sledoval těžkopádné a potácivé kroky podřízených. Někteří z klopýtajících vojínů upadli a zůstali bezvládně ležet.

"Ožratý", šeptal zdrceně major. "Všeci sú ožratí ako zepelíni. Bože môj, pozri sa na ty prasce."

Z jídelny po čtyřech vylezl poručík Hrubec. Strhl si masku a počal vydávat hýkavé zvuky.

"Hrubec", zvolal major. "Ke mně."

Ale s poručíkem už byl konec. Nebožák se svalil do trávy podél dřevěné stěny domku a během několika vteřin hluboce usnul.

Terazky se ušklíbl a rozhodl se provést podrobnou inspekci tábora. Brzy objevil zbytky vína v hrncích od polévky. Opodál byl téměř plný kýbl a kolem poházené ešusy. Upřímně se podělil, neboť na zakoupení takového množství alkoholu nemohlo být v táboře dost peněz. Jestli ti bandité vyloupili poštu nebo dokonce banku, bude z toho

mimořádná událost, kterou nebude možno utajit ani při nejlepší vůli.

"Dozorčí", zařval Terazky. "Stě triezlivý ?"

"Ano, soudruhu majore", řekl vojín Baštář, "ve službě zásadně nepiji."

Terazky mávl rukou, neboť toto zjištění nyní nepovažoval za podstatné.

"Hovortě, čo sa stalo", vyzval Baštáře, "ale presně."

Dozorčí začal vykládat o vykolejeném vlaku a proražené cisterně, jakož i o estrádě při červeném víně. Majorovi zřejmě spadl kámen ze srdce, neboť bylo zřejmé, že tento přestupek, bez ohledu na jeho vážnost a obludnost, bude možno ututlat.

Terazky si však záhy uědomil, že velitelem je především proto, aby vzbuzoval hrůzu. Popadl kovovou tyč, opřenou o baráček a počal jí píchat vojíny, kteří se svalili na trávník.

"Hore, súdruh vojín", pokřikoval. "Terazky vám ukážem, čo to je vojna.

Budětě rypákmi zemegulu ryť ako červené myši."

Ale vojíni na jeho slova většinou nereagovali. Terazky chodil od jednoho ke druhému, povzbuzoval, vyhrožoval, naléhal, ale marně.

Konečně obrátil naznak opilého faráře Štětku. Zakabonil se, odplivl si a pravil: "Farár a ožratý ako zepelín, fuj, fuj, fuj."

Štětka cosi zablekotal, aby zdůvodnil svůj nynější stav, ale pak zaúpěl a obrátil se znovu na břicho.

Terazky pokyvoval hlavou a stále uplivuje mumlal: "Farár a ožratý ako zepelín. Farár a ožratý ako zepelín."

Dlouho mlčel a když už byl dozorčí přesvědčen, že toho dne už nepromluví, zčistajasna dodal: "Nemám rád farárou. Pop v Mukačeve moju matku jebal."

Kapitola šestá:FACKOVÁNÍ PŘEDSTAVENÉHO SE TRESTÁ ----------

1.

Vojín Macek, který před časem vybílil hotel Jordán, si odpykal trest v Bochově a vrátil se do Tábora ke své jednotce. Nadporučík Mazurek mu pravil: "Na vojně je hlavní kázeň. Který soudruh je ukázněný, to je dobrý voják, jináč to nejde, kázeň musí být, protože armáda je záštita."

Poručík Troník to viděl politicky. "Macek", řekl téměř otcovsky, "váš otec je dělník, matka dělnice. Vy sám jste dělník ..."

"A brácha taky", skočil mu do řeči Macek. "A švára taky, ten tahá v papírnách sušus."

"No vidíte", radoval se Troník. "Všichni jste dělníci a to je krásné."

"Nevím, co je na tom krásnýho", zahučel Macek, "já bych si radši vozil prdel v tatraplánu."

"Je to krásné", trval na svém Troník. "Ale měl byste mít nejen dělnický původ, nýbrž i dělnickou solidaritu. Podívejte se, Macek, ten člověk, kterého jste zranil, byl rovněž dělník. Jak jste ho mohl udeřit ?"

"Klíďopíďo", odvětil Macek, "když mi nějakej křapík řekne, že devatenáctka jede na Smíchov, tak mu vyseknu roucho, že z toho bude jelen."

"Co na tom záleží, kam jede devatenáctka ?" úpěl politruk. "Vy se máte chovat slušně i kdyby jela do Hrdlořez."

Macek zavrtěl rozhodně hlavou. "Já jsem kluk z Hostivaře", prohlásil, "a Prahu mám v malíčku. Devatenáctka jede na Spořilov a kdo mě řekne, že ne, tomu rozbiju hubu."

"No dobrá, dobrá", kapituloval Troník, "ale přesto byste se jistě nechtěl do Bochova vrátit."

"To je fuk", řekl Macek. "Rachota mi nevadí a žrádlo je tam lepší než tady. Akorát, že se tam nemůže chlastat."

"Tady rovněž ne, Macek", zvolal poručík. "A zejména vy se musíte alkoholu vyvarovat. Alokohol je nebezpečný jed, který už mnohé poctivé soudruhy dostal na scestí. Vy, Macek, máte zdravé jádro a je třeba, abyste si uměl poručit. Já vám pomohu tím, že vám nebudu podepisovat propustky."

Macek zuřivě zakoulel očima, "To jako, že se vůbec nedostanu ven ? Že budu tvrdnout v kasárnách jako nějakej zasranej bažant ? To bych se na to, kruciprdel, podíval." A mohutnou, vpravdě dělnickou tlapou praštil do stolu, až se politruk zachvěl.

"Chci to udělat pro vaše dobro", tvrdil Troník, "vždyť vy si, člověče, neuvědomujete, že jste v podstatě kádr. Víte vy, co by dali jiní za váš nádherný původ ?"

2.

Na pracovišti byl Macek uvítán jak se patří. A vůbec je těžko se divit, že toto uvítání skončilo v hostinci Na Bráníku a že plzeňská dvanáctka při tom tekla proudem. Za nějakou chvíli byl Macek přesně v tom stavu, v jakém vytloukl Jordán. Prozatím nejevil agresivní choutky. Také k tomu neměl důvod, neboť obsluha byla znamenitá a nikdo z okolosedících se neodvažoval do něho nevhodně rýpnout nebo dokonce měnit konečnou stanici devatenáctky. Všichni přítomní rádi a ochotně vzali na vědomí, že tato tramvaj jede na Spořilov.

Ale pak vstoupil do místnosti poručík Troník. Několik vojínů pohotově vyskočilo oknem, jiní vnikli na záchod a okýnkem prolézali na dvůr. U stolu s orosenými půllitry zůstali pouze dva vojíni: Macek a Cína. Nově příchozí je nedokázal vyvést z rovnováhy.

Poručík Troník s úděsem hleděl na tu opovážlivost. Čím dál, tím víc se ho zmocňoval zpravedlivý hněv.

"Soudruzi", zahřímal. "Jak si to představujete ? V pracovní době se flinkat po hospodách. A nejen, že se flinkáte, vy zde požíváte alkoholické nápoje."

"Trhni si nohou", zavrčel Macek a politruk se téměř zapotácel. Zřejmě nevěřil svým uším.

"Co jste to řekl, vojíne ?" vyjekl. "Mohl byste to opakovat ?"

"Klíďopíďo", řekl Macek. "Trhni si nohou, šmejde".

"Nasolenej", doplnil ho Cína a spokojeně se napil dvanáctky.

"Soudruzi", čílil se Troník, "já mám pro vojáky pochopení, ale co je moc, to je moc. Na hlavu si od vás dělat nedám. Ačkoliv jste oba dělnického původu, budete zavřeni, až zčernáte. Okamžitě odchod na pracoviště."

"Vyliž si prdel", poradil mu Macek rozverně.

"A už nás neser", dodal Cína se zlověstným úsměvem.

"Soudruzi", ječel Troník, že by mu mnohá tovární siréna záviděla. "Tyto výroky vás budou mrzet. Veškeré ohledy, které jsem vůči vám měl, padají. Už se s vámi mazlit nebudu."

"My s tebou taky ne", pravil vojín Macek a povstal. Naklonil se přes stůl, přitáhl poručíka za klopy a vrazil mu z každé strany pořádnou facku. Cína pohotově Troníka nakopl a přešťastně se nad tímto činem rozesmál.

"Po-pomóc", zavřeštěl politruk a s rukama nad hlavou vyběhl z nebezpečného hostince.

3.

"Byl jsem zfackován", řekl poručík Troník pateticky veliteli roty, "a ještě k tomu nakopnut."

Nadporučíj Mazurek na něho hleděl bezradně. Sám byl manželkou fackován téměř nepřetržitě a neviděl v tom nic zvláštního.

"Zfackoval mě vojín Macek", informoval ho dále Troník, "a nakopl mě vojín Cína. Předtím mi oba sprostě nadávali. Trvám na jejich přísném potrestání."

"Zarazíme jim vycházky", navrhl Mazurek prostoduše a Troník sebou trhl tak, že porazil židli.

"Trvám na tom," řval politruk, "aby byli neprodleně předáni vojenskému prokurátorovi. Jejich otřesný čin, vztáhnutí ruky na představeného, musí být potrestán odstrašujícím způsobem. Každý z nich musí dostat alespoň dva roky."

"Kázeň musí být", přikývl nadporučík. "Kázeň je to hlavní."

"Je to mimořádná událost", pokračoval Troník, " a je mi známo, že v Nepomuku nejsou mimořádným událostem právě nakloněni. Vím, co budou říkat: "Děláte ostudu praporu, ututlejte to, potrestejte vojáky kázeňsky". Ale já se přemluvit nedám. Jsem politický pracovník lidově demokratické armády a ne nějaký fackovací panák. Kdyby každý mohl zfackovat důstojníka za sedm dní prosté vazby, to by se to fackovalo. Ale tentokrát se všichni dole i nahoře pořádně přepočítají. Za tímto případem půjdu důsledně a se vší rozhodností, zahryznu se do něho jako buldok a nepustím ho, dokud nad oběma viníky nebude vyřčen přísný a spravedlivý trest."

"Tak to má být", zamumlal Mazurek. "Kázeň je to hlavní."

"Zavolejte do Nepomuku", žádal Troník, "a ohlašte mimořádnou událost.
Já zatím nechám Macka a Cínu zajistit."

Mazurek nešťastně přikývl. Nechtěl Troníkovi odporovat, ale na druhé straně si uvědomoval, že stojí před nesplnitelným úkolem.

Macek s Cínou byli dávno v base a nadporučík Mazurek stále neúspěšně telefonoval. Úřednice v ústředně z něho byly úplně šokované, prchaly při zaslechnutí jeho kuňkavého hlasu od aparátu a střídavě mu nabízely Boleslav, Pyšely a Napajedla. Teprve za tři a půl hodiny dosáhl s vypětím veškerých sil spojení se Zelenou Horou.

"Vojín Černík", ozvalo se na druhém konci aparátu.

"Nadporučík Mazurek", ohlásil se velitel a hlas se mu třásl trémou, "dovolte mi s vámi promluvit".

"Ale jo", dovolil mu herec, "jen se nežinýrujte."

"Dovolte mi s vámi promluvit", opakoval vzrušeně Mazurek. "Vojíni dali facky mému zástupci pro věci politické. To je mimořádná událost."

"A sakra", vzdychl Černík. "Už si to píšu. Nebo mám radši zavolat déveťáka ?"

"Dali facky mému zástupci", trval na svém nadporučík. "To je porušení kázně, která je hlavní."

"A kdo mu dal facky ?" otázal se herec.

"Dovolte, abych odešel", pravil nadporučík a s obrovskou úlevou zavěsil sluchátko. Zároveň si předsevzal, že už nikdy a za žádných okolností nebude telefonovat.

Kdoví, jak by případ pokračoval, kdyby nebylo poručíka Troníka.
Politruk byl právem rozhodnut zakousnout se do případu jako buldok a záhy pojal podezdření, že nadporučík řádně neintervenoval. Spojil se proto sám s Nepomukem a podařilo se mu dostat k aparátu kapitána Ořecha. Seznámil ho s mimořádnou událostí a se vší rozhodností prohlásil, že nestrpí, aby se případ ututlal.

"To je nemilé", řekl kapitán Ořech. "Jak se jmenují ti vojíni ? Macek a Cína ? Jsou to alespoň kulaci nebo bývalí vykořisťovatelé ?"

"Bohužel nikoliv", pravil Troník, "oba jsou dělnického původu, je to mrzuté, ale nedá se nic dělat."

"To je nejen mrzuté", ozval se kapitán, "ale přímo smutné. Procento dělníků a drobných rolníků, kteří se dopouštějí přestupků, ustavičně stoupá. Má alespoň jeden z nich Maturitu ?"

"Nemá", zklamal jeho naději Troník, "ale zfackovali mě pořádně. Tváře mám opuchlé a na zadku mám jelito. Něco takového bych neodpustil ani svazákovi.
A dost možná, že ani členovi strany."

"Dobrá, soudruhu poručíku", řekl kapitán, "neprodleně seznámím s případem soudruha velitele a zdůrazním, že trváte na tom, aby oba delikventi byli předáni vojenskému prokurátorovi."

5.

Krátce na to svolal poručík Troník svazácký výbor.

"Soudruzi", pravil, "je to smutné, ale svazácká práce u jednotky nám vázne. Jistě všichni už víte, co se stalo. Vojíni Macek a Cína vztáhli ruku na svého představeného. Nejde o mně, soudruzi, jde o to, že v mé osobě napadli všechny politické pracovníky, celou naši lidově demokratickou armádu a vlastně ... " "Celý socialistický tábor", napověděl mu Kefalín.

"Ano", souhlasil poručík. "Každým svým činem dáváme, soudruzi, najevo, na které straně barikády stojíme. Jestliže udeříme funkcionáře, představitele pokrokové, socialistické politiky, dáváme tím políček celému našemu zřízení a zařazujeme se tak, ať je náš subjektivní úmysl jakýkoliv, mezi jeho rozvratníky. Naopak, když kompetentnímu funkcionáři pomáháme, posilujeme tím naši republiku a .. co je vám, Jasánek ? Snad vám taky někdo nenafackoval ?"

"Bolí mě zub", vzlykl Jasánek a třel si napuchlou tvář. "Šel jsem odpoledne k zubaři, ale tam měli schůzi strany a zubař se nemohl uvolnit, jelikož měl referát o důležitosti těžkého průmyslu."

"Vidíte v jaké převratné době žijeme", zvedl prst poručík Troník, "na všech pracovištích od Aše až k Buzuluku se intenzivně politicky pracuje.
Všichni jsme připraveni budovat lepší život a odrazit imperialistickou agresi.
A v takové době, soudruzi, přijdou nějací ničemové, vrazí mi pár facek a ještě mě brutálně nakopnou. Soudruzi, já takové jednání neváhám nazvat bílým terorem, ideologickou diverzí."

"Já v tomto směru nemám docela jasno", přiznal se Kefalín, "je taky bílý teror, když nadporučíka Mazurka bije manželka ?"

"To není teror, to je ostuda", vybuchl Troník, "a mělo by se to řešit na nejvyšších místech. Pochybuji, že soudružku Mazurkovou vede k jejímu jednání nějaký ideologický motiv, ale v každém případě je to skandál. Ovšem soudružka Mazurková nenosí uniformu a tudíž ji nemohu pohnat k zodpovědnosti. Macek a Cína naštěstí vojíni jsou, což je také bude setsakramentsky mrzet."

"Ono už je to taky mrzí skoro dva roky", řekl Kefalín, "a nejsou sami."

"A kdo za to může ?" zeptal se poručík, "já snad ? Já, který jednotce věnuje ne osm, ale dvanáct hodin denně ?"

"Méně je někdy více", zašeptal Kefalín, avšak poručík se už rozjel a provázeje svá slova mohutnými gesty, pokračoval: "Já se snažim, soudruzi, já promýšlím situaci u jednotky i v noci, ale kdo se nesnaží, to jste vy. Svazácký výbor. Proč nevysvětlujete ostatním soudruhům užitečnost vojenské služby jakož i zákonitosti vývoje ? Jedině proto, soudruzi, že jste lajdáci a nezodpovědné elementy. A já jsem věřil, počítal jsem s vaší pomocí. A čeho jsem se dočkal, soudruzi ? Kefalín patří k nejhorším vojákům u jednotky, Anpoš vyzrazoval vojenské tajemství, Lenčo se veřejně degradoval a Jasánek s Bobrem rovněž polevili. S kým mám spolupracovat, ne-li se svazáky ? Mám se obrátit na kulaky a diverzanty ? Mám se paktovat se špiony?
Soudruzi, já vám řeknu upřímně, že kam mě společnost postaví, tam rád a obětavě politicky pracuju. Ale tohle, soudruzi, to už mě, namouduši, sere."

6.

Na pracovišti debaty o slečnách vystřídalo dohadování o tom, kolik Macek s Cínou za incident s poručíkem Troníkem vyfasují.

"To je zlý, mládenci, to je zlý", tvrdil kulak Vata. "Když ve Vešprtech zakládali JZD, tak sedlák Hrubal hodil agitátora Sumce do rybníka. Nic mu tenkrát neudělal, akorát se ten agitátor napíchl hlavou do bahna a spolkl pár pijavic. A víte, kolik Hrubalovi napařili ?"

"Hrubal se stavěl proti socializaci vesnice", řekl Jasánek, "a postihla ho revoluční spravedlnost. Macek proti JZD nic neměl."

"To je pravda", souhlasil Dočekal, "byl vožralej, což je polehčující okolnost."

"To se mejlíš", skočil mu do řeči Kutík. "Opilství teď není polehčující, ale přitěžující okolností. Když chceš někomu rozbít držku, tak jedině ve střízlivým stavu. Já když potkám osamotě lapasáka, tak mu vrazím jednu do nosu, hodím ho do křoví a zdrhnu."

"Chudáci lampasáci", vzdychl Kunte. "Škoda, že žijou jen v tvý bujný fantazii."

"Ty mi nevěříš ?" urazil se Kutík, ale Kunte jen mávl rukou.

K rokujícímu hloučku se dostavil mistr Pecka.

"Tak co, mládenci", pravil nesměle, "budete dneska něco dělat ? Ne, že bych vás chtěl honit, ale přece jenom ..."

"Mistře", přerušil ho Kefalín, "řešíme tady vážný problém. Vyznáte se trochu v právech ?"

"Já se vyznám akorát v zedničině", přiznal se mistr, "ale kdybych se bejval zapojil, kde už jsem mohl dneska bejt. Můj bratranec se vyučil tesařem, začal žrát politiku a loni ho udělali ředitelem závodu na lojový svíce."

"O to teď nejde", řekl Kefalín. "My se dohadujeme, kolik dostanou Macek a Cína."

"Šest let", vyhrkl mistr.

Všichni nad tou suverénní odpovědí ztuhli.

"Proč zrovna šest ?" zeptal se konečně Kefalín.

"No", soukal ze sebe mistr, "za pár facek snad člověkovi nedají doživotí a čtyři roky dostal Pilousek za znásilnění dětské sestry. Tak jsem myslel, že by to mohlo bejt něco mezi čtyřma rokama a doživotím a protože mám ty kluky docela rád, tak jsem schválně hádal hodně nízko."

"Vám se zdá šest let málo ?" divil se Kunte.

"No, málo to zrovna není", připustil mistr, "ale kdyby všichni vojáci začali fackovat důstojnictvo, tak by to s armádou špatně dopadlo. Vona disciplína, marná sláva, musí bejt. Podívejte, tady na stavbě disciplína není, furt si ze mě děláte šoufky a vobyčejnej barák stavíme dýl, než naši předkové nějakou katedrálu."

"Šest let", křižoval se Dočekal. "Pánové, já tomu nevěřím."

"Já říkám, že dostanou dvanáct", ozval se Vata, "nebo alespoň devět.
Napařej jim to pro výstrahu, že seřezali politickýho pracovníka."

"Je to židovina", brumlal Sálus. "Všechno je židovina. Lidi se porvou, státy se perou a v pozadí se chechotá velkej Žid, kterej tahá za drátky."

7.

Krátce před večerkou přijel do Tábora sám veliký Terazky. Byl smutný a zasmušilý. Zpočátku vůbec nedal najevo, že ho případ Macka a Číny zajímá.
Chodil po světnicích mužstva a kontroloval pořádek.

"Tuná spávátě, Kefalín ?" zastavil se u postele ne právě dokonale ustlané. "V takom hnojisku ?"

"Soudruhu majore, ráno byla ta postel v bezvadném stavu", lhal vojín, "ustlal jsem ji dle předpisů."

"Čo bolo, to bolo", řekl major, "terazky je taká, jaká je. Starý oficír som, ale tak zasratů postěl som neviděl ani v zákope. To stě inteligent, Kefalín ?"

"Já vám ani nevím, soudruhu majore", přiznal se Kefalín, "jsou dny, kdy o tom pochybuju."

"Inteligent stě", trval na svém Terazky, "neoholený stě, dlhé vlasy mátě, zatvorím vás, Kefalín, na moju hrišnu dušu, že vás zatvorím."

Ale pak dostal lepší nápad. Sáhl do kapsy a vytáhl odtud kapesní nůž.
Otevřel jej a vrhl se s válečnickým výkřikem na Kefalína. Levou rukou popadl jeho vlasy a pravičkou je začal za spokojeného pomlaskování odřezávat tři centimetry nad temenem hlavy.

"Terazky budete predpisově ostrihaný", konejšil ho, "a keď se vám to nebudě páčiť, možetě ísť k holičovi."

Zanechaů opižlaného Kefalína u rozestlané postele a věnoval otcovskou pozornost dalším nehodným vojínům.

"Keď má voják zasraté boty", pravil přísným hlasem, kopaje do řady nevycíděných půllitrů, "potom nie je voják."

Popadl do náruče boty a počal je vyhazovat oknem na nádvoří. Tato práce mu vystačila asi tak na pět minut. Pak se znovu vrhl na postele, rozházel přikrývky po pokoji, s gustem kopl do polštářů a převracel, co se převrátit dalo.

Když se takto vyřádil ve všech světnicích, přikázal na smrt bledému Mazurkovi, aby nechal vyhlásit bojový poplach. To bylo to nejhorší, co mohlo rotu postihnout. Ani za normální situace by vojíni nedokázali nastoupit v nějakém slušném čase, ale nyní to bylo zcela vyloučeno. Ve zmatku, který major způsobil, nebylo možno najít ani tu nejmenší maličkost. Na bleskový nástup se sbalenými bandalíry nebylo ani pomyšlení.

Terazky stál na nádvoří jako bůh pomsty a stále opakoval: "Čakám, Mazurek. Čakám, Troník."

Velitelé pobíhali po chodbě, řvali, znovu se vraceli k majorovi a vymýšleli si stupidní omluvy, neboť se neodvažovali říci, že tento zmatek zavinil on.

Ve chvíli, kdy nadporučík Mazurek pádil po chodbě a křičel: "Poplach, soudruzi, bojový poplach" přiskočila k němu paní Mazurková a vrazila mu pohlavek, až mu helma spadla na pravé ucho. "Ty chomoute," zavřeštěla. "Už půl hodiny tady běháš a furt se nic neděje. Jestli tě přeložej do nějaký zakopaný díry, tak si mě nepřej, ty nemehlo."

Poručík Troník sice fackován nebyl, to už měl za sebou, ale do smíchu mu nebylo. Stále cítil v zádech posměšný majorův pohled a slyšel jeho "Čakám, Mazurek. Čakám, Troník."

A Terazky čekal. Přešlapoval na nádvoří a provokativně se díval na hodinky.

Poručíkovi Troníkovi začalo svítat. Jestliže rota nesplní úkol, obviní Terazky Mazurka i jeho ze špatné práce a bude se snažit vnutit jim vlastní stanovisko k případu Macek a Cína.

Troník zatnul zuby, narazil si helmu na čelo a úpěnlivě zvolal: "Tak, soudruzi. Jak dlouho bude ještě soudruh major čekat na ten nástup ?"

Major Haluška čekal přesně hodinu. Ve chvíli, kdy se první tři nebo čtyři jakžtakž přupravení vojíni objevili v plné polní na nádvoří, mávl rukou a pravil "Koniec bojového poplachu."

8.

O něco později seděl Terazky s oběma důstojníky v rotní kanceláři.
Sálalo z něho sebevědomí a hleděl na své podřízené s jistotou a s patřičnou arogancí. Nadporučík Mazurek mžikal očima jako ustrašená myška při spatření velihého hada a poručík Troník cítil, že mu není dobře od žaludku.

Major je nechal chvíli vařit ve vlastní šťávě a teprve, když zjistil, že jsou dostatečně připraveni, pravil: "Mali sme bojový poplach. Čo na to povietě, Mazurek ?"

Nadporučík něco nesrozumitelného zamektal.

"A vy, Troník ?" otázal se Terazky.

"Myslím, soudruhu majore, " soukal ze sebe poručík, "že cvičení nedopadlo dobře."

Terazky spokojeně zakýval hlavou. "Čo robiť s dostojníkmi, " pravil, "ktorí majú také výsledky.Nepatria taký dostojníci pred vojenského prokurátora?
Lebo ich mám iba preložiť ? Do Volar ? Lebo do Hornej Planej ?"

Mazurek i Troník se otřásli. Tábor je přece jen město s dvěma biografy a dá se tu jakžtakž vydržet. Ale Horní Planá ? A z Terazkyho tónu bylo zřejmé, že za určitých okolností myslí svou pohrůžku vážně.

"Čo povietě, páni dostojníci ?" otázal se major. "Čo mám terazky s vami robiť ?"

Páni důstojníci neodpovídali a major mohl přejít k druhému bodu dnešního programu. Vyzval Troníka, aby mu oznámil, jak to myslí s tou mimořádnou událostí.

"Jsem přesvědčen, soudruhu majore", soukal ze sebe poručík, "že to, co se stalo je závažná událost, kterou nelze vyřídit mávnutím ruky nebo kázeňským trestem. Vojíni Macek a Cína opustili v pracovní době stavbu a navštívili hostinec na Bráníku. Zde požili větší množství piva a silně se podnapili. Když jsem vstoupil za účelem kontroly, počali mi spílat. Byl jsem nazván šmejdem a zahrnut sprostými slovy. Nakonec mi vojín Macek vrazil dvě facky a vojín Cína mě silně nakopl."

"Čo bolo dialej ?" zeptal se major.

"Nechal jsem vojíny zajistit," řekl Troník, "a rozhodl jsem se trvat na tom, aby se jejich přestupek řešil před vojenským soudem. Napadení politického pracovníka je nejen vážné porušení vojenské kázně, ale je i semenem, které kdybychom nechali vzklíčit ..."

"Máme vela mimoriadnych udalostí, Troník", přerušil ho Terazky. "Vojín Pašina na vojenském statku kravy, barany

a hydinu postrielal."

"Chápu tuto obtížnou situaci, soudruhu majore," řekl Troník, "ale což lze napadení důstojníka a jeho zfackování kvalifikovat mírněji ? Dneska zfackovali mě, zítra vás a pozítří třeba samotného soudruha ministra Čepičku."

"Něpočul som, že súdruh minister chodí Na Bráník", ušklíbl se Terazky, "a mně by nenafackovali, Troník. Oknem by som ich vyhádzal a do riti im nakopal."

"Přesto musím trvat na jejich nejpřísnějším potrestání", horlil poručík. "Budou-li postaveni před vojenský soud, zapůsobí to výchovně na ostatní."

"Máme vela mimoriadnych udalostí, Troník", zahučel major. "Slobodník Savek do Plzně išel recitovať a vrátil se na Zelenú Horu s triplom."

"Soudruhu majore," bil se Troník jako lev, "nemohu v této věci ustoupit. Byl jsem zfackován a myslím na to, kudy chodím. Ve dne v noci.
Potrestání viníků považuji za věc své cti a zároveň v tom vidím zdůraznění významu všech politických pracovníků v naší lidově demokratické armádě."

"Máme vela mimoriadných udalostí, Troník", opakoval Terazky. "Desiatnik Šehavec v Kapliciach predal peťsto těhál a keď mu na to prišli, zožral flašu od piva. Macek a Cína dostanú patnasť ostrých. Dobre, Troník ?"

"Nemohu s tímto řešením souhlasit, soudruhu majore", protestoval poručík. "Musím trvat na svém původním požadavku, aby oba byli předáni vojenskému prokurátorovi."

"Dobre, Troník", kývl Terazky. "Oni pojdu k prokurátorovi a vy pojdětě do Hornej Planej. Veľmi tam potrebujú dobrého politruka."

"Ale, soudruhu majore..." sténal poručík.

"Keď chcetě zostať v Tábore," řekl major, "dostanú Macek a Cína patnasť ostrých."

"Souhlasím, soudruhu majore", vydechl po chvíli uvažování poručík.
"Musíme být k viníkům shovívaví. Zejména, když jsou dělnického původu."

Haluška spokojeně přikývl. "Čo bolo, to bolo", pravil. "Až přídětě na Zelenů Horu, dáme si spolu slivovicu."

"Provedu, soudruhu majore", vyrazil ze sebe dokonale zblblý poručík a vypotácel se z místnosti.

Macek a Cína se z toho dostali pouze proto, že tu bylo příliš mnoho mimořádných událostí, které nebylo možno utajit ani s vynaložením veškerého úsilí.

Kapitola sedmá: PŘED VZÁCNOU NÁVŠTĚVOU ----------

1.

Mezi důstojnictvem na Zelené Hoře vypukl nevídaný zmatek. Ministr národní obrany Alexej Čepička se svým dvorem vykonal prý několik neočekávaných návštěv u některých útvarů a pro řadu důstojníků to znamenalo osobní katastrofu. Pouhá představa, že by ministr mohl navštívit Zelenou Horu nebo některé pracoviště, byla k zešílení.

Pak přišla zpráva z Kynžvartu, že prověrková komise vedená velikým Alexejem navštívila tamější pétépáky a několik důstojníků, že to odneslo okamžitým odchodem do civilu.

"Boha jeho", sténal Terazky a srdceryvně upíral zrak k nebesům. "Ta haňba, ta haňba, dnes som majorom a zajtra buděm v riti."

Také ostatní důstojníci s vyjímkou doktora Hořce, který po civilu marně prahnul, chodili v těchto dnech nápadně pobledlí. Ale pochopitelnou skleslost vystřídala záhy zvýšená aktivita.

"Chlapi", hřímal nadporučík Hulák, který se bál civilu jak čert kříže.
"Čistota je půl zdraví a z toho důvodu musí bejt armáda čistotná. Každej, kdo není na stráži, popadne kýbl, hadr a bude šůrovat. Vše se musí lesknout, neboť jde o naši dobrou pověst. Kdo to nechápe, toho zavřu. Sabotéry netrpím, lenochy proženu."

"Soudruzi", naléhal kapitán Ořech, "dívejte se na to politicky. Na naše nebojové útvary se poukazuje, jako na vřed armády a semeniště reakce. Vy máte nyní příležitost tuto pověst napravit. Dokažte, že jste vzornými a uvědomělými vojíny, za které se soudruh velitel nemusí stydět ani před soudruhem ministrem."

"Vojáci", vyzýval kapitán Honec, "buďte ustavičně ve střehu.
Neprolelkujte na stráži ani minutu, neboť v každém okamžiku vás může přepadnout diverzant. A když ne diverzant, tedy někdo z prověrkové komise, což by bylo podstatně horší. Nesmějte se, Voňavka, vy jste jenom, co já vím čtyřikrát na stráži usnul. To, že tak dobře hrajete fotbal, vás neomlouvá. Jestli usnete v této pohnuté době, tak půjdete před prokurátora a za tou Jitunou ze Zelenče se dostanete nejdřív za pět let. Vojáci, dokažte, že nejste dobytek a banda špinavých vagabundů a jděte trochu do sebe."

"Soudruzi vojíni", vyrážel ze sebe kapitán Domkář, " buďte upraveni, na to si soudruzi generálové nejvíce potrpí. Ani ten nejlepší voják nemá cenu, chybí-li mu knoflík nebo nemá-li vyčištěné boty. Přestaňte chodit jako prasata a trochu na sebe dbejte. Nereprezentujete pouze sebe, ale celý náš útvar. Na upraveného vojáka je radost pohledět, to mějte vždy na paměti."

Jenom Terazky se šikanování mužstva příliš nezúčastnil. Znal své podřízené, dovedl odhadnout sám sebe a tak mu bylo úplně jasné, jak to dopadne, jestliže se ministerská kontrola opravdu dostaví.

"Čo bolo, to bolo", šeptal zdrceně, "terazky pôjděm na volajakú salaš a buděm drevo rúbať. Ta haňba, ta haňba."

Z deprese ho vyvedl teprve, jako již vícekrát, kapitán Ořech. Sdělil mu, že v Kynžvartě, jakož i u řady jiných útvarů, byli do civilu posláni jen někteří nižší důstojníci. Taková šarže, jako je major, musí přestát i ministerskou bouři.

Po tomto ujištění Terazky viditelně ožil. Na oběd do důstojnické jídelny se dostavil téměř ve výtečné náladě a

po chvíli pomlaskování spokojeně pravil: "Terazky som zjistil, že som majorom a som úplně kĺudný."

2.

Mužstvo bylo uvedeno do pohybu, ale důstojníci nezůstávali v ničem pozadu. Ba právě naopak. Soustavně zvyšovali svou fyzickou kondici a rozšiřovali své vědomosti přímo nevídaným způsobem. Nezapomenutelným zážitkem pro každého bylo sledování jejich kreací na hrazdě, postavené na travnaté planince za zámkem. Těžko říct, proč Terazky trval právě na tomto nářadí.

Patrně proto, že jako jediný z účastníků na žerď dosáhl ze země, zatímco ostatní na ni museli namáhavě vyskakovat. Dobrá polovina cvičenců nedokázala víc, než se zavěsit na žerď a pohupovat se sem a tam při různé intenzitě funění. Hekání pupkatého kapitána Honce bylo slyšet dobré dva kilometry, zatímco starý zbrojíř nadporučík Maršílek ze sebe vydával zvuky připomínající kloktání heřmánku. Naproti tomu major Haluška se dokázal několikrát za sebou přitáhnout až k žerdi a připadal si přitom jako zasloužilý mistr sportu.

Nadporučík Hulák se pokusil o totéž, ale vyrazil si přitom dva zuby, což byla při jeho pověstné žravosti značná ztráta.

Fyzická kondice ovšem není všechno a příprava na vzácnou návštěvu se neobešla bez politického školení, vedeného kapitánem Ořechem.

"V podstatě jste to vystihl, soudruhu majore", bylo slyšet z kanceláře sytý Ořechův hlas, "ale máme-li být docela přesní, tedy Francie tak úplně v Americe neleží, i když pochopitelně patří k imperialistickému válečnému seskupení. Velice zajímavá je otázka kapitána Domkaře: jsou-li v našem státě třídy tři: dělnická, rolnická a pracující inteligence, kam patří důstojníci ?

Nuže, soudruzi, já se domnívám, že jsme pracující inteligence."

"Prečo ?" otázal se nespokojeně Terazky. "Prečo máme byť inteligenti, keď sme nič neurobili ?"

"To je jen takové zařazení", uklidňoval ho Ořech, "jinak samozřejmě nemáme s inteligencí nic společného."

Na denním pořadu byla i bojová příprava důstojníků, kterou vedl sám Terazky. Byly to pro něho strašné okamžiky, neboť musel ostatním předčítat z brožurek o vojenské technice a čtení rozhodně nepatřilo k jeho silným stránkám.

Zejména cizí slova a neznámé technické výrazy ho přiváděly do rozpaků a ustavičně mu komplikovaly život. Terazky namáhavě slabikoval nesrozumitelná slova a děsně se přitom potil. Funěl, otíral si kapesníkem pleš a za každým víceslabičným slovem udělal dlouhou pauzu. Občas do brožury upřel nenávistný pohled, jako by chtěl ty neslíchané intelektuálské výrazy vygumovat svým orlím zrakem, ale pochopitelně neměl úspěch.

Jednoho odpoledne, když už po bojové přípravě nikdo ani nevzdechl, se přitočil Terazky nenápadně k doktoru Hořcovi. Bylo vidět, že má něco závažného na srdci, ale nemůže se k tomu odhodlat. Konečně se rozhodl. "Počujte, súdruh kapitán", pravil jakoby zcela mimochodem. "Čo si predstavujete pod takým slovom horizontálný ?"

3.

Jednoho dne popadla Terazkyho neslýchaná marnivost. Prostě si usmyslel, že je potřebné, ne-li přímo nutné, aby se pro budoucí pokolení uchovala jeho podobizna v uniformě majora. Zlí jazykové tvrdili, že tu sehrály svou roli obavy o další vojenskou existenci, ale tyto domněnky není radno přeceňovat. V době, kdy se major obrátil na fotografa vojína Šulíka, byl již opět pln zdravého sebevědomí.

Vojín Šulík si nemohl naříkat, že by se na vojně nudil. Již v prvních týdnech byl u něho objeven fotoaparát a tudíž byl okamžitě zařazen do kategorie obzvláště rafinovaných diverzantů. Jeho snímky byly bedlivě prozkoumány a zhodnoceny, avšak šlo většinou pouze o různé druhy blanokřídlého hmyzu a květiny, popřípadě o obojí. Fotograf trpělivě vykládal, že to je jeho záliba i profese a důstojnictvo v čele s Terazkym nevycházelo z úžasu.

"Bože môj", spínal ruce Terazky. "On fotografuje muchy a nič iného nerobí. A takých parazitov máme, súdruhovia, vela."

Vojín Šulík posléze z prvotního podezdření vybruslil, avšak místo hmyzu musel nyní fotografovat politicky důležité akce. Jeho snímky zdobily četné nástěnky, některé z nich byly dokonce uveřejněny ve vojenských časopisech. Nejhůře však Šulík nesl, že na soukromé snímky bude třeba počkat až do civilu.

Po každém politicky důležitém snímku musel totiž odevzdat fotoaparát náčelníkovi kontrarozvědky, aby snad přece jen nepodlehl pokušení a nepracoval za úplatu pro imperialisty.

Na pokyn Terazkyho si však nyní mohl fotoaparát vyzvednout a spolu s majorem došel k planince, kde stála hrazda. Terazky si stoupl vedle ní a zaujal vznešenou pózu. Za jeho zády se košatil strom, který velitel z dosud neznámých důvodů nenechal popiliť a ještě dál se tyčil zámek, v němž byl major tak neomezeným vládcem, že by mu to bývali feudálové do jednoho záviděli.

"Fotografujtě, Šulík", vyzval Terazky vojína. "Keď sa to zdarí, smietě celú nedělu fotografovať muchy."

Šulík se celý roztetelil nad tou nebývalou velkorysostí a horečně se pustil do práce. Soustředěně si spustil fotoaparát až pod břicho a zahleděl se směrem dolů.

"Čo to robítě, Šulík ?" ozval se nespokojeně Terazky. "Keď som tuná, prečo kúkatě dole ? A prečo mátě onen bazmek pod bruchom ?"

"To je zrcadlovka, soudruhu majore", vysvětloval vojín, "tady dole v tom sklíčku všechno vidím. Hrazdu, strom, zámek i vás. Pak už jen zmáčknu čočku."

"Něhovortě, Šulík", nevěřil major. "Tearzky sú aj také pristroje ? " Vykročil ze svého místa a chtivě se zmocnil Šulíkova fotoaparátu. Zahleděl se do zrcadlovky a dětsky se usmívaje, hledal to, o čem fotograf hovořil. Uplynulo několik vteřin.

"Počujte, Šulík", ozval se po chvíli Terazky. "To je všetko akési čudné. Hrazdu vidím, strom vidím, zámok vidím, ale kdě som ja ?"

4.

Navzdory svému železnému zdraví a navzdory tomu, že s oblibou říkával, že vojákova ošetrovňa je v zákope a voják potrebuje lekára iba keď je strelený, Terazky zčistajasna ochořel. Nikdo nevěděl, jaká zákeřná choroba ho vlastně sklátila, ale tušili to více méně všichni. Terazky zřejmě podlehl některému ze svých mindráků a řekl si, že v posteli bude před Čepičkovým hněvem bezpečnější.
Nedostatky, které budou u jeho jednotky zjištěny, bude lze vysvětlit tím, že velitel se nalézá ve stavu nemocných.

Terazky ležel v posteli a sténal. Na to, že neměl v simulování žádné zkušenosti, si počínal poměrně slušně. Důstojnické návštěvy se střídaly u jeho lůžka a z očí jim čišela závist. Kdo by to řekl, že se major Haluška tak rafinovaně vyzuje ze své odpovědnosti za útvar.

Odpoledne se k nemocnému dostavil doktor Hořec. Terazky zalapal po dechu a cosi s krajní námahou zachrčel.

"Hm", řekl doktor Hořec a vrazil mu pod paži teploměr. Po chvíli jej vytáhl a zkontroloval teplotu, rovných třicet šest stupňů.

"Čo povietě, súdruh kapitán, na takú velkú horúčku ? " otázal se s nadějí v hlase Terazky. "Nie je to zápal plúc "?

Doktor Hořec ho ujistil, že o horečce nemůže být ani řeč. "Ako je to možné ?" vyhrkl nešťastně terazky a zamyslel se. Po chvíli přemýšlení pravil : "Už viem, súdruh kapitán, pred vami tuná bol kapitán Orech. Ja som vstal a horúčka sa mi striasla dole".

5.

Terazky však byl přece jenom charakter a slabou chvilku, která ho potkala, rychle překlenul. Tak, jak ulehl, zase povstal a zčistajasna se objevil na nádvoří. Kapitán Honec na něho hleděl s otevřenými ústy jako na ducha zesnulého, ale Terazky prohlásil: "Som vojak a nie volajaký civil.
Choďte, Honec, do kanceláre".

Náčelník štábu se stále nemohl vzpamatovat, ale beze slova následoval svého představeného.

"Je treba, Honec, urobiť volajaké presuny", řekl Terazky zamyšleně. "A hned teraz. Kriplov, umelcov a iných fašistov odošleme na pracovisko. Sem prijdú dobrí vojaci, lebo poddostojníci".

"V tom je jeden háček",namítl kapitán."Ten materiál, který tu máme, se na pracovištích projevil jako nevýkonný. Když ta čísla vrátíme k jednotkám, poklesne tak pracovní morálka a pravděpodobně i výkon. Plnění plánu za minulý měsíc jen slabě přesáhlo 100 %."

Terazky mávl rukou. "Čo bolo, to bolo", pravil, "o pár dní skorše urobíme další presun. Terazky potrebujem dobrých a uvedomelých vojakov a tie sú iba na pracoviskách".

"Moc jich tam taky není",zahučel pesimisticky kapitán Honec a okamžitě se pustil do práce, aby dočasná výměna kádrů proběhla dřív, než se dostaví prověrková komise z ministerstva.

6.

Nastaly horečné přesuny. Vojíni, ze kterých by se mohlo soudruhu ministrovi udělat špatně, cestovali na nejodlehlejší pracoviště a netrpělivě se čekalo na reprezentativní posily od rot. Tak se stalo, že Terazky potkal pod zámkem vojína Kefalína. Vykulil oči a zašermoval rukama, jako by rozháněl mdloby.

"Kefalín", vypravil ze sebe."Čo vy robítě tuná?".

"Dostavil jsem se z Tábora místo odveleného vojína Vločky", oznámil zděšenému majorovi Kefalín. "Zde mám řádně vystavený cestovní rozkaz."

Terazky zaskřípal zubama. "Kdo vás odoslal ?" zeptal se hrozivě. "Ktorý somár odoslal vás,keď potrebujem vojakov".

"Soudruh nadporučík Mazurek", zněla okamžitá odpověď Terazky dlouho mlčel a přemítal."Kefalín", řekl potom."Vy stě chorý".

"Nejsem soudruhu majore", odvětil vojín. "Momentálně si nemohu na nic stěžovat.

"Kefalín", utrhl se na něho major."Keď hovorím, že stě chorý, tak stě chorý.Taký je rozkaz. Keby so hovoril, že stě mŕtvy, boli bystě mŕtvy".

"Provedu", řekl Kefalín. "Stě chorý",pokračoval Terazky, a budětě sa hlásiť na ošetrovni.Budětě ležať, dokial tuná budú súdruhovia z ministerstva ".
To se Kefalínovi docela zamlouvalo.Proti povinnému odpočinku na ošetřovně nebyl nikterak zaujat.

"S takými vojakmi sa nědá nič iného robiť'", prohlásil major, "keby bola vojna, něchal by som vás zastreliť a súdruhovia by vás zahádzali vápnom.
Terazky to němôžem urobiť, lebo němám takú pravomoc. Preto budetě chorý a budětě mať horúčku."

"Ale jak to mám udělat ?" zeptal se Kefalín. "Kto je tuná simulant ? Vy alebo ja?" zvedl obočí Terazky. "Ja viem veleť, vy vietě simulovať. Terazky beztě na ošetrovňu a buďtě chorý".

"Provedu", zvolal Kefalín a rozběhl se k ordinaci kapitána Hořce. "Keď takého vojaka spatří súdruh minister Čepička", hučel pro sebe Terazky, "buděm majorom v zálohe".

7.

Další maléry nedaly na sebe dlouho čekat. Poručíku Bélovi Kuchárovi utekla žena s jakýmsi pivovarníkem a nešťastný důstojník se pokusil o sebevraždu. Neprohnal si však hlavou kulku,jak bu se slušelo na jeho stav, ale popadl šňůru na prádlo a šel se oběsit na zahradu. Vybral si mohutnou jabloň, přesně jako Bezručův Kantor Halfar, přehodil provaz přes větev a po delším přemítání strčil hlavu do oprátky. V tomto okamžiku zasáhli sousedé, kteří již několik minut napjatě sledovali jeho počínání. Přeřízli šňůru a vzpouzejícího se poručíka odvlekli do chodby, kde ho začali nemilosrdně polévat vodou. Tím to také mohlo skončit, kdyby Béla Kuchár neprokousl jednomu ze zachránců lýtko.
Jelikož tak učinil, putoval na psychiatrickou kliniku a z pokusu sebevraždy se stala mimořádná událost.

Sotva se nešťastník vrátil do Nepomuku, navštívil ho rozlícený Terazky.

"Kuchár",zvolal, "ako stě to mohli urobiť. Pre taků kurvu, Kuchár". Bélovi se zamžily oči. "Veď ja ju ĺúbim, súdruh major", zašeptal. "Ja ju ĺúbim".

Terazky se zamyslel. "Kuchár" , pravil potom. "Pametajtě si, že dôstojník má ĺúbiť iba Sovetský zväz".

8.

Na Zelenou Horu byl odkudsi z Brna převelen nadporučík Pernica. Měl zaražený postup pro opakované opilství a jeho nadřízení zkonstatovali, že není způsobilý vychovávat vojíny u bojových jednotek. Pernicovi toto rozhodnutí přišlo poměrně vhod, neboť se mohl opít nejprve ze žalu a potom ještě uspořádal pitku na rozloučenou. Když konečně trochu vystřízlivěl, zbalil si propriety a odejel na nové působiště.

Den, který si za tím účelem vybral, se náramě vyvedl. Babí léto jako by naráz chtělo nahradit předchozí sychravé dny a slunce hřálo jako uprostřed července. Nadporučík Pernica, jakkoliv si umínil, že na nového velitele učiní ten nejlepší dojem,pocítil již na nádraží ve Dvorcích ukrutnou žízeň.

"Jedno pivo mě neporazí",zahučel optimisticky a zamířil do restaurace.

Nutno přiznat, že měl naprostou pravdu.Po jednom pivě byl skutečně docela fit jak duševně, tak fyzicky. Horší to bylo po pětadvacátém půllitru, zejména když si k tomu dal ještě deset rumů a dvě kmínky.

"Soudruhu hostinský", zablekotal a stáhnul ze stolu ubrus. "Ty seš pracující, já jsem pracující. Víš co nám každej může políbit?"

"Vím", odvětil hostinský ,"ale ty už zaplať a koukej vypadnout".

Pernica s tímto řešením kupodivu souhlasil. Pokynul přátelsky hostinskému, vyčůral se na telegrafní sloup a vrávoravým krokem se vydal po silnici kroutící se vzhůru na zámek. "Komandýr geroj,geroj Čapájev", hulákal , "On vsjo vremja v peredě" , a krok za krokem neohroženě postupoval k vytčenému cíli. Jenomže bylo úmorné vedro a asfalt na silnici byl měkký a místy úplně rozteklý. Nadporučík jen ztěžka zvedal nohy z té husté černé kaše a usilovný pochod ho záhy přestal bavit. Dozpíval Čapajeva, několikrát mohutně říhl a pak prohlásil,že štěstí je jen muška zlatá a život stojí za hovno. Poté zajódloval, svalil se na silnici a usnul, bohužel na místě ne příliš frekventovaném. Tak se stalo, že zde zůstal delší dobu nepovšimnut. Nehledě na to, že na podzimní počasí není příliš spolehnutí. Sluneční paprsky ztratily záhy svou intenzitu a rozteklý asfalt v němž nadporučík spokojeně chrupal, začal nemilosrdně tuhnout. Pernica, aniž to tušil, ocitnul se v strašlivém vězení. Když po nějaké době naléhavě zatroubilo auto, které se napříč ležící postavě marně snažilo vyhnout, nadporučík se probudil.Zamžikal nechápavě očima, snažil se zvednout, ale marně.

Zacukal sebou, leč bezvýsledně. Pevně sevřen ztuhlou masou asfaltu, nemohl učinit jediný kloudný pohyb.

"Pomoc",zakvičel."Pomoc". Z troubícího auta vystoupil šofér. Když zjistil, v jakém se Pernica nachází stavu, zahalekal na závozníka: "Pocem, Franto, tady leží nějakej lampasák a nemůže se hnout".

"Tak ho kopni do prdele, ať se svalí do příkopu", poradil mu spolujezdec. "Pro takovou volovinu nebudu vylízat z vozu."

"To nepomůže", tvrdil šofér. "Von je přilepenej k silnici jako moucha k mucholapce. Toho budou muset buď vyorat, a nebo vybagrovat". Tohle začalo závozníka zajímat.Vystoupil z auta a počal se nešťastnému Pernicovi vysmívat.

"Soudruzi," naříkal nadporučík, "udělejte něco, ale rychle, mně se chce na velkou stranu".

"Jo kamaráde", vysmíval se mu závozník. "To se asi budeš muset posrat.

Tady je každá rada drahá".

"Co kdybychom ho vytáhli lanem ?" navrhoval šofér. "Myslíš, že ten asfalt povolí ?"

"Možná že jo, možná že ne", pokrčil rameny závozník, "ale já s tím nechci mít nic společnýho. Když se to povede, tak z toho stejně nic nemáš. A když toho bejka přetrhneš vejpůl, tak nám přišijou atentát na příslušníka ozbrojených sil".

"To je pravda", řekl šofér, "nedá se nic dělat".

"Soudruzi", sténal Pernica, "přece me zde nenecháte zahynout ! ".

"Neboj se ", uklidňoval ho závozník. "Pomoc přijde dřív, než se naděješ".

A taky přišla.O postiženém důstojníkovi se dozvěděl sám veliký Terazky.

A okamžitě spěchal k místu incidentu.

"Soudruhu majore,nadporučík Pernica" ohlásil se přilepený nešťastník.

"Bohužel se nemohu postavit do pozoru".

Terazky na něho opovržlivě pohlédl a pak podezíravě nasál do nozder vzduch, který se mu nezdál dostatečně čistý.

" Vy stě sa posrali, Pernica", vybuchl zlostně. "Bože môj, také dôstojníky mi súdruhovia posílajú".

"Soudruhu majore", koktal nadporučík. Nemohl jsem vyhledat latrínu, poněvadž ..."

Terazky otráveně mávl rukou. "Tri chlapi vás vykopú krompáčem", řekl potom" a rozbitú silnicu dostaněte predpísanú k náhradě". Potom se otočil na podpatku a s výrazem nejvyššího pohrdání opustil důstojníka, který ztratil jeho veškeré sympatie. Když o několik hodin později namítl kapitán Ořech, že by nebylo vhodné, aby potupeného nadporučíka vyprosťovali obyčejní vojíni, ušklíbl se Terazky a řekl:"Keby nebol posratý, vykopal by som ho sám, ak vy, Orech s ostatnými dostojníkmi bystě ho vysvobozovali eště teraz ..."

9.

V rámci plánovaných přesunů z pracovišť přicestoval do Nepomuku vojín Rukáv, nositel odznaku vzorného vojáka. Byl to skutečně reprezentativní zjev, který se k pétépákům dostal pouze díky prokázanému náměsíčnictví. Nelezl ovšem při úplňku po střechách, jak se o něm tradovalo. Pouze se těžko probouzel a když byl vyburcován ze spánku, mluvil několik minut neznámými jazyky, v nichž se sám nevyznal. To byla jeho jediná vada a nebýt jí, stal by

se jistě ozdobou kteréhokoliv bojového útvaru.

Vojín Rukáv pracoval v civilu jako ceremoniář v krematoriu a při smutečních projevech si vypěstoval hluboký, znělý hlas se zvláštním nádechem tragiky. Když promluvil, rozhostila se kolem důstojná a teskná atmosféra.

"Vy, Rukáv," tvrdil kapitán Ořech, "jste pokrokovej člověk, i v socialismu nám dosud umírají lidi a jsou-li dobrými soudruhy, musíme se s nimi patřičně rozloučit. S kulaky, diverzanty a jinými příživníky se pochopitelně loučit nebudeme, to ať udělají kněžouři, kteří s nimi mají stejnou ideologickou platformu. Kněžouři, Rukáv, jsou odvěcí nepřátelé dělnické třídy a všeho pracujícího lidu. Naproti tomu vás, Rukáv, dělnická třída potřebuje. Vy se nepaktujete s pánbíčkem a nikomu neslibujete věčnej život. Jakýpak věčný život, soudruhu. Prdnete, škytnete a jste pod kytičkama, taková je dialektika a tak se na to musíme dívat. Všechno ostatní je balast a ten my vymetáme železným koštětem spolu s imperialistickými bojůvkami. Nás už klerikálové dlouho srát nebudou, to vám říkám rovnou. Přijde čas, že budete mít tolik práce, až se tomu budete divit."

Vojín Rukáv se divil už nyní, ale nedával to najevo. Uctivě poslouchal politrukovo klábosení a předstíral, že ho to zajímá. Rukáv ovšem neměl pouze zajímavé zaměstnání. Měl i mohutný mušketýrský knír, který se mu podařilo uhájit před všemi nástrahami nadřízených. Značné množství důstojníků i poddůstojníků se pokoušelo zahnat Rukáva k holiči, avšak nikdo neuspěl.
Ceremoniář, ač ve všem poslušný a ukázněný, se vší rozhodností vzdoroval. Knír má na fotografii v občanské legitimaci, a tudíž má právo, nosit ho i na vojně.

Nyní si už všichni zvykli a ani důstojnictvo si Rukáva nedovedlo představit jinak než s fešáckým knírem.

Tentokrát se však rukávova ozdoba znelíbila nikoli důstojníkům, ale nudícímu se Kefalínovi. Vlastně ani o ten vous tolik nešlo, spíše Kefalína dráždil naleštěný odznak vzorného vojáka na ceremoniářově hrudi.

"Pánové, řekl Kefalín skladníkům, když se samovolně vzdálil z ošetřovny do šera kaple, "mám takovej dojem, že jsem po dlouhý době dostal fantastickej nápad".

"Jestli se to týká ženskejch, můžeš začít", pronesl ospale Ciml.
"Takovou věc si vždycky rád poslechnu".

"Nejde o ženský, ale o vzorného vojína", pravil Kefalín, "jak jsem si ho tak prohlížel, napadlo mě, jak by asi vypadal bez toho překrásného kníru".

Naslouchající rázem zpozorněli. "Ten chlapec má totiž náramě tvrdej spánek", pokračoval Kefalín,"a tak si myslím, že oholit ho uprostřed hluboké noci by byla úplná maličkost".

"Já mám fungl novou břitvu", zajásal Ciml. "Voňavka ho namydlí a já ho voberu".

"A co já ?" otázal se dotčeně Kefalín, "byl to můj nápad".

"Ty bys mu uříz bradu, ty nemehlo nešikovný", zahučel Voňavka, "nebo bys toho krasavce připravil vo rypák".
"Ale že seš to ty, tak ti dovolíme držet při vobřadu svíci".

Tak se také stalo. Přibližně ve dvě hodiny v noci byl vzorný vojín Rukáv bezvadně oholen, aniž by o tom měl sebemenší tušení. Ještě několik hodin si klidně pochrupoval a ani budíček ho příliš nezneklidnil.Když ho dozorčí roty jako obvykle svrhl z postele a zakroutil mu palcem u nohy, počal se Rukáv velice pomalu probírat. Cosi pro sebe hučel, vztahoval ruce neznámo kam a drápal se znovu na lože. Když mu v tom bylo se vší rozhodností zabráněno, protřel si pěstí oči a brebentě jakési zaříkání,zamířil na chodbu. Všichni ho bedlivě sledovali a napjatě čekali, až nešťastník pozná, že s jeho krásou je amen. Trvalo to sice téměř třičtvrtě hodiny, ale pak to stálo za to.

Rukáv se popadl za horní ret a zděšeně vykřikl. Vlastně to ani výkřik nebyl, spíše šlo o zoufalé zaúpění, připomínající sten hyeny, které ze skály spadlo milované mládě. Pak se vzorný vojín rozplakal a sedě na bobku, vyrážel ze sebe v krátkých intervalech:"Vy kurvy, vy zákeřné, proradné mizerné kurvy.
Tohle by nedokázali ani gestapáci".

Po značném podcenění gestapáků se však náhle odhodlal k činu. "Všechny vás to bude mrzet, pacholci", zařval, "pomstím se vám, i kdybych si měl stěžovat u ministra".

Vyrazil jako splašený z místnosti, avšak nepádil k ministrovi, nýbrž do velitelské kanceláře, kam právě před chvílí přikvačil Terazky. A na prahu se novopečený oholenec znovu žalostně rozeštkal.

"Kto vám zomrel, súdruh vojín ?" otázal se otcovským hlasem major.
"Také veci sa stávajú. Aj ja už som sirotkom".

"Ty šupáci mě oholili", brečel Rukáv, "a já jsem měl knír v občanské legitimaci". A ukázal na horní ret. Terazky nevěřil svým uším. Je to možné, aby vojín lidově demokratické armády naříkal kvůli ztraceným vousům ?

"Chlape", zařval a uhodil pěstí do stolu, "vaše fúzy ma nězaujímajú.
Odchod".

Leč Rukáv se k odchodu neměl. Počal cosi blekotat o zprznění osobnosti a žádal přísný trest pro viníky. Terazky ovšem nebyl z těch, kteří si dají lehce vnutit cizí vůli. Zakoulel očima a pravil: "Súdruh, vojín Ľudovo demokratickej armády má byť ostražitý a bdelý. Keby stě boli ostražitý, mali bystě teraz fúzy. Vy stě spali ako sviňa, keby prišli imperialisti, vôbec bystě něpočuli. Mohli by s vami robiť, čo by chceli a to je veĺká haňba. Preto vás, súdruh vojín trestám patnácti dny zostrenej väzby".

Vzorný vojín Rukáv zalapal po dechu, zalomil rukama, ale pak se přece jen ovládl. Vyrazil ze sebe: "Soudruhu majore, dovolte mi odejít", a spěšně opustil kancelář. Snad ho napadlo, že mu v base knír snáze doroste, než na světnici mezi tolika vagabundy.

10.

"Mám zaručenou zprávu", křičel nadšeně kapitán Ořech, "od jednoho známého majora z ministerstva. Je to výtečný soudruh, vyučený omítkář a politicky mu to myslí. Kdysi jsme spolu rozkulačovali jakéhosi Jakobka a to byla socializace vesnice jedna báseň. Ten vesnickej vydřiduch je z toho ještě dneska v blázinci".

"No a co vám říkal ten Jakobek ?", tázal se netrpělivě kapitán Honec.
"Žádný Jakobek, ale major, jehož jméno pochopitelně musím uchovat v naprosté tajnosti", pokračoval Ořech, "sdělil mi, že se nemáme vůbec čeho obávat.
Soudruh ministr nemá v úmyslu navštívit Nepomuk ani jeho blízké okolí. K nám přijede kontrola druhého či třetího řádu a kdoví, jestli bude vůbec vedená nějakým generálem".

"Ono úplně stačí tři, nebo čtyři plukovníci", namítl pesimisticky kapitán Domkář, "a nebudeme vědět, kde nám hlava stojí".

"To je pravda", souhlasil politruk, "ale to největší nebezpečí nám nehrozí. Když tě seřve nějakej plukovník, tak to koneckonců vydržíš. Seš voják a musíš počítat, že tě něco takovýho čas od času potká. Ale ještě jsem neslyšel, aby plukovník poslal nějakého důstojníka od útvaru okamžitě do civilu. A ještě pro ztrátu důvěry. Tohle soudruh ministr s oblibou dělá. Jeden den velíš jednotce a druhej den fáráš v dolech".

"To je pravda", zahučel nadporučík Hulák zvadle, "člověk se snaží, ale zakopnout může každej..."

"Taky může rozhodnout okamžitá antipatie, " připojil se nadporučík Maršálek, "znelíbí se kukuč a je po všem".

"No vidíte, radoval se kapitán Ořech,"a toho všeho budeme ušetřeni. Můj známý mě ujistil, že je vše v naprostém pořádku. Jde jenom o to, aby všechno prošlo bez průseru a není vyloučeno, že budeme hodnoceni výtečně".

Terazky až dosud mlčel. Ať se snažil sebevíc, nedokázal sdílet Ořechův optimizmus. "Orech". pravil nyní smutným hlasem. "Kedy bol na Zelenej hore deň, aby tuna něbol volajaký průser ?"

Kapitola osmá: VZÁCNÁ NÁVŠTĚVA ----------

1.

Bylo zcela běžné podzimní ráno. Mírná kupovitá oblačnost na nebi rozhodně nevěštila bouři, k níž se na Zelené Hoře schylovalo. Ale pak uhodil blesk z čistého nebe. Důstojnictvo se právě scházelo na politické školení v kanceláři velitele štábu, když se přiřítil krajně rozčílený kapitán Ořech.
"Soudruzi", zvolal hlasem, který povážlivě poskakoval. "Je zle."

"Čo je, Orech ?" zpozorněl Terazky. "Mimoriadna udalosť ?"

"Něco mnohem horšího, soudruhu majore", zaúpěl kapitán, "právě mi volal můj známý major z ministerstva a oznámil mi, že na cestě k nám je prověrková komise a v tom nejsilnějším složení. Vede ji sám soudruh ministr."

Nastalo několik vteřin napjatého ticha. Poté omdlel nadporučík Hulák, avšak nikdo si ho nevšímal. Důstojníci si vyměňovali pohledy a bylo zřejmé, že, pouze blýskavé pleše brání mnohým v tom, aby si zoufale trhali vlasy.

Pak promluvil Terazky. "Súdruhovia", pravil, "toto sa nemalo stať.
Terazky sme všici v riti."

Nikdo mu neodporoval, neboť všichni cítili totéž. Na podlaze se probral z bezvědomí nadporučík Hulák a mumlal, že se celý život dřel, aby nakonec takhle dopadl. Představa, že bude veřejně degradován ho neděsila tolik, jako eventuální návrat k ševcovskému verpánku a to bylo nyní nanejvýš reálné.

Avšak bylo nutno se vzchopit.

"Súdruhovia", zavolal major sklesle. "Všeci na svoje miesta a chovať sa ako v boji. Možno iba zvíťazit, lebo padnúť. Terazky sa všetko ukáže."

"Já mám dojem, že padneme", zašeptal kapitán Honec, "a ještě k tomu s velikým rámusem."

"Já už na to nemám nervy", bědoval kapitán Domkář. "Kolik nocí jsem nezamhořil oka, to vím jenom já. A co z toho mám ? Věnuju armádě všechen volný čas, okrádám vlastní rodinu, děti mě málem neznají a teďka..." Mávl rozhořčeně rukou a se sklopenou hlavou opustil kancelář.

Také ostatní odcházeli na svá pracoviště plní poraženecké nálady.
Věděli, že příští hodiny rozhodnou o jejich další existenci a při svých schopnostech si nečinili příliš iluzí. V kanceláři zůstal jen Terazky a kapitán Ořech.

"Bojím se", pravil politruk, "že dopadneme jako sedláci u Chlumce."

K této větě se Terazky nevyjádřil z toho prostého důvodu, že nevěděl, co to je Chlumec a tím méně pak měl ponětí, kterak tam sedláci dopadli. Mlčel a dlouho pokyvoval hlavou. Pak vzal politruka pod paží a jemně ho stiskl. "Mali stě pravdu, Orech", soukal ze sebe, "keď stě hovorili, že Pán Boh neexistuje.
Já som sa vrúcně celú noc modlil a nič. Len taký průser. Preto terazky verím, že všetko je dielom prírody."

"Ano", souhlasil kapitán, "a my, marxisté, tuto přírodu ovládáme.
Jenomže to nám je momentálně hovno platný."

2.

Kefalín hrál na ošetřovně šachy s vojínem Kobzou, který byl do Nepomuku právě převelen od bojových jednotek. Nesporně zajímavý exemplář.

"Já jsem živej doklad toho", pravil Kobza, "že žádný stromy nerostou do nebe a že pýcha předchází pád. než jsem se stal prominentem, byl jsem docela obyčejným řadovým vojákem. Držel jsem hubu a krok, snažil jsem se být co nejméně nápadný. Toho jsem se měl držet a nemusel jsem sedět dneska tady.
Jenomže já byl, kamaráde, frája. Jednoho dne jsem se s kámošem vsadil vo dvacet plzní, že půjdu na vycházku do města v červenejch fuseklích. On chodil s nějakou holkou z divadelní šatny a obstaral podkolenky v kterejch na jevišti hrával kašpárek. Byla ve mě malá dušička, za každým rohem jsem viděl lampasáka, ale jednou jsem se vsadil a chtěl jsem tedy dokázat, že nejsem žádnej salát. A nešlo mi vo těch dvacet plzní, spíš vo pověst, kterou člověk takovým kouskem získá u kluků na světnici. Vycházelo mi to asi půldruhý hodiny bez maléru. Ale pak jsem potkal samotnýho Poraděnka, tedy ruskýho plukovníka Lebeděva, kterej byl k ruce veliteli divize. Zasalutoval jsem a doufal, že mně přehlídne.

Nepřehlíd. Jeho zrak se svezl na zářící punčochy. Tvář se mu zachmuřila, na čele naskočily vrásky jako jitrnice. Říkal jsem si, že je všechno v pytli a že jsem pořádnej blbec, když jsem uzavřel tak idiotskou sázku. Jenomže Poraděnko se najednou z ničeho nic rozchechtal, objal mě jako rodného bratra a už mě vlekl do hospody. Tvrdil, že bych zasluhoval zastřelit, ale on že má syna, který studuje geologii a proto se raději napijeme vodky. No zšutrovali jsme se, jak zákon káže a mně najednou narostl hřebínek. Začal jsem pokřikovat na lampasáky, kteří si zaskočili na pivo do naší hospůdky a jednomu jsem dokonce vyhodil brigadýrku oknem. Poraděnko se chechtal, až slzel a důstojníci, kteří by mě nejraději předali prokurátorovi, se nuceně usmívali. Člověk, který je pod ochranou toho nejmocnějšího v posádce, si může ledacos dovolit. No, co ti mám povídat, vod tý doby jsem měl líbeznou vojnu. Důstojníci si dávali pozor, aby se mě nějak nedotkli, každej se mnou jednal ohleduplně v rukavičkách. Já jsem se pochopitelně netajil s tím, že jsme s Ivanem Poraděnkem starý kámoši a že stačí říct slovo, aby kterejkoliv z lampasáků letěl do civilu. Cítil jsem takovou tu pečlivě tajenou nenávist, kterou vůči mně chovali, ale to mně jenom podněcovalo k dalším provokacím. Když ti říkám, že jsem hejbal s celou divizí, tak ani trošku nepřeháním. Jenomže všechno má svůj konec. Poraděnko byl odvolán do Moskvy a já jsem najednou zůstal bez ochránce. Důstojníci si pomalu začali vyskakovat a vypadalo to se mnou velice špatně. Já jsem pochopitelně vyhrožoval, že to všechno napíšu Ivanovi, jenomže to už nějak nezabíralo.

Nakonec to dopadlo tak, že mě převeleli k černejm a tím pádem s tebou teď hraju šachy."

"Buď rád", řekl Kefalín, "tady je vybraná společnost."

"Vo tom vůbec nepochybuju," ušklíbl se Kobza, "jenomže já od malička strašně nerad makám. Celej život jsem se úspěšně vyhýbal práci a teď mám na krku stavbu socialismu. Myslíš, že to při svý nátuře vydržím ?"

"Můžeš si zlomit levou ruku", poradil mu Kefalín, který si okamžitě vzpoměl na vojína Cínu.

Kobza se k tomuto návrhu nevyjádřil, protože se právě rozletěly dveře ošetřovny a v nich stanul silně rozrušený lapiduch Žužík. "Pánové", zvolal.

"Rychle zalezte pod deky. Je tady Čepička."

Nebylo to tak úplně pravda. Minstr se svou družinou sice zajel až pod Zelenou Horu, ale tam své putování zakončil. Dal přednost příjemnému občerstvení, které mu připravilo několik ztepilých servírek, nedávno povýšených na poručice či kapitánky. Zlí jazykové tvrdili, že zde rozhodovala kvalita poprsí.

Na zámek vyrazilo několik generálů, plukovníků a majorů, zvyklých pouštět hrůzu a důstojnický plébs. Ztekli Zelenou Horu plni elánu a hned u vchodu se rozeřvali.

V ústrety jim slavnostním pochodem kráčel major Terazky. Zastavil se před nejtlustším generálem a zvolal, jak to měl naučeno "Súdruh minister, major Haluška". Chtěl pokračovat, leč generál nedovolil. "Nejsem ministr, " zahřměl, "vy, soudruhu, neznáte ani svého nejvyššího nadřízeného ?"

Pod Terazkym se podlomila kolena. "Prepáčtě, pán velkomožný... " zablekotal nešťastně a s netajeným děsem hleděl na mohutný generálův pupek.

"Cože ?" zařval generál a nepatrně poposkočil.

"Prepáčtě, sudruh generál," zašeptal Terazky, "já som taký zmatený."

"To vidím", konstatovala veličina. "Pokračujte v hlášení."

Terazky se zachvěl. Měl sice hlášení pečlivě nabiflované, ale paměť pojednou selhala. Ostatně, nebylo ani divu. Tolik generálů major v životě neviděl a jakkoliv byl pyšný na svou vysokou šarži, připadal si pojednou jako nováček pod přísahou. Vzpomínal, vraštil čelo a lovil v paměti nesouvislá slova. Po pleši se mu valily potoky studeného potu, údy dřevěněly. Jazyk rovněž. A pak si přece jen vzpoměl. Z posledních sil zahalekal větu, kterou denně slýchal od dozorčího roty: "Po dobu mojej služby sa nič zvláštneho nestalo."

"Ale stane se", zavyl generál. "A vám, soudruhu majore, z toho veselo nebude."

Terazky zavřel oči a zůstal stát jako zkamenělý. Generálskoplukovnická vlna se pres něho převalila a hnala se směrem na zámek. Ale Terazky to už ani nevnímal. Chápal, že jeho vojenská kariéra právě vzala za své a že má nejvyšší čas vybrat si nějakou klidnou a dobře prosperující salaš.

4.

Ministerská prověrka se podobala lovecké exhibici. Čepičkův tým zaplavil Zelenou Horu a promyšleně postupoval vpřed, využívaje svých četných zkušeností. Postižení se bránili jmenovitě panickým útěkem a snažili se ukrýt v nekteré z temných zkrýší, jimiž zámek překypoval. Marně. Byli vytahováni na světlo, pérováni, deptáni, zesměšňováni a ničeni. Strašné, nezapomenutelné okamžiky.

Do kuchyně se přiřítil generál a zakopl o hrnec s gulášem. "To je kuchyň ?" otázal se hlasem, který by se dobře uplatnil na vojenské přehlídce.

"To je chlív, všude svinčík, nepořádek, ba přímo bordel. Já s vámi zatočím, milánkové."

Rozhlížel se po přítomných, aby zjistil, kdo má nejvyšší šarži. Dozorčí kuchyně měl na ramenou pouze jedinou nudli a seřvat frajtra pro generála nic nebylo. Ale pak spatřil nadporučíka Huláka, který se zoufale, leč marně snažil ukrýt za jedním z kotlů.

"Hej vy tam", zařval generál. "Proč jste mi nepodal hlášení ?"

Nadporučík vyvrávoral na scénu. Byl značně zesláblý, neboť následkem prověrek propukla u něj žaludeční nervóza a tím pádem nemohl sníst obvyklé množství porcí.

"Tak co ?" zvedl obočí generál.

"Soudruhu majore..." zašeptal Hulák, který zcela zapomněl, že existuje i jiná šarže, než ta, kterou obdivoval u Terazkyho.

"Nepřehlédl jste se ?" otázal se mrazivě generál. "Když já jsem byl majorem, tak vy jste ještě nerozeznal vojáka od hasiče."

"Soudruhu generále", opravoval se nešťastník, "Nadporučík Hulák, nadporučík Hulák, nadporučík Hulák", opakoval tato dvě slova a jako mnozí hříšníci před ním, hledal útočiště v kapli. (zde asi něco chybí) Když tam ovšem po několika minutách vpadli dva plukovníci, nebylo po Rejlichovi ani stopy. Pouze ševci, krejčíci a jiná skladnická havěť předstírala, že se vzorně stará o jim svěřené svršky.

Voňavka podal hlášení, avšak to bylo vyslechnuto bez nejmenšího zájmu.
Plukovníci se pátravě rozhlíželi kolem.

Jednoho z nich zaujala nádherně modelovaná hlava vojína Cimla.
"Poslyšte", řekl, "vy mi připadáte nějak povědomý. Neznáme se odněkud ?"

Ciml se vší rozhodností zavrtěl hlavou. "Z civilu určitě ne", zahučel.
"Ledaže by sme spolu seděli na Pankráci."

Plukovník se ošil, ale v konverzaci nepokračoval. Kontrola skladu se mohla obejít bez průšvihu, kdyby se z ničeho nic nedala do pohybu obrovská halda špinavých onucí. Poručík Rajlich, soužen zápachen a z naprostého nedostatku kyslíku potlačil pud sebezáchovy a usilovně se hrabal na světlo.

Plukovníci nejprve poděšeně uskočili, neboť atmosféra staré kaple nevylučovala přítomnost strašidel, ale když spatřili důstojníka, v očích jim radostně zablýskalo. Rajlich se několikrát hluboce nadýchl a pak se postavil do pozoru. Ačkoliv se snažil zakrýt svou přirozenou vadu a tlačil kolena k sobě, proběhlo by mu mezi nohama docela pohodlně středně velké podsvinče.

"Tak co nám povíte, soudruhu poručíku ?" otázal se se zájmem jeden z plukovníků.

"Poručík Rajlich", ohlásil se křivonohý důstojník. "Při provádění běžné kontroly skladu zakutálela se mi kamsi baterka a tuto jsem usilovně hledal. V domění, že může být pod onucemi, prohledával jsem příslušné místo, avšak nesetkal jsem se s úspěchem. Zaneprázdněn hledáním, přehlédl jsem příchod prověrkové komise..."

"To stačí", pravil laskavě plukovník. "Ale upozorňuji vás, že takové nepatrné přehlédnutí už mnohým důstojníkům zlomilo vaz. Rajlich se jmenujete, že ano ?"

6.

Poměrně dobře dopadl kapitán Honec, který docela úspěšně simuloval srdeční záchvat a byl dopraven do plzeňské nemocnice. Naproti tomu kapitán Domkář byl tlustým generálem polapen na půdě a měl co dělat, aby mu vysvětlil, že zde kontroloval ozubí věžních hodin. Poručík Dolák, který měl být v knihovně, tuto zátěž nervově nevydržel a lehl si na střechu provizorní latriny.
Byl objeven plukovníkem, který si prohlížel z druhého patra okolí a tak si pozdě uvědomil, že se měl, jakožto zkušený voják, krýt alespoň dehtovým papírem.

Kapitán Ořech se rozhodl, že to ministerské komisi postaví politicky a skutečně počal v tomto smyslu bojovat. Prohlásil, že je syn dělnické třídy a že pro socialistickoé výdobytky kdykoliv s nadšením procedí krev.

"No dobře", řekl mu pozorně naslouchající generál, "v kterém roce byl sepsán Komunistický manifest ?"

Kapitán Ořech několikrát naprázdno polkl. Nepředpokládal, že ho budou zkoušet jako malého kluka a tím méně čekal záludné teoretické otázky.

"Komunistický manifest byl sepsán proto", vyrazil ze sebe, "aby se dělnické třídě dostala do ruky mocná zbraň proti imperialismu. Jedině dělnická třída , vyzbrojena marxistickým učením, je schopna otočit kormidlo dějin kupředu a zpátky ni krok."

"Jistě, jistě", souhlasil generál, "ale kdy a kým byl sepsán Komunistický manifest ?"

"bylo to kolem... roku..", mumlal Ořech a potom plácl: "kolem roku 1905 soudruhem Stalinem."

Generál zavrtěl hlavou. "Mýlíte se, soudruhu kapitáne", pravil, "a co vám říká jméno Aurora ?"

Politrukovi skutečně to jméno něco říkalo a rozhodně by byl schopen přísahat, že už ho někdy slyšel. Aurora, Aurora... Byl to snad italský soudruh, brutálně umučený fašisty ? Nebo jde o nějakou pevnost, která se vyznamenala v boji s hitlerovskými okupanty ?"

"No tak", pobízel ho netrpělivě generál, "která válečná loď zahájila palbu na zimní palác ?"

Ořechovi zamžikala očka radostí. "Byl to křižník Potěmkin, soudruhu generále=, prohlásil se vší rozhodností, "a na jeho počest byly v celém Sovětském svazu zakládány Potěmkinovy vesnice."

"Stačí", řekl generál. "Nyní svolejte politické školení mužstva. Jsem zvědav, jsou-li vaši podřízení na stejné výši, jako jejich velitel."

Kapitán Ořech zařval "provedu", a odkvačil se smíšenými pocity splnit rozkaz. Byl rád, že už nebude vystaven potupným školometským otázkám, avšak na druhé straně se obával, jak dopadne průzkum mezi neuvědomělými vojáky. Práci politického pracovníka nehodnotíme přece pouze podle jeho vlastní úrovně, ale i podle stavu celé jednotky.

"Dozorčí", zachrčel na dokonale zblblého desátníka Bublíka. "Svolejte mužstvo na pévéesku."

Pak se sám opřel o zeď a sevřel hlavu v dlaních.

"Do prdele," hučel zlostně, "že já vůl jsem vyexpedoval všechny faráře na pracoviště. Jako kdybych nevěděl, že faráři jsou nejlepší marxisti u útvaru a že jedině oni mohou ideologickou úroveň jednotky pozvednout na žádoucí úroveň."

7.

Nebylo zapomenuto ani na ošetřovnu. Kapitán Hořec podal plešatému generálovi hlášení velice laxně, neboť čeho se ostatní důstojníci báli, v to on úporně doufal. Ale i generálové měli svá kritéria a necítili potřebu pouštět hrůzu tam, kde by se to nad veškerou pochybnost minulo účinkem. Ševce nebo pekaře v důstojnickém mundůru snadno vyměníš, ale lékařů není nikdy nazbyt.

Generál téměř laskavě Hořcovi pokynul a přistoupil ke Kefalínovu lůžku.

"Co vám chybí, soudruhu ?" otázal se.

"Nechybí mi nic", odvětil Kefalín,"ale navíc mám závratě a halucinace."

"Jak se to projevuje ?" zajímal se generál.

"Zčistajasna se mi začnou dělat mžitky před očima", vykládal Kefalín, "a já padám kamsi do neznáma. Někdy vídám přeludy ponejvíce fialové barvy."

"Máte horečku ?" zrptal se generál.

"Nemám", odvětil vojín.

"Tak se oblékněte a plavte na své pracoviště", vyzval ho generál. "Já vás ujišťuji, soudruhu vojíne, že bych vás z vašich halucinací vyléčil za pár minut."

Kefalín neodporoval, neboť soudil, že se kolem děje mnoho zajímavého a je hřích vyvalovat se na ošetřovně.

"Soudruhu kapitáne, dovolte mi odejít, " zvolal, jedva si natáhl kalhoty.

"Předvádíte mi své halucinace příliš primitivním způsobem", konstatoval opovržlivě generál, ale pak mu došlo, že se Kefalín nedovoloval jeho, nýbrž kapitána Hořce. "Člověče", zahřměl, "vy jste dva roky na vojně a neznáte to základní. Mně se zdá, že začínám rozumět, proč vás soudruzi ulili na ošetřovnu.
Jak se jmenujete ?"

"Vojín Kefalín."

"Podívejte, Kefalín", děl generál, "v této místnosti jsem já, soudruh kapitán a zde ležící vojín. Kromě vás, ovšem. Vy žádáte o dovolení odejít. Na koho z nás tří se obrátíte ?"

"Na vás soudruhu generále."

"Velice správně, a proč ?"

"Protože žádat o dovoleni tadyhle Kobzu je evidentní blbost", řekl Kefalín, "a když jsem požádal tadyhle soudruha kapitána, bylo to špatně.
Zbýváte tedy už jenom vy."

Generál se poněkud zachmuřil. "To ovšem není ten pravý důvod", řekl, "důležité je, že mám ze všech přítomných soudruhů nejvyšší hodnost. Kdyby tato místmost byla plná majorů, podplukovníků a plukovníků, obrátil byste se zase na mne. Pamatujte si to a ať vás nevidím." Kefalín bleskurychle vyrazil ze dveří, ale generálův řev ho přivolal zpátky. "Neslyšel jsem, že byste mne požádal o dovolení odejít, vojna není holubník, soudruhu."

"Myslel jsem, že už se to rozumí samosebou", omlouval se Kefalín, "když jste říkal, že už mne nechcete vidět."

"Na vojně není nic samosebou", vykládal generál. "Tam vše probíhá zákonitě podle platných směrnic a řádů. To, že bych vás rád viděl za dveřmi vás neopravňuje k porušování vojenských norem. Čekám soudruhu vojíne."

"Soudruhu generále, dovolte mi odejít", vypjal prsa Kefalín.

Generál mu téměř vlídně pokynul, aby se déle nezdržoval. "Jděte", řekl, "a zapojte se do práce. Nerad bych zjistil, že se někde flákáte."

Kefalín opustil ošetřovnu a zjistil, že neví, kam se vrtnout. Ze zámku se ozýval řev, pískáni a klapot podpatků. Vrhnout se ve vycházkové uniformě přímo do středu ministerského frmolu pokládal za šílenství. Zamířil proto do kaple mezi skladníky, kterým právě poručík Rajlich navrhoval, aby mu tykali.

"Všechno je v pytli", tvrdil, "tak z toho nebudeme dělat vědu. Mě konečně Černík říkal, že bych se uživil u divadla. Já se civilu nebojím, ale jsou tady jiní, který chcípnou za plotem, to vám dám písemně.

Kefalín si v kapli vybral pracovní oděv, který nebyl právě v tom nejlepším stavu a okamžitě se počal převlékat.

"Co blbneš ?" otázal se Franta Voňavka. "Sedni si támhle na prdel nebo zalez pod oltář a nedělej ze sebe hrdinu."

"Už se stalo", řekl Kefalín, "a sám generál mi kladl na srdce, abych se někde neflinkal."

"A co chceš dělat ?" žasl Voňavka.

"Kdysi jsem tu krmíval prasata", pravil měkce Kefalín, "a nevidím důvod, proč bych si to nyní nemohl zopakovat. Stejně se vsadím, že si těch chudinek v těchto pohnutých hodinách nikdo ani nevšim."

Tak se stalo, že generál, který opustil ošetřovnu krátce poté, kdy odtud vyhnal vojína Kobzu, potkal Kefalína nesoucího k ohradě s prasaty dva kýbly zbytků od oběda. Vojín byl zřejmě spokojen, neboť si prozpěvoval píseň "Andulko, já už tě nemiluju, protože nejsi můj typ."

"Soudruhu vojíne", zaúpěl generál, "co to zpíváte za strašnou odrhovačku ? A proč máte na sobě tu pozvracenou uniformu ?"

Kefalín se snažil vysvětlovat, ale generál ho rozhodným gestem umlčel.
"Postavte někam ty kýbly", zavelel, "a ať už jste zpátky na ošetřovně."

8.

Prověrky zkončily. Tlustý generál nechal na nádvoří nastoupit Nepomucké důstojnictvo a pravil: "Soudruzi, nečekali jsme zázraky a nedomnívali jsme se, že prověrky u tohoto útvaru skončí na výtečnou. Měli jsme na vás mírnější měřítka, než na bojové jendotky. Ale to, co jsme zde byli nuceni zhlédnout, námi doslova otřáslo. Imperialisté by se zaradovali, kdyby spatřili, jak může vypadat vojenský útvar v lidově demokratickém Československu. Spolehněte se, soudruzi, že podáme zevrubnou a podrobnou zprávu o provedené inspekci soudruhu ministrovi a navrhneme mu, aby učinil nutná opatření. Jaká ta opatření budou, dovedete si zajisté představit. V době, kdy rušíme tyto mimořádné útvary a přiznáváme jim statut řádných jednotek, nemůžeme připustit, aby v činné službě zůstali důstojníci, kteří nejsou schopni vykonávat ani tu nejnižší velitelskou funkci. To je všechno, bližší se dozvíte v co možná nejkratší době.
Naschledanou, soudruzi."

"Na schledanou, soudruhu generále", zasténali zelenohorští důstojníci a mnozí z nich měli pláč na krajíčku.

"Čo bolo, to bolo", zašeptal Tearzky zvadlému kapitánu Ořechovi.

"Strielať sa preto nebudem."

"Je to špatný generál", konstatoval nakvašeně politruk, "potupil nás způsobem typickym pro bývalé vykořisťovatelské třídy. Nejednal s námi jako se soudruhy a zapomněl na to, že soudruh Gottwald pravil: "Člověk, soudruzi, to zní hrdě." Vůbec bych se nedivil, kdyby tohoto generála naše bezpečnostní orgány odhalily jako rafinovaného třídního nepřítele."

9.

Nastaly dny plné nervozity a latergie. Pouze Terazky se se svým pravděpodobným osudem vyrovnal jako muž a dokonce se chvílemi usmíval. "Čo bolo, to bolo," nechal se slyšet, "bol som majorom a bolo dobre. Nebuděm majorom a něposerem sa."

Zato nadporučík Hulák doslova chátral. Ani jíst mu nechutnalo a stále jen rozebíral své budoucí perspektivy. "Já jsem dal socialismu nejkrásnější léta života", hudroval, "a teď, když mi táhne třicítka mě najednou kopnou do prdele. Za tohle můj táta nestávkoval. Takhle jsme si ten socialismus nepředstavovali."

Poručík Rajlich se s kdekým bratřil a vykřikoval, že u divadla je prima život a co se jeho týče, byl odjakživa bohém.

Kapitán Domkář začal "Dělat vojnu". Domníval se, že se mu vojíni pošklebují a každé hlasitější uchechtnutí postihoval sankcemi.

"Ať si ti hajzlové nevyskakují", hartusil, "ještě pořád jsem kapitánem a dokážu jim zvednout morálku. " Ustavičně se otáčel, hledal posměváčky a trestal. Krejčí Molnár se v jeho dosahu zasmál nějaké anekdotě a dostal za to sedm ostrých. Když ani po těchto zásazích nezavládla u útvaru pohřební nálada, vynyslel si vztahovačný kapitán trest, který dostal název "akce Rožmitál".

Spočíval v tom, že delikventa, který si musel sbalit plnou polní, odvezl v neděli ráno osobním vozem do Rožmitálu a zde ho zanechal bez prostředků svému osudu. Nešťastník musel sám šlapat do Nepomuku, což mu zpravidla zabralo celou neděli. A ani to nepomáhalo. Vojíni se vraceli často stopem, čímž byl výchovný smysl celé akce silně narušen. Korunu tomu dal vojín Voňavka, který se vrátil z Rožmitálu bos.

"Co čumíte, vejrové ? " osopil se na své skladnické druhy, kteří vyslovili podiv nad jeho nedostatečným ustrojením. "Půllitry jsem prochlastal v hospodě a tady mám ještě plnou feldflašku rumu. A domů jsem jel jako pán, nějakej klempíř mě svez až před bránu za pouhý dvě košile."

Poručík Dolák ztrávil část pracovního dne psaním dopisů na všechny strany. Usiloval o místo knihovníka, vychovatele nebo kulturního referenta.

Vzhledem k tomu, že v korespondenci stále pokračoval, se dalo soudit, že o jeho služby není přílišný zájem. Patrně chyboval v tom, že stylizaci a sepsání žádostí nesvěřil některému z gramotnějších vojínů, netápajících v pravopise.

Po několika dnech se vrátil do služby i kapitán Honec. Ačkoliv na tom byl ze všech důstojníků relativně nejlíp, nepřekypoval optimismem. "Byl jsem u vládního vojska", svěřoval se Ořechovi, "a to mi nejspíš podrazí nohy."

"Soudruhovi, který klopýtl, nychom měli podat pomocnou ruku", mračil se politruk, " a za vším je třeba vidět člověka. Jenomže tohle dneska někomu vykládej."

A potom potkal kapitán Honec na nádvoří flinkajícího se a až dosud přehlíženého Kefalína. "Jak to, že jste tady, Kefalín ?" podivil se upřímně.

"Co tu máte vlastně na práci ?"

"Taky si říkám", uvažoval nahlas Kefalín, "že jsem tu nějak přebytečnej. Neměl bych, soudruhu kapitáne, jet zpátky do Tábora ?"

"Jeďte třeba do prdele, soudruhu", odvětil kapitán. "mně už je všecko jedno."

O několik minut později však Kefalín pečlivým písmem vyplnil cestovní rozkaz, který pro něho znamenal návrat do města Žižkova.

Kapitola devátá: LABUTÍ PÍSEŇ NADPORUČÍKA MAZURKA ----------

1.

V Táboře byli vojíni informováni lépe, než Kefalín očekával. A dokonce mnohem lépe, než sám Kefalín, který byl očitým svědkem prověrek. Říkalo se tu, že si Terazky už vybíral v Plzni civil, kapitán Honec se zbláznil, nadporučík Hulák si podřezal žíly a politruk Ořech emigroval do západního Německa. Kefalín měl co dělat, aby tyto pověsti vyvrátil.

"Poslyšte, Kefalín", oslovil ho poručík Troník, "jak na to všechno pohlížíte vy, jako svazák ?"

"Já jako svazák do toho nemám co mluvit", odtušil Kefalín, "a taky se mě při prověrkách nikdo na nic neptal. Spíše mi bylo naznačováno, že bych se měl držet v koutě jako ta panenka, co ji údajně najdou."

"Já si myslím, že je to správné", pravil politruk, "a že by taková prověrka, takový očistný vítr, jaký tentokrát zavál v Nepomuku, měl konečně zavát všude. Proč si to nepřiznat, Kefalín, důstojnické kádry namnoze nejsou na takové úrovni, jak bychom si všichni přáli. Nejen na Zelené Hoře, ale i na různých pracovištích. Představte si, například, že by soudruh ministr Čepička na vlastní oči spatřil nadporučíka Mazurka."

"To bych mu snad ani nepřál", řekl Kefalín. "Já rovněž ne, souhlasil Troník. "Ale ačkoliv nejsem škodolibý, přál bych to soudruhu Mazurkovi.

Řeknu vám rovnou, Kefalín, s tím člověkem je to den ode dne horší. A jaký je velitel, takový je útvar. Jestliže pustne velitel, nelze se divit, když pustnou i jeho podřízení. Situace u jednotky je nyní taková, že soudruzi bez propustek celé noci flámují, opíjejí se a napadají civilní osoby. Řada soudruhů močí z oken na ulici a vojín Petránek dokonce učinil svou potřebu do pouzdra na plynovou masku. Kdo má za téhle situace zakročit, ne-li velitel. Já jsem se snažil, ačkoliv jsem jen zástupce pro věci politické. Bral jsem na sebe úkoly, které mi nepříslušely. Jak to dopadlo, viděl jste sám. Vojíni Cina a Macek mi nafackovali, potupili a dali špatný příklad ostatním. Měli být co nejpřísněji potrestáni,

avšak velitel praporu a jak se nyní ukázalo, velitel velice špatný, se vlastně postavil na jejich stranu. Za této situace za Mazurka nehnu ani prstem. Pro mne za mne, ať někdo třeba zapálí kasárna, mne se to netýká."

"Já si myslím, že kasárna nikdo zapalovat nebude", mínil Kefalín. "Teď, když máme pár tejdnů do civilu, si každej takovou hovadinu rozmyslí."

"Jen abyste se nespletl, Kefalín", pravil politruk. "Právě v tomto období některým soudruhům tečou nervy a morálka upadá. Bylo by třeba u jednotky zavést alespoň takovou kázeň, jaká je běžná u hasičů, nebo u baráčníků. Ale s Mazurkem není kloudná řeč. Jeho jedinou starostí je, jak uskočí před fackou od manželky."

"Vy si myslíte, že to Mazurek s námi doklepe až do konce ?", zeptal se Kefalín.

"To se mne moc ptáte, soudruhu", huhlal politruk. "V každém případě vidím situaci černě. Obávám se, že zažijeme ještě mnoho nepříjemností."

2.

Poručík Troník nepřeháněl. Situace u jednotky byla přímo katastrofální.
Nejprogresívnější v této chvíli byl kulak Vata, který ustavičně brebentil "Ježišimarja, kluci, neblbněte, dyť jde vo vaši budoucnost. Uvidíme, že sem přijedou, vyberou nás jako vrabčáky a napařej nám deset roků. Tohleto přece není možný."

"Kamaráde, tohle všechno ještě nic není", děsil ho Sáša Kutík, "ostří hoši to ještě nerozjeli naplno, ale už se k tomu chystají. To potom uvidíš, co jsi ještě neviděl."

"Vy blbouni", brečel kulak, "copak vám je jedno, jak to všechno dopadne ? Já se chci vrátit domů."

"Odvážným štěstí přeje", poučil ho Kunte. "My zrovna chystáme takovou novou společenskou hru, provizorně nazvanou znásilňování slečen. Doufám, že se jí taky zúčastníš."

Kulak těžce vzdychl a převalil se na postel. Kdekdo se posmíval jeho zbabělosti, ale on věděl své. Život kulaka v lidově demokratické republice - to není radostná procházka rozkvetlým parkem.

Staršina Blažek, přeborník v kupčení s dovolenkami, musel jít v tomto období rozkladu a anarchie s cenami dolů. Jelikož byl moudrý, dával orazítkovaný blanket za jednocení relutu a pořád na tom slušně vydělával.

Hned první sobotu a neděli se rozhodl jet domů také Kefalín. Spolu s Kuntem, Kahounem, Dočekalem a řadou dalších přijali prázdné dovolenky a hodlali je podepsat jmény neexistujících důstojníků. V tom okamžiku dostal Kefalín, jako již nesčíslněkrát předtím, nápad.

"Pojďte, uděláme zkoušku odvahy", vybízel ostatní, "každej dá do banku pětku a kdo napíše na svou dovolenku nejvyšší šarži, ten dostane celej obnos."

Nápad se líbil, několik desetikorun putovalo do Kunteho nastavené ahojky. "Tak začnem pánové", ozval se Kutík, "já jsem v nevýhodě, protože s tím kusem papíru musím dojet až do Broumova." Zamyslel se a na místo určené pro podpis velitele, který odjezd od jednotky povolil, napsal: Podplukovník Matejs.
"Podplukovník je vysoká šarže," konstatoval Dočekal, "ale máme na vojně i vyšší". A bez váhání podepsal plukovníka Pištěláka.

"Nezdá se vám, že hrajete příliš vysoko ?" zeptal se nervózně Kunte.
"No, co se dá dělat, prdneme na dovolenku generála Tvrza a okamžitě se sápal po penězích.

"Počkat", okřikl ho Kefalín. "Jestli si myslíš, že generál Tvrz už nemá žádné nadřízené, tak se hluboce mýlíš." Popadl furiantsky pero a na dovolenku krasopisně napsal: "ministr národní obrany Judr. Alexej Čepička". Tohle se zdálo přece jenom příliš. "Ty vole", řekl Kunte. "Tohle chceš v Praze ukázat hlídce, když tě práskne hned pokladní na nádraží ?"

"Risk je zisk", konstatoval Kefalín a sbalil z čepice složený tam obnos. "Jak já znám důstojníky, tak si při pouhém přečtení toho jména sednou na zadek a ani je nanapadne přezkoumávat pravost podpisu. Ukažte mi lampasáka, kterej by se odvážil telefonovat Čepičkovi, jestli podepsal nějakou dovolenku."

"Na tom něco je", řekl Kahoun, "ale co mne se týče, podepíše mou dovolenku podporučík Brambora. Zdá se mi to přece jen věrohodnější."

Na odjíždějící vojíny zíral kulak Vata se zaslzenýma očima a šeptal: "Jak já bych jel rád domů, to vím jenom já sám."

3.

Po návratu z dovolenky potkal Kefalín Ludmilu. Tvářila se upjatě, ba přímo nepřátelsky. "Zachoval ses podle", vmetla mu do tváře, "čekala jsem, že mě alespoň navštívíš, ale ani ses neukázal. Teď aspoň vidím, o co ti šlo."

"Byl jsem převelen", bránil se Kefalín, "a sám jsem strávil řadu dní na ošetřovně."

"To tě neomlouvá", rozhodla Ludmila. "Mohl jsi alespoň napsat. Víš jak mi vůbec bylo ?"

"To nevím", připustil Kefalín, "připálenej zadek jsem ještě neměl."

"Bylo mi strašně", řekla děva, "ale naštěstí se našel člověk, který mi dovedl v nejtěžších chvílích podat pomocnou ruku. Jen díky jemu jsem vše přežila bez nervového otřesu."

"Tak takhle to je", podivil se Kefalín, "ani uškvařený zadek ti nazabránil v tom, aby sis nabalila nového šamstra ?"

"Nebuď vulgární", poradila mu Ludmila, "pochopitelně jsem nikoho nebalila. Ale zjistila jsem, že můj ošetřující lékař, doktor Petiška, je čestný, charakterní muž a krom toho má smysl pro umění. Nestydím se za to, že jsem se do něho zamilovala. Od této soboty jsme zasnoubeni, a před vánocemi se vezmeme. Co se týče mé umělecké kariéry, jsem přesvědčena, že se obejdu i bez tvé protekce."

"Neboj se, já nezatrpknu", řekl Kefalín, "a v žádném případě ti neodmítnu pomoc, kdykoliv to budeš potřebovat. Klidně mě v Praze vyhledej a já tě odvedu k řediteli Národního divadla."

Nezapůsobilo to. Ludmila zůstala odměřená, jen váhavě podala svému bývalému milenci ruku. "Sbohem", pravila tragickým hlasem, "a mnoho štěstí."

Kefalín jí pokynul na rozloučenou a pobaveně hleděl, kterak odchází a vrtí uzdraveným zadečkem. "Co se dá dělat", vzdychl, "jsem jak ten kůl v plotě a do konce vojny už to asi moc nevytrhnu."

4.

Nadporučík Mazurek netušil, že se blíží jeho životní chvíle. Prozatím se ještě nic nedělo, ale exhibice začala v okamžiku, kdy svobodník Řimnáč plus tři muži vyrazili bez propustek do města a to za účelem nijak zvlášť ušlechtilým. Hodlali v hostinci U bílého lva urazit několik dvanáctek. Zasedli k prázdnému stolu a jelikož byli solventní, zaměstnávali číšníka snad až příliš. Po nějaké chvíli se rozjařili a počali zpívat písně národní i vojenské.

Když došlo na Pochod amerických námořníků, vyslovil s tím plešatý pán u sousedního stolu zásadní nesouhlas. "To je smutné", pravil, "že se vojíni lidově demokratické armády propůjčují k takovým provokacím."

Svobodník Řimnáč plus tři muži nereagovali. Naopak spustili melodickou píseň Daleko je na Tippereri a pokračovali lidovou americkou písní, která měla svérázná česká slova: "Až k nám přijdou hoši z USA, zase bude v republice hej."

To už je plešatý muž oslovil přímo. "Styďte se, klackové", zvolal.
"Víte, co to byla nezaměstnanost ? Co to byly žebračenky ? Přáli byste si, aby se u nás opět střílelo do nezaměstnaných ?"

"Nikdo se s tebou nebaví, strejdo", odpověděl vojín Pelda. "Jestli chceš, můžeš nám zaplatit panáka, ale jinak se nepleť do vojenskejch záležitostí."

"Ty hulváte", zbublal muž zlostně. "Předně nejsem žádnej tvůj strejda a za druhý mám dost těch vašich písniček. Já vím, jak tyhle věci končej. Před měsícem u nás jeden mladistvej psal na záchodě: "Ser na práci, dělej haura, v lednu čekej Eidenhowera." A nedávno se pokusil o překročení státních hranic."

"Bude to školení trvat ještě dlouho ? ", otázal se netrpělivě vojín Šmejček. "Tyhle kecy já moc nesnáším a pravá ruka mi začíná nějak cukat."

"Jo, tak je to tedy", vykulil oči plešatec. "Ke všemu máte teroristické choutky. No dobrá, tak to tedy uděláme jinak."

Nechal na stole nedopité pivo a vyrazil ven do tmy. "Kluci zdrhněte", radili vojínům jejich spolustolovníci. "Von je uliční důvěrník a bráchu má u tajnejch. S ním není žádná sranda."

"Na tom něco je", konsatoval svobodník Řimnáč, "dáme si ještě jedno a půjdem."

Ačkoli se číšník snažil, seč mohl, další runda už vypita nebyla.
Plešatec zastihl nedaleko hospody nestrašnějšího a nejobávanějšího důstojníka v celém Táboře, majora, jenž se honosil přiléhavou přezdívkou Vlčák. Seznámil ho s protistátní akcí čtyř příslušníků armády, která v hostinci U bílého lva popudila všechny poctivé občany. Vlčák vycenil zuby a ačkoliv nebyl ve službě, vyrazil s plešatcem na místo činu.

První spatřil nabezpečí vojín Šmejček. S výkřikem "pane vrchní, čestné dluhy vyrovnáme později", opustil místnost, těsně sledován ostatními.

"To jsou oni", ječel plešatec. "Soudruhu majore, zadržte je."

"Stát", křičel Vlčák a rozběhl se za uprchlíky. "Povídám, zastavte se, bude to polehčující okolnost."

Nikdo jeho slovům nevěnoval pozornost a tak došlo k nezapomenutelnému závodu, v němž major ve středních letech a ve výtečné fyzické kondici stíhal čtyři téměř mladistvé delikventy. Byl to boj vzácně vyrovnaný. Oč byli vojíni mladší, o to byl major střízlivější. Vzdálenost mezi pronásledovatelem a pronásledovanými nikdy nepřekročila hranici padesáti metrů a oběma stranám počaly docházet síly. Tempo se zpomalilo, avšak boj byl stejně urputný jako na začátku.

"Dostanu vás, banditi", supěl Vlčák. "Dostanu vás a stáhnu z vás zaživa kůži."

"Kluci, vydržte", pobízel své tři muže svobodník Řimnáč, "do baráku snad za námi nepoběží."

Ale to neznal Vlčáka.

5.

Ve chvíli, kdy uprchlíci vnikli do prostoru, obývaného pétépáky, získali zřetelný náskok. Byla tu poházená prkna, zbytky cihel a tvárnic, kusy ztvdlého cementu i spousta jiného stavebního materiálu, který nikomu nestál za to ho odvést. Vše to spolu s téměř neproniknutelnou tmou vyhovovalo pronásledovaným vojínům a ztěžovalo pohyb Vlčákovi, jenž zakopával, zaplétal se do drátů, trhal si o hřebíky uniformu a téměř bez přestání křičel: "Stát, povídám stát. Dávám vám poslední příležitost."

Nebylo mu pochopitelně vyhověno. Svobodník Řimnáč plus tři muži vnikli do obytného prostoru, proběhli kolem stolku dozorčího roty, za kterým pochopitelně nikdo neseděl, vběhli na světnici, kvapně se odstrojili a zmizeli pod dekami.

O několik desítek vteřin později přivrávoral potlučený, rozdrápaný a krvácející Vlčák. Na čele měl mohutnou bouli, z vycházkové uniformy mu visely cáry, kulhal na obě nohy a vůbec vypadal tak, jako by prošel frontou až do Berlína. Elán a touha po spravedlnosti ho však neopustily. Přisupěl ke stolku dozorčího a zmateně se počal rozhlížet. Všude byla tma a vojenské prostory byly osvětleny jen malým modrým světélkem nad stolkem. Vlčák bedlivě naslouchal a snažil se zachytit podezřelý šramot. Marně. Ticho bylo naprosté a nic nenasvědčovalo tomu, že sem před okamžikem přibyli čtyři podroušení muži.

Vlčák přemítal, co má pdniknout. Vniknout do některé ze světnic uprostřed hluboké noci a provést namátkovou kontrolu ? Vyhledat velitele a přesvědčit ho, aby okamžitě vyhlásil poplach ? nebo ... ?

V tom se mu zdálo, že nahoře, v prvním patře cosi šustlo. Ne, nemohl se zmýlit, zezhora se ozývaly šátravé, tiché kročeje a jejich původci byli zcela nepochybně ti výtržníci. Vlčák se rozeběhl vzhůru po schodišti, aniž by tušil, že spěje k soukromému bytu manželů Mazurkových a chrabrý nadporučík se šel právě vyčůrat. Vlčák vyběhl vzhůru a v naprosté tmě začal bezradně tápat.

"Vzdejte se", vyzýval tlumeným hlasem neviditelné soky, "všechny vás vidím. Je s vámi konec. Budete příkladně potrestáni, to vám garantuju."

Chtivě hrábnul do tmy a porazil u stěny stojící necky, které se s rachotem překotily. V tom okamžiku byla na nohou paní Mazurková. Vyrazila na chodbu, aby si toto nečekané noční probuzení vyřídila s viníkem, který byl dle jejího názoru zcela nepochybně její manžel. Spatřila ve tmě postavu v důstojnické brigadýrce a bez váhání vlepila potácejícímu se individuu dvě pořádné facky.

Avšak Vlčák neměl pro takové řešení situace pochopení. Zdálo se mu, že přítomnost ženy ve vojenském objektu není na místě. Neschvaloval její chování, ani nedostatečné ustrojení.

"Kurva", vybuchl zlostně. "Kdo mi zdůvodní přítomnost kurvy v kasár- nách ?" A téměř současně se revanžovala paní Mazurková dvěma neméně zdařilými fackami. Paní Mazurková počala ječet jako siréna a v té chvíli vyběhl ze záchodu nadporučík Mazurek. Ani na chvíli nazaváhal. Rozběhl se proti vetřelci a vrazil mu hlavu do břicha. Vlčák zaúpěl a svalil se na záda. Nadporučík Mazurek ho počal škrtit, při čemž syčel: "Já ti dám, bít moji ženu. Já ti dám, bít moji ženu." Vzápětí se k němu přidala paní Mazurková. Popadla na zemi ležící poleno a počala jím zpracovávat naříkajícího Vlčáka hlava nehlava.

Teprve když se přestal hýbat, ustali manželé v represi.

"Nechápu", pravil Mazurek, "vůbec nechápu, proč nás přepadl."

"Zřejmě je to nějaký sexuální maniak", odhadla Vlčáka paní Mazurková, ale pak věnovala manželovi hřejivý pohled, na jaký se už ani napamatoval. "Ty, Pavle", řekla, "dneska ses zachoval jako opravdový hrdina. Nikdy bych to do tebe neřekla, že se mě dovedeš tak rozhodně zastat."

"Konal jsem jen svoji povinnost", zašeptal šťastně nadporučík. "Každý jiný manžel by činil totéž."

Na zemi se probíral k vědomí major Vlčák. "To vilné prase už se začíná probouzet", konstatovala paní Mazurková. "Pavle, měl bys okamžitě zavolat bezpečnost."

6.

Byl to prvotřídní šlágr a major Vlčák, jakkoliv byl v zuřivé ofenzívě, toho příliš nevybojoval. Nadřízené orgány, které se celou záležitostí zabývali, dospěli k názoru, že major nepostupoval tak, jak měl. Nebylo nutné, aby osobně pronásledoval provinivší se vojíny. Své povinnosti by učinil zadost, kdyby delikt oznámil nejbližší vojenské hlídce, a sám, jelikož nebyl ve službě, mohl klidně pokračovat ve svých původních záměrech.Za žádnou cenu pak neměl svévolně vniknout do vojenského objektu cizího útvaru a tam řádit jako pominutý. Zvláště politováníhodné jsou dvě facky, jimiž obdařil manželku velícího důstojníka.

Vlčák vztekle naskakoval, poukazoval na četné šrámy, boule a podlitiny, avšak nakonec se paní Mazurkové omluvil.

Leč ani nadporučík Mazurek nebyl zcela nadšen. Znovu poukázáno na to, že se pétépáci potulují po městě bez propustek a jejich chování bývá často politováníhodné. Nejhorší ovšem je, že vojenský objekt není pečlivě střežen, ba právě naopak. To, že dozorčí roty byl v době konfliktu na návštěvě u jakési paničky, nelze kvalifikovat jen jako obyčejnou nedbalost. Díky tomu nebylo možno zjistit jména mužů pronásledovaných majorem Vlčákem a tím dostaly věci dramatičtější spád, než bylo záhodno. Je zřejmé, že nadporučík Mazurek na funkci odloučené roty nestačil a vedení táborské posádky podnikne nutné kroky k tomu, aby byl vyměněn.

Když Terazky obdržel další stížnost na svého přímého podřízeného, pouze se trpce usmál. Chvíli si pohrával se strohou úřední a přísně tajnou listinou a potom zcela nepochopitelně prohlásil: "Brynzové halušky, Orech, to by bolo."

7.

Avšak ani Terazkyho lhostejnost nemohla nadporučíka Mazurka zachránit.

Několik dní po konfliktu s Vlčákem došlo kolem jedenadvacáté hodiny večerní poblíže Klokotského kláštera k loupežnému přepadení. Obětí byla osmnáctiletá dívka a pachatelem středně vysoký mladík ve vojenské uniformě. Okamžitě byli nasazeni policejní psi a ti dovedli příslušníky bezpečnosti až k hostinci Na Bráníku, kde vojín Bobr právě propíjel ukořistěné peníze. Když byl jat, měl na tácku pouze sedm čárek a tudíž lze zákrok bezpečnosti klasifikovat jako mimořádně pohotový.

Zato následky této události nebyly pro velitele pétépáků nijak příznivé. Bylo zjištěno, že vojín Bobr loupil bez řádně vystavené propustky a že tudíž opět nefungují bezpečnostní opatření. Okamžitá razie objevila a při- vlekla na posádku dalších osm pétépáků, kteří byli oné noci v rozličných hospodách. Peníze, které propíjeli, nepocházely sice z lupu, ale sama skutečnost, že se mohli nepozorovaně vzdálit z kasáren, byla víc než otřesná.

Další zákrok velitele táborské posádky v Nepomuku byl tak důrazný, že Terazky ani na okamžik neváhal. Spojil se s velením divize a nadporučík Mazurek obdržel v rekordním čase pokyn, aby si sbalil svých pět švestek a připravil se k stěhování do Ostravy, který paní Mazurková kupodivu přijala klidně. "Ostrava je větší než Tábor", pravila, "a navíc tam mám kamarádku, nějakou Soňu Mahelníkovou. Dělá servírku v nějakém pajzlu a vytříská tam prej fůru peněz."

Nadporučík sice v duchu takové kamarádšofty neschvaloval, ale na druhé straně byl rád, že se vše obešlo bez bouřlivých scén a že jeho žena tentokrát upustila od sankcí, s nimiž téměř najisto počítal.

8.

Poslední událost nikoho z vojínů nijak zvlášť nepotěšila, neboť se dalo očekávat, že to jen tak hladce neprojde.

"Teď bude vojna jako řemen", prorokoval kulak Vata, "teď budeme děkovat pánubohu, když nepřijde něco horšího. Tak dluho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne, já vám to vždycky říkal, bejci."

"Přece se kvůli jednomu loupežníkovi neposereme", ušklíbl se Kunte.

"Život jde dál a civil se blíží."

Kdekdo očekával, že nyní začne řádit poručík Troník, který se tvářil, jakoby se ho to ani netýkalo. Ztrátu vojína Bobra přenesl přes srdce poměrně lehce a zdálo se, že je docela spokojen, neboť na jeho slova konečně došlo.

Večer svolal svazácký výbor, do něhož místo zatčeného Bobra jmenoval cholerika Petránka.

"Soudruzi", řekl téměř s úsměvem, "nyní jsme se na vlastní kůži přesvědčili, kam vede špatná politická práce.

Mnozí jste zajisté odsoudili čin vojína Bobra. Právem. Ale řekněte rovnou, je vinen pouze on ? Domnívám se, že nikoliv. Probral jsem se kádrovými materiály zatčeného vojína a zjistil jsem, že je z rozvrácené rodiny. Již otec byl známým lupičem, rváčem a výtržníkem."

"A co dědeček ?" zajímal se Kefalín. "To nevím", odvětil Troník, "a není mi nic známo o nějakém přímém vlivu dědečka na vojína Bobra. Je pravděpodobné, že tento vliv vůbec neexistoval. Zato zcela nepopiratelný vliv matky Anny, která je značnou alkoholičkou a vojína Bobra, spolu s dalšími třemi dětmi, tloukla tyčkou od plotu. Mladistvé dcery se živí prostitucí, syny pak přesvědčovala, aby se zabývali krádežemi. Jak je známo, vojín Bobr neodolal. Několikrát byl trestán a převychováván v našich nápravných zařízeních.
Naposledy byl delší dobu v Zámrsku a zdálo se, že s ním je všechno v pořádku.
Já sám jsem z něho měl ten nejlepší dojem a vidím, že ani vám nepůsobil Bobr dojem zločince. Jeho pracovní morálka byla dobrá, kázeň lepší než průměrná. Byl inicialivní, zapojil se do svazácké práce. Zdálo se, že se uchytil a mám dojem, že u Bobra byly v té chvíli ty nejlepší předpoklady, aby se stal řádným pracujícím člověkem. A ptám se, soudruzi, pomohl mu kolektiv ? Podali mu pomocnou ruku soudruzi nezatížení zločinností ? Domnívám se, že se tak nestalo. Naopak, vojín Bobr kolem sebe viděl rozvrácenou jednotku, vojáky libující si v děvkách a alkoholu, soudruhy, jimž není cizí ani zahnívající buržoazní morálka. A jací byli velitelé, ti, kteří mu měli být příkladem ? Jak se choval staršina Blažek a velitelé čet či družstev ? Byli vzorem pro tápajícího vojína ? Nebyli, soudruzi. A nejhorším ze všeho byl příklad samotného velitele roty, nadporučíka Mazurka. Co viděl tápající soudruh Bobr, soudruzi ? Viděl na nejdůležitějším místě lenivého, neschopného důstojníka fackovaného vlastní manželkou. Byl svědkem řady průserů, které snad ani na vojně namají obdoby."

"Ale mají", šklebil se Kefalín, ale Troník mu nevěnoval pozornost. "Co se dělo u naší jednotky", pokračoval, "lámalo Bobrovo odhodlání žít řádným, socialistickým životem. Seznámil se s naší vědeckou ideologií, ale nikde neviděl, že by se aplikovala v praxi. Naopak byl svědkem inzultace politického pracovníka, který se snažil pozvednout v rotě morálku. Znal viníky, čekal, že dojde k jejich příkladnému potrestání, avšak nedočkal se. Jediné, co viděl, byl cynický výsměch spravedlnosti a dusání po všech morálních hodnotách. Veliteli praporu nešlo o člověka, ale o prémie a vlastní kariéru. To vše působilo na vojína Bobra negativně a jeho odhodlání, stát se řádným pracujícím občanem, se začalo lámat. Připočteme-li k negativnímu působení na jeho pýchu ještě ideologickou diverzi, jíž se zcela jistě dopouštěly bývalé vykořisťovatelské živly, nemůžeme se divit tomu, co se nakonec stalo. Vojín Bobr podlehl a dopustil se loupežného přepadení nejen k hanbě vlastní, ale k hanbě nás všech."

Poručík se rozhlédl, jaký dojem jeho řeč zanechala u členů svazáckého výboru, ale nemohl být spokojen. Místo vnímavých a nadšených mládežnických obličejů spatřil otrlé pétépácké ksichty, z kterých čišelo všechno možné, jenom ne budovatelský elán. Dva roky vojenského života pořádně zamávaly i s Dušanem Jasánkem a učitelem Anpošem, neboť i oni si již zakoupili krejčovské míry a odstřihovali z nich každý večer po centimetru.

"Co si o pádu soudruha Bobra myslíte například vy, Kefalín ?" otázal se poručík, "sdělte kolektivu svůj názor."

"Já si myslím", řekl Kefalín, "že sudruh Bobr nedostatečně vyhledával sovětskou literaturu, ve které je kladných hrdinů habaděj."

"Správně", souhlasil Troník, "jenom mě udivuje, že to říkáte právě vy, ačkoliv jsem nedávno ve vaší posteli objevil rodokaps."

9.

Nadporučík Mazurek zmizel z Tábora tak tiše a nenápadně, že to kdekoho udivovalo. Beze slůvka rozloučení. Prostě se jednoho odpoledne vrátili vojíni z pracoviště a Mazurkův byt byl prázdný. o tom, kdo přijde místo tlučeného důstojníka, ovšem nikdo nic nevěděl. Neměl o tom zdání ani poručík Troník.

"Teď nastane to, co jsem prorokoval", sýčkoval kulak Vata. "Dají sem nějakého trotla, kterej s námi zatočí. Nevážili jsme si toho božího blbouna a teď přijde někdo se zvláštním posláním. A já si to odseru, protože mám takovej posudek, že mě v civilu nevezmou ani k hovnocucům."

"Tak o co ti vlastně jde ?", divil se Kefalín, "já na tvém místě bych se někde v koutku oběsil a nekazil bych druhým náladu."

"Copak ten špekoun se může oběsit ?", posmíval se Kunte. "Ukaž mi ten provaz, kterej by ho udržel."

"Jsou tady dráty", upozorňoval praktický Sálus. "Já jako zkušenej pytlák můžu dráty co nejvřeleji doporučit. Jestli chceš, Vata, udělám ti prvotřídní voko."

"Vyližte si všichni prdel", zachrochtal nevlídně kulak. "Co vy víte vo životě, pitomci zabedněný."

Také na stavbě se hodně diskutovalo o tom, kdo přijde na Mazurkovo místo. Nejen mezi vojíny, ale i mezi civily.

Mistr Pecka v podstatě zastával Vatovo stanovisko. "Počítejte s tím, chlapci, že sem pošlou nějakýho rasa", připravoval vojíny na nejhorší, "protože takovej zásah je absolutně nutnej. Já vás mám rád, ale kdybych vás tolik měsíců neznal, tak bych před vámi kolikrát utek. Vždyť vy už vypadáte jako hrdlořezové; chlast si nosíte i na stavbu a veškerá slušnost je absolutně v hajzlu. Takhle to dál nejde, to musíte uznat. Jestli vám někdo nezvedne morálku, tak na konci vojny zapálíte to, co jste tady postavili."

"Tak vám děkujeme mistře", řekl Kunte. "Moc jste nás potěšil."

"Nic zlýho vám nepřeju", zubil se mistr, "ale ať je to tak, nebo tak, těch pár tejdnů do konce vojny to už nějak vydržíte."

"Když máme takový radostný vyhlídky", ozval se Dočekal, "měli bysme vyrazit na Bráník. Kdo ví, jak dlouho tam ještě budeme chodit."

"Já tam budu chodit furt", tvrdil zarputilý vojín Macek, "protože mně může každej hovno udělat. V Bochově jsem byl a půjdu tam klíďopíďo zase. Já se žádnýho křapíka lampasáckýho neleknu."

Jasánek se naklonil ke Kefalínovi a zašeptal: "Já se bojím, že to včechno špatně dopadne. A zrovna teď, když

jsem si v Táboře našel děvče."

"No to mě podrž", zapotácel se Kefalín. "Ty máš holku ?"

"Mám", chlubil se Jasánek, "a je to velice vážné. Píšu teď výhradně milostnou poezii, jenomže v Rudé zástavě ani v Obraně lidu mi ji nechtějí otisknout. Dokonce mi napsali, že jsem pod vlivem dekadentních básníků z konce minulého století."

"To se na to podívejme", žasl Kefalín, "a četl jsi ji aspoň někdy ?"

"Ne", přiznal se Jasánek, "ale oni zřejmě taky ne."

"Tak co ?", zahalekal Dočekal. "To tu chcete stát jako tvrdý Y ? Jde se na ten Bráník nebo ne ?"

"Já nejdu", odtušil sveřepě kulak Vata. "Pro mne za mne se třeba poserte, ale já se budu chovat jako uvědomělej vojín naší lidově demokratické armády."

10.

Téhož odpoledne vyhledal Kefalína poručík Troník. "Kefalín", řekl s nádechem starého enthusiasmu, "apeluji na vás, jako na svazáka. Nastal čas, kdy je třeba zapomenout na vše, co se stalo a začít znovu. Musíme dát rotu opět do pořádku, abychom si na konci vojny mohli říci: Tyto dva roky, to pro más byla škola života."

"To si řekneme stejně", mínil Kefalín, "já si myslím, že se tu zocelil kdekdo."

"Podívejte, Kefalín", řekl poručík, "já vím, že jste poněkud zatrpklý, ale jedno naše přísloví říká: Konec dobrý, všechno dobré. Na cestě k nám je nový velitel a já vůbec nepochybuji o tom, aby sem po nadporučíkovi Mazurkovi poslalo velitelství opravdového vojáka, který alespoň částečně napraví to, co se u této roty stalo."

Kefalín se zamyslel. Přemítal nad tím, který z nepomuckých důstojníků by byl schopen pozvednout rotu v Táboře na žádoucí úroveň.

"Tak co, Kefalín ?", naléhal Troník. "Pomůžete mi ? Vezmemte na svá bedra toto obtížné břemeno ?"

"Já nevím, jestli to zvládnu", kroutil se Kefalín. "Takovýhle břemeno by stačilo zaměstnat celej ústřední výbor ČSM."

"Jde jenom o to, působit kladně mezi zaostalými živly", poučoval ho politruk, "a v každém okamžiku trpělivě politicky pracovat. Co se týče kázně, tu jistě plně obnoví nový soudruh velitel. Byl k našemu útvaru převelen od elitní bojové jednotky a tudíž věřím, že nás všechny překvapí rázností a vysokou náročností při práci a při výcviku."

Kefalínovi přejel mráz po zádech. "A vy už víte, kdo je to ? ", zeptal se poručíka.

"Ovšem, že to vím", ujišťoval ho Troník, "a není to žádné tajemství, protože za několik hodin se vám představí. Našim novým velitelem bude soudruh nadporučík Pernica ... Co je vám, Kefalín ? Co se vám stalo ?"

A poněkud zděšeně hleděl na Kefalína, který právě dostal mohutný záchvat smíchu.

Kapitola desátá: OTEC ROTY ---------

1.

Poručík Troník příliš brzy poznal, že jeho optimismus nebyl prost pověr a iluzí. Toužebně očekávaný nadporučík Pernica se dostavil ke své rotě ožralý jak zákon káže a první, po čem se sháněl, bylo nějaké kanape,aby se mohl trochu prospat.

"Nechtěl byste napřed promluvit k rotě ?", otázal se politruk, značně šokovaný vizáží příchozího. "Měl byste se představit."

"Nevykej mi", píchl do něj prstem Pernica. "Já jsem Jarda, ty seš Tonda a voba jsme prima kluci."

"Nejsem Tonda, ale Josef", zavrčel Troník. "Tak co ? Představíš se nebo ne ?"

"To víš, že se představím", objal ho nadporučík. "Nech ty holomky nastoupit, já jim promluvím do duše."

O několik minut později se kymácel před nastoupenou jednotkou a halekal: "Vojáci, jsem váš nový velitel a jmenuju se nadporučík Pernica. Chci vám být otcem a proto se mi musíte se vším svěřit. Každému rád poradím a pomohu, někdy třeba i tím, že ho zavřu. Pro mne je voják jako můj vlastní syn. Když se to hodí a je k tomu příležitost, nestydím se se svými vojáky ožrat, protože pití zoceluje charakter, ve víně je pravda a kde se pivo vaří, tam se dobře daří. Jenomže pít se musí umět a nesnesu, když někdo po třetím pivu blije. To je prozatím všechno, co jsem vám chtěl říci. Taky zavedu železnou kázeň, jak mi to poradil můj starý a dobrý přítel - politický pracovník ... jak se jmenuješ ? ... poručík Troník, jelikož nesmíme zapomínat, že jsme na vojně. Mějte ke mně důvěru a nenechte se vyprovokovat. Nebojte se, všechno bude dobrý. Pozor. Nashledanou, soudruzi."

"Nashledanou, soudruhu nadporučíku", odpověděla mu rota nadšeně, neboť se zdálo, že obavy z vojny jako řemen nebudou splněny.

Na schodech před ošetřovnou usedl poručík Troník. Jeho nálada rapidně klesala, o čemž svědčila zejména hlava v dlaních a dlouhé, v pravidelných intervalech se opakující vzdechy.

"Strašná řeč", šeptal již po semnácté. "Nebudeme se nic nalhávat, byla to strašná řeč."

"Ale upřímná", řekl Kefalín, který si kráčel na ošetřovnu pro jednu algenu. "Bylo vidět, že soudruh nadporučík mluví od srdce."

"Na to se mu vykašlu", zlobil se politruk, "copak takhle se představuje velitel roty ? Jak to vypadá, požaduje se ode mne, abych spolupracoval s notorickým opilcem."

"Je třeba v něm vidět především člověka", povzbuzoval ho Kefalín, "ostatně opilci nejsou zdaleka ta nejhorší lidská kategorie."

"Strčte si ty svý rady za klobouk, Kefalín", vybuchl politruk, "a pama- tujte si jedno, zažádám si o převelení k bojovému útvaru a když mi nebude vyhověno, vrátím se k řemeslu lakýrnickému. Tady už nikomu šaška dělat nebudu."

2.

Nový velitel byl přijat se sympatiemi. Jeho svérázný nástup na Zelenou Horu i rozevlátý příjezd k rotě do Tábora dávaly tušit, že vojenský život pod jeho velením nebude oplývat nudou. Tyto představy se do písmene vyplnily. Nadporučík Pernica se projevil jako muž družný a jeho zájem o podřízené nebyl předstíraný. Hned poté, co se seznámil s táborskými hospodami, začal se vyptávat na citové problémy svých vojínů.

"Člověk si podmanil přírodu", pravil, "ale s dvěma věcmi si pořád neví rady, s pitím a se ženskejma. Znal jsem mnoho inteligentních soudruhů, i matu- ritu měli, kolikrát, ale na těchto věcech ztroskotávali. Například četař Doležal. Perfektní geolog, znal všechny motýly a vyznal se i v želvách. Ale pozor. Dali jste mu cucnout rumu a von v tu ránu blil jako alík. S takovým soudruhem je potíž. Nebo si namátkou vzpomínám na svobodníka Puldu. Ten naopak pil jako kadet a neobstála před ním ani francovka. Jenomže Pulda měl zase potíže se ženkejma. Byl hezkej, usměvavej, žádnej blbec a tak slečny letěly na něj. To ovšem, soudruzi, nestačí. Svobodník Pulda nevěděl, co si s ženskou počít, když se s ní ocitnul o samotě. Pořád ji bavil akorát o tom, kolik vypije za večír rumů a dál se nikdy nedostal. To se pak nelze divit, že dostal každou chvíli kopačky. Ze samýho zoufalství se svobodník Pulda pokusil o sebevraždu skokem na nádvoří a polámal si v těle všechno, co se polámat dalo. Nakonec to ovšem pro něho dopadlo dobře, protože si ho vzala ošetřovatelka, která celé měsíce bděla u jeho lůžka. To je život, soudruzi, a je třeba, abyste si ho osvojili. Já vám v tom budu nápomocen a každému otcovsky poradím. Kdo má sexuální nebo jiné potíže, nechť se na mne s důvěrou obrátí. Dříve lidé potřebovali faráře, se kterým se radili o složitých problémech svého života.

Nyní se mnozí lidé svěřují psychiatrům. Ale kam se má uchýlit vojín základní služby ? Já tvrdím, soudruzi, že od toho je u útvaru velitel. Velitel vám nahradí otce i matku, faráře i psychiatra. Ano, soudruzi, tak si představuju naši vzájemnou spolupráci."

Někteří vojíni se významně pochechtávali, jiní předstírali zájem a našli se i tací, kteří usoudili, že se jim naskytla příležitost šplhnout si u významné osobnosti. Prvním byl kulak Vata, který usilovně prahnul po dovolence, a jak známo, neodvažoval se samovolně vzdálit od jednotky. Nyní nabyl přesvědčení, že se mu předstíráním sexuálních problémů podaří z nadporučíka vyrazit opušťák.

Zaklepal na dveře velitelovy kanceláře a vstoupil. "Soudruhu nadporučíku, vojín Vata", ohlásil se, "přišel jsem za vámi jako za otcem."

"To je správné, Vata", pochválil ho Pernica, "Posaďte se a spusťte."

"Víte, soudruhu nadporučíku", soukal ze sebe kulak, "já mám doma dívku Blaženu. Máme se velice rádi, jenomže co je to platný. Takhle na dálku to není vono a já už jsem šest měsíců nebyl na dovolence."

"A přitom jste, koukám, pořádnej pařez", skočil mu do řeči nadporučík.

"Vy musíte té Blaženě dávat co proto."

"To víte, snažím se", zahučel kulak. "Ale teď je to hotový peklo. Já to, soudruhu nadporučíku, nemůžu bez ženský vydržet."

"Jak vás tak poslouchám", děl Pernica, "mám takovej dojem, že byste chtěl dovolenku. Je to tak ?"

"Je, soudruhu nadporučíku", vykřikl Vata.

"A poslyšte, Vata", pokračoval nadporučík. "Máte vůbec dost peněz na dráhu ? Co kdyby se vám cestou něco stalo ? Jsou případy, že vojíni jezdí načerno nebo zůstanou někde trčet bez koruny v kapse. Je pochopitelné, že takoví soudruzi dělají naší lidově demokratiské armádě ostudu."

"Já peníze mám", chlubil se kulak, "jelikož jsem spořivej, uvážlivej a nepěstuju hejření. Já bych ostudu nedělal."

"Tak vy jste spořivej ?", podivil se Pernica. "Přece mi, Vata, nechcete namluvit, že ani nepijete !"

"Nanejvejš jedno, dvě piva."

"A co takhle rum ?"

"Rum nikdy, soudruhu nadporučíku."

"To jste mě překvapil, Vata. Jak na vás tak koukám, vy možná ani pít nedovedete ?"

"Ani ne, soudruhu nadporučíku. U nás se říkalo, že pití zatemňuje mozek a že pitím leckterej sedlák přišel vo grunt."

"To jsou kulacký pověry, Vata. Jak můžete přijít vo grunt, když máte kulový hovno ?"

"To je pravda, soudruhu nadporučíku."

"Bodejť by to nebyla pravda. Pamatujte si, že kdo pije, je veselé mysli a veselá mysl půl zdraví."

Nadporučík se na chvíli odmlčel a zřejmě o čemsi uvažoval. Vzrušený kulak doufal, že dumá o délce jeho dovolené.

"Už jsem na to přišel, Vata", řekl náhle Pernica. "A rada, kterou vám nezištně poskytnu, skutečně stojí za to. Dávejte pozor, soudruhu, víte co je to onanie neboli sebeukájení ?"

"Vím", zamumlal kulak.

"A pěstujete ji často ?", zeptal se velitel.

Vata zavrtěl hlavou.

"No vidíte", pravil otcovsky nadporučík, "a v tom právě činíte tu největší chybu. Naprostá zdrženlivost je zdrojem vašeho sexuálního napětí.

Podívejte, Vata, vy teď odejdete do ústraní, kde budete myslet na Blaženu a na její půvaby, přičemž se sexuálně vybijete. Tím nabydete duševní rovnováhy a bude vám jasné, že si oné děvy užijete v civilu. Rozuměl jste ?"

Kulak cosi nesouvislého zakoktal.

"To ovšem není zdaleka všechno", upozornil ho Pernica. "Potom půjdete do hospody a za peníze, které jste plánoval na dovolenou, zakoupíte flašku rumu. Přineste ji sem a vypijem ji spolu na zdraví vaší Blaženy."

"Provedu", vyrazil ze sebe Vata naříkavým hlasem.

"Já vás, Vata, naučím pít", sliboval Pernica, "a jednou mi za tu školu budete setsakramentsky vděčnej."

Kulak se odpotácel do hospody a celou cestu si nadával hovad, balíků a idiotů. "Teď mě ten gauner vožere", naříkal, "a jak já k tomu přijdu, aby mi nakonec bylo blbě."

Ale velitel nebyl takový netvor, jak vypadal a nakonec vše dopadlo k Vatově naprosté spokojenosti. Nadporučík Pernica potřesal láhev rumu sám a zářící kulak si odnášel na světnici řádně vyplněnou dovolenku.

3.

Byl pozdní večer, jedenáctá odbila a Dušan Jasánek se vracel pln nových dojmů z milostné schůzky. V hlavě se mu rodily milostné verše, sice značně vyšší úrovně, než mívala jeho poezie vojenská, nicméně příliš únikové, než aby obohatily stránky vojenských časopisů. Dušan Jasánek miloval, byl milován a jeho život nabýval nových, dosud netušených rozměrů. Nutno však konstatova, že čím víc zbožňoval citový vojín Evičku Sedlánkovou, tím méně mu na srdci ležela naše socialistická společnost. Přestávalo mu to myslet třídně a od toho bývá již jen nepatrný krůček k naprosté dezerci od velikých myšlenek Marxe, Engelse, Lenina a Stalina.

Ale tohle si Dušan Jasánek v plném rozsaho snad ani neuvědomoval. Ve chvíli, kdy přeskakoval jedno z prken pohozených před vchodem do kasáren, uchopila ho za límec kabátu mohutná ruka. Za rukou se zpoza dveří vynořil celý dústojník a z dústojníka se vyklubal nadporučík Pernica.

"Máte propustku, soudruhu", otázal se potměšile.

V Jasánkovi hrklo. Jak mohl mít popustku ve všední den ? Nyní ho pošle velitel do basy a on neuvidí Evičku Sedlánkovou, tu křehkou, heboučkou bytost, plnou nadpozemské krásy, bůhvíjak dlouho.

"Samozřejmě, že ji nemáte", odpověděl si sám nadporučík. "Dopustil jste se přestupku, a to zřejmě proto, že vás odtud cosi táhlo do města jako magnet.

Něco, co bylo mnohem silnější než vy a čemu jste nedovedl odolat. Mám pravdu ?"

Jasánek přikývl.

"Dejchněte na mne", vyzval ho nadporučík a když mu vojín vyhověl, zavrtěl překvapeně hlavou. "Chlast to zřejmě nebyl", konstatoval, "a tudíž to nemohlo být nic jiného, než děvka. Soudruhu vojíne, vy jste byl za kurvama."

Dušan Jasánek se otřásl odporem. Cožpak je možné takto se vyjadřovat, když jde přímo o symbol čistoty a nevinnosti, Evičku Sedlánkovou ?

"Tak co, soudruhu", naléhal dústojník. "Byl jste za kurvama nebo nebyl ?"

"Nebyl", odmítl Jasánek pevně.

"Tak kde jste se k sakru coural ?", zařval Pernica. "Tohle jsou jediný dva dúvody, který jsem ochoten uznat a popřípadě i prominout. Kde jste byl ?"

"Měl jsem schůzku se svou dívkou", zašeptal Jasánek.

Nadporučík se rozesmál. "Tak vidíte, že jsem měl pravdu", plácl Dušana po zádech. "Byl jste se sexuálně ukájet."

Jasánek téměř vykřikl hrůzou. Jak je, proboha,možné si myslet, že by Evička Sedlánková svolila k nějakému sexuálnímu ukájení ? K veliké lásce není třeba přečasného tělesného styku a Dušan je dostatečně opojen několika letmými polibky, které mu milovaná dívka uštědřila.

"Tak co ? Jak to bylo ?", vyzvídal ndporučík. "Dal jste jí co proto ?

Kolikrát jste jí to udělal ?"

Jasánek, bledý jako stěna, neodpovídal. Nejraději by Pernicu uškrtil, ale k tomu mu chyběla síla, odvaha i pravomoc.

"Bavili jsme se o umění", vyrážel ze sebe, "a recitovali jsme si navzájem básně."

"To je nezjímavé", šklebil se Pernica. "Co bylo potom ?"

"Políbili jsme se", pýřil se Jasánek.

"A potom ?"

"Už nic, pak jsme se rozešli."

"Lžete", zlobil se naporučík. "Takovej blbec nemůžete bejt. A jestli ano, tak vás zavřu a zařídím, že se do konce vojny nedostanete na vycházku."

Jasánek se opřel o barák a cítil, jak se mu do očí hrnou slzy. Jeho schůzky s Evičkou Sedlánkovou jsou ohroženy brutálním zásahem toho ožralého zvrhlíka. Jak stejné jsou osudy všech zamilovaných na celém světě.

"Chlape", pouštěl hrůzu Pernica. "Dávám vám poslední možnost, jinak zavolám dozorčího a ten vás odvede rovnou do lochu. Ptám se vás opravdu naposled: co jste s tou děvkou dělali potom ?"

"Potom jsme souložili", odvětil Jasánek bezvýrazným hlasem a v duchu prosil Evičku Sedlánkovou za odpuštění.

"Správně", pochválil ho velitel. "A kolikrát ?"

"Šestkrát", řekl nazdařbůh Jasánek, neboť nevěděl, jaké číslo Pernicovi nejlépe vyhovuje. Zdálo se, že je plně spokojen.

"No vidíte, soudruhu", zachrochtal. "To jsem chtěl slyšet. Jste správnej chlap. S děvkama se to musí umět, to jinak nejde. A teď plavte na svou ložnici, ať se do rána vychrápete."

Načež propustil Jasánka v naprosté milosti a zalezl za dveře, aby čekal na dalšího opozdilce.

4.

Po příchodu vojínů z pracovičtě bylo plánováno vojenské zaměstnání, skládající se z bojového výcviku, teoretické přípravy nebo politického školení.

Na tomto plánu nadporučík Mazurek ovšem příliš netrval a tak jen poručík Troník se občas pokusil pozvednout uvědomění jednotky na vyšší úroveň. Ale nyní se zřejmě mělo mnohé změnit. Alespoň tomu nasvědčoval rozkaz, že se všichni mají dostavit na pévéesku, kde sám velitel roty provede teoretické školení a promlu- ví o technice střelby.

"Už je to tady", zlobil se Kunte. "Buzerace začíná."

"Vypadal ten Pernica docela sympaticky", uvažoval Kutík, "ale tohle se mu dvakrát nepovedlo."

"Von má svoje instrukce", tvrdil kulak Vata, "a je taky kontrolovanej.
Buďte rádi, že ho máme, mohlo to všechno dopadnout hůř. Vemte si na pévéesku něco na čtení a to se pak dá vydržet."

"Tobě se to řekne", hartusil Kefalín, "já příkladně nic ke čtení nemám, protože poslední brakovou literaturu mi zabavil Tronda předevčírem. A kromě toho mám žízeň."

"Já mám taky žízeň", přidal se Macek. "Tohle si tedy dlouho líbit nedám. Já jsem kluk z Hostivaře ... " Ale přesto na pévéesku šli. Vojíni, stále ještě torchu reptajíce, usedli na židle a čekali. Po chvíli vstoupil nadporučík Pernica. Četař Marek podal hlášení a nadporučík se pohodlně rozvalil ze stolem. Za jeho zády se černala tabule, na níž měl namalovat dráhu střely, jakož i jiná balistická kouzla, která nestřílejícím pétépákům nikdy v plné míře nedošla.

Pernica se rozhlédl po svých podřízených a pravil: "Budu k vám mluvit jako váš otec. Měl bych vás poučit o technice střelby, ale takové vzdělání je vám na draka. Beztak nikdy střílet nebudete." Čekal souhlasný smích, který se vzápětí dostavil. Potom pokračoval: "Není ovšem pouze technika střelby, ale také například technika pohlavního styku. Vy sice nebudete střílet, avšak budete často souložit, a proto si tento problém můžeme náležitě objasnit. Co si budeme povídat, každý to se ženskou dělá jinak a desátník Mrhula, původem z Valašských Klobúk, ovládal devadesát čtyři způsoby. Doufám, že vy se od nějakého Valacha nenecháte zahanbit a předáte soudruhům své zkušenosti, které může každý z vás v budoucnu upotřebit. Tolik jako úvod a nyní vyhlašuji diskusi."

Teoretická průprava se vzdor očekávání protáhla až do večeře.

5.

Poručík Troník byl nespokojen. Zdálo se mu, že nadporučík Pernica je pro rotu ještě větší pohromou, nežli byl nešťastný Mazurek. Odpustil by mu, i když nerad, nadměrné pití, ale zato vůbec nesnášel jeho osobité proslovy, z nichž na hony čpěla buržoázní morálka a nebojme se to říct, i notná zhovadilost. Stále silněji nabýval poručík Troník dojem, že velitel táborské roty patří do psychiatrické léčebny a že by ho tam nepovažovali za právě lehký případ.

Přesto se politruk rozhodl, že nadporučíkovi domluví. Tak se o to pokusil a začal apelovat na Pernicův malorolnický původ. Jenže nadporučík Troníkovu kritiku rázně odmítl.

"Koukej, Pepíku", řekl mu, "ty seš u těch parchantů už dva roky a do náruče pracujícího lidu jsi je nedokopal. Dokonce jsi je nenaučil ani správně kakat."

Troníkovi se zdálo, že opustil tuto planetu. Vytřeštil oči a počal zmateně koktat: "Ka..ka...kakat ?"

"Ano, kakat", řekl důrazně Pernica. "Jestli tomu nevěříš, pojď se podívat. Přesvědčíš se na vlastní oči."

A vedl dosud ne zcela soustředěného Troníka k nízkému stavení, v němž byly umístěny vojenské záchody. Jen několik metrů dvora je dělilo od budoucí dústojnické bytovky, která nyní sloužila pétépákům za kasárna. Byly zde takzvané turecké záchody. Chyběla klozetová mísa a nad dírou zející do země byly pouze dvě porcelánové šlapky, na něž si měl stoupnout vojín dříve, než se rozhodl k vykonání velké potřeby.

Turecké záchody se netěšily velké oblibě a proto byly používány pouze sporadicky. Důstojníci měli toalety v bytovce a mužstvo se snažilo vydržet až na pracoviště, kde byly vybudované záchody středoevropského stylu. Proto se občas stalo, že potřeba se hlásila příliš naléhavě a tak bylo nutné vzít zavděk nenáviděnou tureckou specialitou. Nyní měl poručík Troník příležitost se přesvědčit, že někdo z vojínů opravdu zcela nezvládl úkon nutný k hladkému průběhu akce a toaletu značně znečislil.

"Tady to vidíš", řekl nadporučík Pernica. "Tohle je výsledek tvýho školení. Ale já je kakat naučím."

6.

Odpoledne si nadporučík Pernica nechal nastoupit rotu na nádvoří a zahlaholil: "Soudruzi, zjistil jsem, že někteří z vás nedovedou správně kakat, to je veliká chyba, soudruzi, neboť bez některých věcí se člověk obejde, ale bez kakání nikoliv. Je tedy třeba zjednat nápravu. Nejprve si prohlédneme místo akce, potom provedeme istruktáž. Nyní po četách nástup za mnou."

Vykročil k záchodu a šokovaní vojáci za ním. Museli projít kolem znečištěného místa a Pernica dbal přísně na to, aby rozkaz: "Vpravo hleď !" byl dodržen. Učitel Anpoš to nevydržel a pozvracel si za pochodu košili.

"Vy jste fajnovka, soudruhu", rozzlobil se na něho nadporučík.
"Představte si, že na frontě létají vzduchem střeva a jiné lidské vnitřnosti.
To jste voják, když vás obyčejné hovno uvede do extáze ? Abyste svou chybu napravil, chopte se hadice a uveďte záchod do normálního stavu."

Učitel Anpoš se zatvářil, jako když mu uškrtili tatínka, ale pak s největším sebezapřením rozkaz splnil.

"Nyní se rozestavte kolem záchodu tak, abyste všichni viděli", přikázal Pernica. "Malí dopředu, velcí dozadu. Provedu instrukci."

Poté nadporučík stoupl na šlapky tureckého záchodu. "Toto je základní postoj", upozornil mužstvo, "z něhož je potřeba vyjít. Nyní pozor. Nejprve sundám opasek a pověsím si ho kolem krku. Takhle. Potom sundám kalhoty." K všeobecnému veselí si Pernica spustil kalhoty až ke kolenům. "Učiním dřep a v této pozici se vykakám", pokračoval s krajním zaujetím. "Nyní tento úkon provést nemohu, neboť kakám pouze ráno krátce po snídani. Když se vykakám, očistím se. Papír vhodím ho díry a spláchnu. Obléknu kalhoty a odejdu do umývárny, kde si umyji ruce. Takto, soudruzi, kaká civilizovaný člověk a tak budete kakat i vy. Nyní si vše zopakujeme. Jak voják správně kaká, předvede nám vojín Vata."

"Soudruhu nadporučíku", skuhral kulak, "já to nemám zapotřebí. Já kakám až na stavbě."

"Neodmlouvat", zařval nadporučík, "a předvádět."

Toho dne měla rota o pracovní náplň postaráno.

7.

Jakkoli popularita nadporučika Pernicy u mužstva rostla, byli i tací, kteří ho rozhodně odsuzovali. Dušan Jasánek ho nenáviděl z celé duše a učitel Anpoš se nechal slyšet, že ten neřád jednou na to své prasáctví zajde.

"Co lze očekávat od opilce", zeptal se, "který usne v rozteklém asfaltu ?"

"Takový případy se stávají", ozval se písecký rodák vojín Míka. "U nás jeden myslivec přimrzl za knír k hladině řeky Otavy a byl to náramně slušnej člověk."

"Hele, nelakuj nás", okřikl ho Kunte. "Tady si už moc lidí zvyklo mlátit s námi vo zem."

"Tohle je čistá pravda a nic než pravda", dušoval se Míka. "Říkali jsme tomu myslivci Strašný lesů pán, protože měl mohutný černý kníry, na který byl strašně pyšnej. No a ten myslivec to jednou v sobotu pořádně natáh a nasával až do rána. Teprve pak se vydal domů a šněroval to přes zamrzlou Otavu. Uprostřed řeky sklouz, praštil sebou a jak měl opřádně v kouli, tak se mu nechtělo vstávat. Zůstal ležet na břiše a usnul. Jenomže jak si tak dejchal do vousů, tvořila se mu na nich jinovatka a ten jeho parádní knír přimrzal k ledu. Když se za chvíli Strašný lesů pán probudil, už se nedalo nic dělat. Hubu měl u ledu a ať sebou mrskal sebevíc, nebylo mu to nic platný. Každej pohyb ho strašně bolel, a tak se rozhod, že bude volat o pomoc. Měl nádhernej, honosnej hlas, ale lidi byli v tom mrazu zalezlí a tak to vypadalo, že bude myslivec muset počkat, až se na jaře dají ledy do pohybu. Naštěstí však je u nás lid zbožnej a chodí pravidelně na mši. Skupinka lidí, kráčející do kostela, přece jen zaslechla myslivcovo volání a vydala se za hlasem k Otavě. Ale co s přimrzlým knírem ? Kdosi byl toho názoru, že by se měl upižlat nožem, ale Strašný lesů pán nechtěl na toto řešení přistoupit. Nakonec mu začali všichni na knír čůrat a skutečně se podařilo ho rozmrazit. Myslivec to odnesl akorát zánětem středního ucha. Protože se mu všichni pošklebovali, dal se přeložit někam do brdských lesů."

"Měl se dát na vojnu", řekl Kefalín, "a určitě by dopad líp."

"To si nemysli", polemizoval s ním kulak Vata, "já jsem znal polesnýho, kterej se dal nalejt. Říkal si: mám maturitu, střílet bych moh na přeborech, za chvíli udělám obrovskou kariéru. Ale potom, už jako kapitán, se někde u zábavy ožral, místo na záchod vstoupil do prasečího chlívku a svině mu ohlodala nohu.
Teď bere invalidní důchod a vyřezává z papundeklu Betlémy."

"Za všechno může alkohol", uzavřel učitel Anpoš debatu. "To věděl už Zola, ale my s tím pořád nedovedeme nic udělat."

8.

Poručík Troník byl hluboce nešťastný. Neviděl v Pernicovi jen pouhého zhovadilce, ale především škůdce, který svým chováním nahrává třídnímu nepříteli a americkým imperialistům. Co ale proti němu podniknout ? Stěžovat si v Nepomuku nemělo smysl a Troník se přece jenom ostýchal ignorovat služební postup. Nakonec si vzpomněl na velitele školy pro politické pracovníky, plukovníka Ulkra. Rozjel se za ním do Prahy a svěřil se mu se svými trampotami.

"Soudruhu poručíku", řekl plukovník, když vyslechl politrukovy nářky, "připadáte mi jako ufňukaný mešťák. Kdyby byl všude ideální stav, nepotřebovali bychom politické pracovníky. Byl jste poslán na obtížný úsek a jak tak koukám, je z vás troska. Zklamal jste mě, soudruhu, ve škole jste byl iniciativní a hojně jste diskutoval. Ale když jste se dostal do terénu, nezvládl jste zřejmě situaci. A nebyl jste na výši doby. Zapomněl jste na světlý příklad slavných rudých komisařů, kteří nasazovali život v oddílech Rudé armády.
Zapomněl jste na soudruha Furmanova, komisaře legendárního Čapajeva, o němž jsem vám často vyprávěl. Zaostal jste a zůstal jste na chvostě. Tak je to."

"Právě proto jsem přijel za vámi", lkal poručík. "Abyste mi pomohl, třeba i tvrdou, nelítostnou kritikou. Nechci zůstat na chvostě, ale jakými formami mám politicky působit mezi bandou ožralů a vyvrhelů ?"

"Takhle nemluvte, soudruhu", vykřikl plukovník, "a nezatracujte člověka. Dnes vyvrhel, zítra možná stachanovec. Nebo hrdina práce. Člověk se vyvíjí, když na něho správně působíme. Soudruh Makarenko pracoval s bezprizor- nými a vychoval je v řádné občany Sovětského svazu. Když Makarenko,proč ne vy ?
Zdravá ctižádostivost vám chybí. A bolševická rozhodnost. Kdo chce zapálit, musí sám hořet. Vy jenom doutnáte a to je počátek stagnace. Od stagnace je jen krůček k dezerci, zradě a spolupráci s nepřítelem."

"Ale já chci hořet", tvrdil politruk. "Jde o to, že se nemohu prosadit, když mám takové nadřízené. Kdyby měl soudruh Furmanov místo Čapajeva naporučíka Pernicu ... " "Tak by si s ním poradil", zahřměl plukovník. "Furmanov byl čestný, nesmlouvavý bolševik a v každé situaci šel za světlou pravdou světového proletariátu. Tahle perspektiva vám chybí. Různé pomíjivé detaily stavíte nad velký dějinný pohyb, jehož jsme svědky. Jste dezorientován maličkostmi.
Uprostřed socialistické revoluce, která střásá základy prohnilého kapitalistic- kého světa, kolísáte a klopýtáte. Je třeba, abyste do sebe vstřebal nové nadšení, které vás požene vpřed, vstříc radostným zítřkům. Teprve potom budete moci strhávat i ostatní, ty, kteří mají dosud klapky na očích. Čtěte sovětskou literaturu, studujte denní tisk a choďte pravidelně na brigády. To vás zocelí a učiní vás schopným překonat i ty nejtěžší problémy."

Plukovník dal gestem poručíkovi najevo, že skončil.

Politruk se postavil do pozoru. "Děkuji vám, soudruhu plukovníku", pravil dojatě, "moc jste mi pomohl. Naše rozmluva mi hodně dala. Dovolte mi odejít."

Toho večera se poručík Troník po dlouhé době opět pořádně ožral.

9.

Všichni viděli, že Dušan Jasánek je do Evičky Sedlánkové udělaný tak, že to nabývá povážlivých rozměrů. Chodil po stavbě jako náměsíčný, šeptal si polohlasem milostné verše, padal do výkopů, páral si oděv o hřeby trčící z prken a jednou bezmála utonul v maltě. Někteří vojíni to s pochopením tolerovali, jiní záviděli, nebo se

pošklebovali. Ale Dušan Jasánek se o cizí osudy nestaral. Když ještě nade vše miloval socialistické zřízení, vnucoval ho všem, ale Evičku Sedlánkovou chtěl mít pouze pro sebe.

Tentokrát si však do Dušana zavandroval kulak Vata. "Tak jsem šel, redaktorskej, po městě", spustil, "a viděl jsem tam tu tvou holku, jak je zakoukaná do nějakýho civila. Nedal bych ani floka za to, že ti zahýbá."

Jasánek tuto provokaci nechal bez opovědi a soustředěně míchal maltu.

"Ty si myslíš, že je boží nevinnost", hecoval kulak, "nevidíš, nelyšíš, smolíš na ni uvzdychaný básničky a nemáš ani odvahu se jí kloudně dotknout.

Jenomže taková ženská potřebuje pořádnýho chlapa. Tebe má na kňourání a vyznávání lásky a nějakej střáfek ti ji za tvými zády hobluje."

Jasánek zrudl, ale ovládl se. "Lžeš", řekl potom. "A můžeš obrátit list."

Ale to kulaka ani nenapadlo. Rozhodl se, že zamilovaného vojína potýrá k radosti své i četných zevlounů.

"Na tobě je vidět, že jsi ještě pitomeček", chechtal se, "vo ženskejch nemáš ani páru. Myslíš, že jsi sehnal nějakej Sedmej div světa ? Ba ne, chlapečku, nabalil jsi kurvu jako každej druhej. Kroutí se, fňuká, recituje, ale přitom kouká, aby ho tam už měla."

Po těch slovech se stalo něco neočekávaného. Útlý, vycmrdlý Dušan Jasánek přistoupil ke stodvacetikilovému kulakovi a s ledovým klidem mu vrazil dvě pořádné facky. Bylo v tom cosi tak vznešeného, že Vata jen překvapeně vytřeštil oči. Chvíli koukal vyjeveně na Jasánka a potom zachrčel: "Do prdele, tady nikdo nerozumí srandě."

10.

Otec roty, nadporučík Pernica, očividně pustl. Vzhledem k tomu, že svou gáži propil v poměrně krátké době, vymýšlel si stále nové zdroje příjmů.

Nejprve se potloukal od stavby ke stavbě, kde si vypůjčoval od vojínů i civilů.

To ovšem nemohlo mít dlouhé trvání. Daleko výnosnější byly různé druhy nátlaku.

Kdo potřeboval jet na dovolenku, věděl, že svého cíle určitě dosáhne, přinese-li do kanceláře láhev rumu nebo jiné čtyřicetiprocentní lihoviny.

Souběžně s touto akcí běžel i odpustkový systém. Vojín, kterého potkal Pernica v pracovní době mimo pracoviště, se mohl vykoupit lahvinkou. Samovolné vzdálení z kasáren se stalo beztrestným za trochu alkoholu. I ostatní přestupky, snad jen s výjimkou dokonalé vzpoury, byly velkoryse promíjeny za nepatrnou maličkost. Poručík Troník zuřil, neboť takové chování se dle jeho názoru neslučovalo s chováním důstojníka lidově demokratické armády. To však ještě zdaleka nevypil pohár hořkosti až do dna.

Jakkoli Pernica zkonzumoval fantastická kvanta alkoholu, nikdy neměl pocit naprostého ukojení. Aby dosáhl kýžené hojnosti, začal věřící vojíny pouštět místo nedělního bojového výcviku do kostela, pochopiteně nikoliv grátis.

"Jidáš", úpěl poručík Troník, "vrhá nezkušené vojíny přímo do náruče třídního nepřítele jenom proto, aby si vožral hubu. Ale až mě to nasere, tak půjdu na nejvyšší místa a musí ho, chlíváka hnusnýho, postihnout revoluční spravedlnost."

K této akci se však prozatím neodhodlal a tak se mše svatá v Táboře odbývala za účasti několika vojínů s černými výložkami. Tito mládenci byli k smíchu některým ateistům a kdosi jim začal říkat svatouškové, ale v pravém okamžiku zasáhl Kunte.

"Mládenci, já bych je neprovokoval", pravil. "U nás v Holešovicích v dělnickejch pekárnách byl zaměstnanej zbožnej pekař a chodil ministrovat ke svatýmu Antoníčkovi. To šíleně štvalo jednoho soudruha ze závodní rady a aby toho zbožnýho pekaře trochu namích, tak mu řekl ty čihoštskej zázraku. No, a do toho pekaře najednou vjela taková síla, že popad funkcionáře v pase, zvednul ho nad hlavu a hodil ho do kádě s těstem. Nebejt soudružské pomoci celého kolektivu, tak se ten šmejd v tom těstě utopil, zbožnýho pekaře by popravili pro atentát na veřejnýho činitele a církev katolická by měla mučedníka pocházejícího z Lipnice nad Sázavou. Proto jsem toho názoru, že si má každej věřit čemu chce a nikdo se mu proto nemá pošklebovat."

"Ale kde je potom pokrok ?", zeptal se učitel Anpoš, "přece nemůžeš lhostejně nebo dokonce s pochopením chodit kolem tmářství ? Je třeba otevírat lidem oči."

"To si nech až do civilu pro pionýry", poradil mu Kunte. "Seš blbej jak štoudev, ty dialektickej materialisto, a ještě ti tady kvůli tomu nikdo nenakopal prdel, ačkoliv jsme na to měli tisíc chutí."

"To teda jo", přidal se Dočekal, "já zrovna."

Anpoš se raději stáhl, neboť i jeho uvědomění bralo v těžké době za své. Stále ještě se obdivoval buditelům, ale dospíval k názoru, že tady by Palacký napsal své dějiny přece jen trochu jinak.

"Kluci", ozval se do nastalého ticha vojín Blecha, "já bych chtěl v neděli jet domů. Kdo mi půjčí na flašku rumu pro toho vydřiducha ?"

"Já", přihlásil se škudlík a lichvář v jedné osobě, jinak též rozkulačený selský synek Vata. "Ale až se vrátíš, musíš mi dát vo bůra víc."

"Hele, Vata", pravil přísně Sálus. "Ty jedna nacucaná pijavice, neměli jste náhodou v rodině nějakýho žida ?"

"Já jsem vodjakživa dycinky křesťan", děl uraženě kulak, "a kdyby to bylo zadarmo, tak bych chodil i do kostela."

Kapitola jedenáctá: ZATOULANÁ PISTOLE ----------

1.

Nadporučík Pernica možná znal krásné české přísloví o ranním ptáčeti, které dál doskáče, ale rozhodně se jím nijak neřídil. Právě naopak. Chrněl vždycky celé dopoledne a teprve před obědem se vypravil na kontrolu pracujících vojínů. Odpoledne se zvolna dostával do kondice a po večeři byl už tělesně i duševně připraven k dalšímu

pořádnému tahu. Tím není řečeno, že by snad přes den nepil,ale to bylo jen takové mírné přikrmování opice,která ho vlastně nikdy neopouštěla.

Také tentokrát se probudil ve chvíli, kdy jeho podřízení měli odpracovánu už druhou třetinu dopolední směny. Několikrát mohutně zazíval, protáhl se a posadil se na posteli.

"Boha jeho", vzdychl. "Jak to vypadá, tak je už zase ráno. A ke všemu se mi chce čůrat."

S pocitem trpkosti vklouzl do pantoflí a funě s intenzitou raněného divočáka se vydal na toaletu. Pak se osprchoval, a počal si oblékat uniformu.

Ve chvíli, kdy došlo na odchod, náhle zakoulel očima, protože zjistil, že něco není v pořádku. "Sakra", zahalekal. "Kde mám pistoli ? Kterej lotr mi ukradl pistoli ?"

Vzápětí otevřel dveře a zaječel: "Pepíku, kde jsi ? Stal se strašnej malér. Člověče pospěš si, tady jde vo všechno. "

Poručík Troník se dostavil v rekordně krátké době, neboť tklivá intonace velitelova hlasu v něm vzbudila zvědavost.

"Kamaráde, musíš něco udělat", úpěl nadporučík. "Představ si, chlapče, že moje pistole je v prdeli." Politruk rázem zpozorněl. Ztratí-li důstojník svou osobní zbraň, je to vždy na obviněnou. Ale stane-li se to u útvaru, jako je tento, přestává všechna legrace.

"Nemohl jsi ji někde zapomenout ?", zeptal se vzrušeně. "Prohledal jsi všechno ? Podíval ses do všech šuplat ?"

"Pepíku, to je zbytečný", hořekoval Pernica. "Pistole byla tady v pouzdře a teď je v čudu. Některej z těch nevděčnejch lumpů mi ji šlohnul, jinak se to nedá vysvětlit."

"To je nepříjemné", konstatoval Troník. "Jak jsi mohl dopustit, aby nepovolaná osoba vnikla do tvé ložnice ?"

"Já jsem nic nedopouštěl, mumlal nadporučík, "byl jsem ožralej jako prase a v takovým stavu na ostražitost a bdělost ani nevzdechneš. Plác jsem sebou do postele a tím pádem se stalo, že jsem nezamkl dveře. Ale řekni sám, napadlo by tě, že toho nějakej prevít využije ?"

"Jsme u útvaru", řekl poručík,"kde je možné všechno. Říkal jsem ti přece, co se přihodilo mně."

"Docela rád bych s tebou měnil", tvrdil schlíple Pernica. "Nakopaná prdel se za pár dní zahojí, ale z tohodle kouká škraloup na celej život."

Politruk byl téhož názoru. Jestliže se pistole nadporučíkovou nesvědomitostí dostala do rukou některé nepřítele socialismu, je situace krajně vážná, ne-li přímo na ostří nože. A tady je na místě, aby zasáhl politický pracovník celou váhou své autority.

"Co myslíš, Pepíku", škemral Pernica, "nešlo by to nějak ututlat ?"

"Ututlat ?", zvedl obočí politruk. "Vyloučeno. I kdybychom k tomu měli prostředky, jakože je nemáme, nemůžeme nad tímto případem pouze mávnout rukou.

Co když tvou pistoli odcizil imperialistický agent a hodlá s její pomocí svrhnout socialismus v naší zemi ?"

"S jednou pistolí by na to asi nestačil", mínil nadporučík, "nehledě k tomu, že nestřílela zrovna dvakrát přesně."

"Pistole jako pistole", neustupoval Troník, "a máš tady vyzbrojenou neregistrovanou jednotku. Tutlat to rozhodně nebudu, ale v případě, že odhalíme viníka, se z toho můžeš dostat se zdravou kůží."

"Odhalíme ho", vybuchl Pernica. "A pořádně s tím pacholkem zamáváme.

Když má spadeno na socialismus, tak ať pozná, zač je toho loket. U soudu bych třeba mohl tvrdit, že mě ten gauner omráčil. Co myslíš ?"

"To je zatím předčasné", měl za to politruk, "nejprve musíme pistoli dostat zpátky a teprve potom můžeme někoho pohnat k soudu. A v každém případě je třaba okamžitě zahájit akci."

Poručík Troník si v duchu mnul ruce. Cítil, že je na výši situace a to způsobem, o jakém se mu nikdy ani nesnilo. Konečně může železnou pěstí udeřit proti nepříteli a vnést do jeho řad zmatek. Může a musí zničit imperialistické bojůvky, o jejichž existenci a rafinovanosti působení v řadách černých baronů nikdy nepochyboval. Dlouho čekal na tuto příležitost a již téměř nedoufal, že se kdy uskuteční. Nuže, nyní je řada na něm, na školeném pracovníkovi, aby teoretické vědomosti bleskurychle přenesl do revoluční praxe. Úder proti nepříteli musí být nelítostný, ale promyšlený.

"Největší legrace ovšem je", usmál se Troník v duchu, "že se kromě třídního nepřítele škvaří ve vlastní šťávě i to nechutné opilé čuně Pernica."

2.

Na staveništích se pracovalo obvyklým tempem, neboť nikdo neměl tušení, že se schyluje k ostrému třídnímu konfliktu. Pracovní morálka v těchto dnech se kupodivu nehoršila a setrvávala na stále mírně neuspokojivém standartu. Vojíni neopouštěli už tak často pracoviště, neboť se jim zdálo, že nyní, když to mají opravdu "Za pár", nestojí za to zbytečně riskovat. A tak jen Macek, Cína, Dočekal a několik dalších odběhli na několik orosených sklenic plzeňského, ale i oni se brzy vrátili, aby se zapojili do budovatelské práce. Každý podle své nátury: Macek s úporností ruského bohatýra začal tahat pytle s cementem, Dočekal se vrtal lopatou v hromadě písku a Cína si vyrobil ze dvou fošen provizorní palandu, na které vzápětí hluboce usnul.

"Chlapci, dělejte něco", pobízel vojíny mistr Pecka, "dyť nám ta stavba roste do země. Za pár tejdnů jdete do civilu a tam budete trochu toho fortelu potřebovat."

"Když my nikdy nejsme kompletní", omlouval se Kunte. "Teď kupříkladu tu není Jasánek."

"Kdysi odešel na záchod", oznámil netečně Kefalín.

"Ten vždycky sere dvě hodiny", zamumlal kulak Vata, "a když ne on, tak někdo jinej. To potom nikdy nemůžeme bejt sehraná parta."

"Já vám něco řeknu, mládenci", ztišil hlas mistr Pecka. "Pokud jde o toho Jasánka, tak toho jsem odhalil. Von si sedne na záchod, vyndá z kapsy sešitek a píše do něj nějaký básničky."

"Dočista zblbnul", usoudil kulak. "Co ho může napadnout na hajzlu ?"

"Možná, že by ses divil", řekl Kefalín, "ale hodnota poezie není závislá na místě svého vzniku. Básníkova fantazie se dokáže odpoutat od drsné reality ... " "Nekecej a podej mi tu cihlu", zahřměl kulak. "Vy vod péra jste všichni leváci a myslíte si, že všechno vokecáte. Ty seš taky takovej. Já jsem moc zvědavej, jestli někdo z vás napíše někdy něco pořádnýho."

"Třeba vo černejch baronech",přidal se Kunte. "To by nemuselo bejt špatný čtení."

Kefalín se zamyslel. "To by bylo záslužné", řekl po chvíli. "Stejně záslužné, jako čin štábního rotmistra Ješátka."

"Jakýho Ješátka ?", zeptal se Kunte.

"To byl člověk, který zachránil několik set bahenních želv", vysvětloval Kefalín. "Když se před válkou na východním Slovensku likvidoval Černý močál, nikomu nevadilo, že jeho vysušením přijde o život řada vzácných živočichů, především pak bahenní želvy, které se u nás vyskytovaly jen na několika místech. Jenže tady byl štábní rotmistr Ješátko, kterýmu to myslelo jinak, než představeným. S vypětím sil želvy schytal ... " "Proč s vypětím sil ?", ozval s Sálus. "Želva není zajíc, tu bys možná uštval i ty."

"Není želva jako želva", poučil ho Kefalín. "Bahenní želva je velmi rychlá a dovede skákat jako žába. Kromě toho si libuje v místech, kam se člověku příliš nechce. A to už vůbec nemluvím o komárech a podobné havěti. Než štábní rotmistr Ješátko dopravil želvy do bezpečí, tak si rozhodně přišel na svý."

"A my jsme jako ty bahenní želvy", pravil zadumaně Kahoun, "které zachráníš, když o nich napíšeš."

"Dostal ten Ješátko aspoň metál ?", otázal se Saša Kutík. "Jestli jo, tak je na tom rozhodně líp než ty, když napíšeš o nás. Já bych takovou knihu typoval na osm roků."

"Nejmíň dvanáct", vykřikl Vata. "Pánové, v tomhle dejte na mně. Nějakej Houseva dostal za protistátní leták dvanáct járů a ani nemrk."

Kdoví, jak by se debata rozvíjela, kdyby se na pracoviště nedostavil staršina Blažek. Jeho tvář byla nezvykle vážná a na přátelské pozdravy odpovídal rozpačitým kynutím hlavy.

"Hele, Kefalín", řekl, "seber se a pojď do kasáren. Jasánek, Anpoš a Lenčo taky."

Všichni rázem zpozorněli. "Co se stalo ?", zeptal se Kutík. "Proč nám odvádíš uprostřed pracovního úsilí zrovna ty nejlepší pracovníky."

Staršina mnohovýznamně pokrčil rameny. "Všechno se dozvíte", ujistil vojíny, "a ujišťuju vás, že to nebude žádná sranda."

Když Blažek se svazáky opustil pracoviště, nebylo už na žádné plnění plánu ani pomyšlení.

"Tohle se mi nelíbí", konstatoval Kutík. "Mně se zdá, že se něco nepěknýho chystá."

"Nějaká židovina", odhadl situaci Sálus.

"Jen aby nám zase neprodloužili vojnu", strachoval se Vata. "Já vydržím hodně, ale každj musí uznat, že jsem jenom člověk. Až mi rupnou nervy, tak si to někdo vodskáče a já budu nadosmrti nešťastnej."

3.

Svazáci se sešli v politrukově kanceláři. Troník se tvářil, jako by právě vypukla atomová válka a osud socialistického tábora závisel pouze na něm.

Důležitě přecházel po místnosti, upravoval si uniformu a hovořil nezvykle řízným hlasem: "Soudruzi, když jsem vás nesčetněkrát upozorňoval, že třídní nepřítel nespí, ale naopak bdí, brali jste věc na lehkou váhu. Nyní se přihodila věc, která vám otevře oči. Imperialistický agent, jehož jméno dosud neznáme, vnikl v noci do ložnice nadporučíka Pernici a odcizil mu služební pistoli. Za jakým účelem, k tomu snad není potřeba se šířit".

"Za účelem rozpoutání třetí světové války", zahučel Kefalín, ale dal si pozor, aby ho rozhněvaný politruk nezaslechl.

Troník pokračoval: "Soudruh Stalin nás učil, a já to ze své praxe mohu plně potvrdit, že třídní boj se ustavičně zostřuje. Poražená buržoazie kolem sebe kope jako dodělávající kobyla a proto je třeba být ustavičně ve střehu. Přiznejme si, soudruzi, že my jsme ve střehu nebyli. Právě naopak. Bujelo zde falešné kamarádství a třídní protiklady byly smazávány bujarými veselicemi nad sklenicí piva. Sociálně demokratičtí hlasatelé třídního míru, oportunisté, revizionisté a reformisté by z takového vývoje mohli mít radost. My z toho ovšem radost nemáme, neboť zbraň socialistického vojáka se octla v pařátech nepřítele. Čekám, soudruzi, jak se k tomu vyjádříte".

"Mně je to divný", řekl Kefalín, "proč vlastně ten imperialistickej agent lezl k nadporučíkovi Pernicovi do ložnice ? Mnohem snadněji by se přece dostal do skladu, kde jsou samopaly".

Poručík se zachmuřil. "Třeba to toho člověka nenapadlo", pravil. "Nebo je prostě blbej. Takové věci se, soudruzi, stávají. Viděl jsem řadu divadelních her, kde se třídní nepřítel dopustil takových kravin, že to bylo na pováženou".

"Možná, že ani tak blbej nebyl", děl zadumaně učitel Anpoš. "Šel pro pistoli z toho prostého důvodu, že je menší, skladnější a lze ji snáze schovat.

Také je pravděpodobné, že počítal s flegmatickou povahou soudruha nadporučíka.

Třeba si myslel, že si toho hned tak nevšimne".

"Výborně, Anpoš", vykřikl rozjařeně politruk: "Zdá se, že jste uhodil hřebík na hlavičku. dovedete se vžít do psychologie třídního nepřítele. Velice správně. Agent nemůže naši lidově demokratické armádě zcizit dělo, tank nebo letadlo, ale jistě se pokusí získat alespoň pistoli. Co myslíte vy, Jasánek ?"

"Já nevím", řekl Dušan, neboť celou dobu myslel na Evičku Sedlánkovou.

"Vůbec tomu nerozumím".

"Jasánek, Jasánek", řekl káravě Troník. "Poslední dobou se stáváte značně pasivním. Co se to s vámi děje, Jasánek. Kam se podělo vaše revoluční přesvědčení " ?

Dušan Jasánek neodpovídal. Měl snad politrukovi vykládat, že Evička Sedlánková pochází z živnostenské rodiny a její bratr byl nedávno vysvěcen na kněze? Sám se přes tuto ideologickou propast přenesl poměrně lehce, ale Troník

by to asi nepochopil a přednesl by projev o jidášském groši, který v podobě Evičky Jasánek přijal z krví nasáklých pařátů mezinárodního kapiálu. Koketovat s melouchem imperializmu je vždycky nebezpečné a zejména svazákům se nedoporučuje.

"Soudruzi", pokračoval Troník v původním tématu. "Seznámil jsem vás se situací a nyní je třeba, abych vás se vší důrazností požádal o pomoc. Je nám známo, že velitelovy pistole se zmocnil nepřátelský agent, nevíme však vůbec nic. Proto se ptám vás, soudruzi, nepozorovali jste dnes v noci něco podezřelého? Neodešel například některý z vojínů na záchod a nesetrval tam příliš dlouho ?"

Nikdo ze svazáků nic podezřelého nepozoroval. "Nuže dobrá ", zavrčel poručík. "V tom případě provedeme osobní prohlídku všech příslušníků roty.

Doufám, že se vás nedotkne, když začneme vámi, ačkoliv jste mimo jakékoliv podezření. Strana nás učí důvěřovat, ale prověřovat. Odvedete mě každý ke svému lůžku, otevřete přede mnou kufr a pak nahlédnu i do vaší skříňky. Věřím, že jste stoprocentně nevinni, ale nemohu si dovolit cokoli opominout".

První opustil místnost a za ním v těsném závěsu kráčely ideové opory útvaru, aby se podrobily prohlídce. Na chodbě stál bledý a úplně střízlivý Pernica.

"Co je ?" zašeptal a zatáhl politruka za rukáv. "Jak to vypadá, máš nějakou stopu ?"

"Jsme teprve na začátku ", řekl tajemně Troník, "ale mám takový dojem, že budeme všichni velice překvapeni".

4.

Prohlídka u svazáků, jak se ostatně dalo čekat, byla negativní. Zdálo se, že Troníkovi spadl kámen ze srdce, neboť kdyby i do téhle věci měl být namočen svazák ...

"Soudruzi", pravil spokojeně, "nyní se zapojíte do odhalení nepřítele.

Až se ostatní vrátí z práce, budete spolu se mnou, staršinou Blažkem a soudruhem velitelem provádět prohlídku podezřelých. Jelikož podezřelými jsou všichni, tedy se bude jednat o celou rotu. Nerad bych se u vás, vzhledem k vážnosti situace a důležitosti celé akce setkal s nějakým lajdáctvím. Mějte stále na mysli, že ten, kdo zcizil pistoli, je nebezpečný nepřítel a jako takovým s ním musí být naloženo. Kádrové materiály nám mnohé naznačují, ale jak už jsem řekl, viníkem u tohoto útvaru může být kdokoliv".

Brzy na to připochodovala rota ze zaměstnání. Toho dne se však vojíni nesměli jít umýt a na čištění bot nebo oděvu nebylo ani pomyšlení. Rota zůstala stát v trojřadu na nádvoří a staršina Blažek zkontroloval prezenci. Pak předal hlášení nadporučíkovi Pernicovi,který se zamračeně postavil před své podřízené.

Chvíli si je prohlížel, jako by chtěl odhadnout, který z nich ho přivedl do nesnází a potom spustil. "Chlapi, chtěl jsem být jako váš rodný otec a měl jsem k vám plnou důvěru. Přesto se mezi vámi našla svině, která mi dnes ukradla to nejdražší, co každej voják má, to jest osobní zbraň. Některej dobytek mi šlohnul pistoli a myslí si, hnusák, že mu to projde. Ale to je na omylu. Bude ronit krvavý slzy a litovat chvíle, kdy přišel na tak zvrhlou myšlenku, jakou je oloupení vlasního velitele. Já dovedu ledacos prominout, ale co je moc, to je moc. Kam by armáda došla, kdyby v ní mohli beztrestně řádit zloději pistolí?

Dám vám návrh, chlapi. Kdo tu pistoli ukrad, nebo kdo o tom něco ví, se dobrovolně přihlásí a nic se mu nestane. V opačným případě to bude moc špatný, na to vemte jed. Já teď na chvíli poodstoupím, abyste mohli nerušeně uvažovat a doufám, že to přinese ovoce. Jinak si vás podám, že jste to na vojně ještě nezažili".

Po těchto slovech otcovských se Pernica odkolébal k budově a posadil se na schod. Zlostně koulel očima a přejížděl jazykem okoralé rty, ale netroufal si popít alkoholu, dokud případ nebude vyřešen.

Vojíni na nádvoří počali vzrušeně šeptat. "Už je to tady", bědoval kulak Vata. "Já jsem vám vždycky říkal, že to takhle dopadne. Hovno se jim ztratilo a ne pistole. Potřebujou někoho zavřít v rámci revoluční spravedlnosti a my to nejčko vodsereme. Uvidíte, že tu pistoli najdou u někoho z nás v kufru nebo pod poštářem ".

"Už zase sejčkuješ ?" okřikl ho Kutík. "Ty jak promluvíš, tak má člověk po náladě".

"Tady není nic pro obveselení", tvrdil kulak. "Uvidíte, že za chvíli někoho z nás povedou v železech. Tvůj táta měl statek v Broumově a tady Kahounův továrnu na spirály. Já jsem rozkulačenej. Dočekalovi sebrali putyku a Cibula je katolickej filozof. Skoro každej posudek je na draka a po nikom v týhle době neštěkne ani pes. Podle mýho soudu se chtějí někoho z nás zbavit a proto sehráli tu habaďůru s pistolí".

"Ale co když ji Pernicovi opravdu někdo ukrad ?" zeptal se Kunte, ale kulak jen mávl rukou. Věděl své a na náhody nevěřil.

5.

Když se ani po čtvrthodině čekání nikdo k hnusnému činu nepřiznal, přistoupil k akci poručík Troník. "Karty jsou rozdány", pravil dramatickým hlasem. "Až do tohoto okamžiku jste měli příležitost se přiznat. Viník mohl prohlásit, že nešlo o diverzní akci a nebezpečný čin namířený proti naší lidově demokratické republice a my bychom to velkoryse vzali v úvahu. Nyní ovšem se situace změnila. Pachatel dokázal, že napadl naše socialistické zřízení nejen zákeřně, ale i promyšleně. Proto nyní provedeme protiúder v podobě osobní prohlídky každého z vás. Ať je zločinec seberafinovanější, my ho nakonec odhalíme právě tak, jak jsme odhalili Slánského, Švermovou a další imperialistické zrůdy."

Rota zůstala pod dohledem staršiny Blažka na nádvoří a vojíni byli v malých tří až čtyřčlenných skupinkách povoláváni k prohlídce. Velitel, politruk i svazáci se jim přehrabovali v kufrech, přerovnávali věci ve skříňkách a přestýlali postele. Bez úspěchu. V poslední tříčlenné skupince, na kterou se dostalo po dvouhodinovém čekání, byl Míka, Kunte a Vata. Poslední příležitost k nalezení pistole. Nervozita na obou stranách barikády vzrůstala a kulak to nervově nevydržel. Pojednou se rozbrečel a tvrdil že nechce do kriminálu.

Pernica se toho okamžitě chytil. "Vata", zařval a popadl nebožáka za klopy u saka. "Vy jeden dobytku nateklej, za všechnu moji dobrotu jste mi ukrad pistoli? Za to, že jsem vás pustil na dovolenku a choval se k vám jako otec ?"

"Já nechci do kriminálu", hořekoval kulak, "ježišmarja, já nechci do kriminálu. To se radši voddělám".

Troník se naklonil k Jasánkovi a zašeptal. "Všimněte si, jak zbabělě se chová třídní nepřítel, když je odhalen." Ale tak jednoduché to zase nebylo.

Ačkoliv byl Vata prohledán jako nikdo jiný a všechny jeho věci byly přehrabovány nemíň desetkrát, pistole se nenašla.

"Vata", řval Pernica. "Kam jste ji schoval ? Přiznejte se, vy všiváku."

"Já nic neukrad", lkal nešťastný obr,"copak já bych s tím pupkem a s touhle figurou moh v noci loupit ?"

"Tak co mělo za smysl to vaše divadlo ?", vybuchl Troník, "proč jste brečel, že nechcete do kriminálu, když vám nic takového nehrozilo ?"

"Já myslel", šeptal Vata,"že jste mi třeba tu pistoli strčili mezi mý věci, aby jste mě dostali před prokurátora."

Pernica si odplivl a odešel šacovat vojína Míku. "Koukejte Vata", řekl poručík Troník, "cožpak nemáte v sobě trošku soudnosti ? To ve své zaslepenosti nevidíte ani špičku vlastního nosu ? To nevíte, že naše revoluční spravedlnost postihuje jen skutečné viníky a ten, kdo se ničeho nedopustil, se nemá čeho obávat ? Kdybyste dával lepší pozor na politickém školení, mohl jste si ten nechutný výstup ušetřit."

6.

Pistole se nenašla ani u vojínů Míky a Kunteho. Rota zůstala stát na nádvoří a privilegované vrstvy se odebraly k poradě.

"Podle mého názoru se nedá nic víc dělat", mínil poručík Troník. "To, co bylo v našich silách, jsme už provedli. Teď zavoláme kontrarozvědku a seznámíme ji se všemi dostupnými fakty. Je třeba sejmout otisky prstů a poohlédnout se po případné stopě. Snad bude možné také nasadit psa."

Nadporučík Pernica se ukrutně potil. "Počkej, Pepíku", mumlal, "já to zkusím ještě jednou po dobrým. Třeba si ta pakáž dá říct. " Těžkým krokem se odebral zpátky k jednotce a spustil: "chlapi, soudruzi, mějte rozum, tady přestává každá sranda. Za pár tejdnů máte jít do civilu a teď máme všichni, jak tu jsme, na krku takovej průser. Vy i já. Když se ta pistole nenajde, jsme v tom všichni až po uši. Já půjdu do civilu a vy tam nepůjdete. Jak se nám sem nakýbluje kontrarozvědka, tak bude všechno lítat a buhví jak to nakonec dopadne." V tomto okamžiku zachytil Troníkův ironický úsměv a trochu se pod ním podlomila kolena. V zápětí se však vzchopil k řečnickému výkonu.

"Soudruzi", naléhal. "Doprdele, mějte rozum. Jsme lidi, tak si nebudeme dělat naschvály. Ta pistole stejně někoho z nás udělá nešťastnýho, tak vemte rozum do hrsti a vraťte ji. Podívejte, uděláme to takhle. Já teď budu velet rozchod a vy se odeberete na ubikace. Na dvacet minut. Této doby využije zloděj k tomu, že pistoli nenápadně pohodí buď na světnici, nebo na chodbě, nikdo nemusí vědět nic a všechno, co bylo, smažeme. Nikomu se nebudu mstít a ten nemístný žert, který se stal, zapomenu. Po viníkovi nebudu pátrat a všechno bude při starým. Tak se nad tím zamyslete. Soudruzi, pozor, rozchod."

Všicni vojíni, včetně svazáků se odebrali na ubikace.

"Kam bych měl tu pistoli pohodit ?", zeptal se Kunte, "já ji položím támhle pod schody, co říkáte ? " "To jsou fóry, to jsou fóry ", soptil kulak Vata. "Já vědět, kdo tu pistoli čmajznul, tak ji z něj vyklepu i s duší."

"Ty jsi nějakej žhavej pomáhat revoluční spravedlnosti", posmival se Kefalín.

"Smějte se, blbci", zlobil se kulak. "Ale pamatujte si, že na posměváčky jsou háčky. U nás byl taky jeden takovej, jmenoval se Moupl a měl provaznictví. Pořád se jenom culil a že prej mu každej může políbit prdel. Jednoho dne ho lízli, do sklepa mu navezli dvě auta zatajenejch zásob, na půdě mu položili balík protistátních letáků a už v tom lítal. Dostal patnáct roků a všechno mu sebrali. Ani provázek mu nezůstal, nakonec se musel voběsit na nohavici vod podvlíkaček."

"To je blbý věšení", komentoval tragickou událost Kutík, "ale řek bych, že tady má k němu blíž Pernica než my.Přece nemůžou líznout celou rotu jen proto, že si jeden lampasák nedával pozor na pistoli. " "Voni můžou všechno", tvrdil kulak. "Pernica je vožralej, ale uvědomělej. Tomu se to dá odpustit. Ale na druhý straně musí bejt zločin potrestanej. A kdo to v takovým případě odskáče ? My, protože my nejsme lidi, ale vodpad. Jednou jsme poznamenaný a každej se na nás vysere. " "Jenom se nám tady nerozbreč", šklebil se Dočekal. "Mně by to mohlo utrhnout srdce."

Dvacet minut uplynulo a rota znovu nastoupila na nádvoří. Pernica odešel do budovy podívat se, jestli viník přece jen se nezbavil pistole, ale zachvíli se přiřítil zpět celý brunátný a rozhněvaný. "Vy banditi", řičel a koulel při tom očima jako Babinský. "Vy mizerové. Teď budete mít vojnu, jakou ještě nikdo z vás nezažil. Budete blít krev, to vám dám písemně."

Poručík Tronik, zřejmě docela spokojen s vývojem situace, odešel do kanceláře zatelefonovat pro kontrarozvědku.

"Pozor", řval Pernica na nádvoří. "Vpravo vbok, pochodem vchod, zpívat Armádě zdar."

Rota pochodovala kolem dokola a pěla. "Proti válce mír, proti štvaní klid a proti těm, co vraždí, k boji nastoupit. Vojáci, dejme výstrahu, je síla v našich zbraních. Nepřítel ztratí odvahu, až zaslechne náš zpěv a smích. Zaženeme všechny, co myslí na požár. Vojáci vpřed. Za nový svět. Armádě zdar. " Pak následovali samopalníci: "Podaj dívčina, ručku na rozlučku, Čapajev a Hej, Stalinovci."

Už dávno měl být nástup na večeři a rota stále pochodovala a halekala.

"Budete zpívat do zblbnutí", ječel nadporučík. "Celou noc a třeba ještě zejtra dopoledne. Já vás naučím, syčáci."

Z kanceláře se vrátil poručík Troník a oznámil, že kontrarozvědka je na cestě. Pernica zbledl, ale povykoval dál. Ve chvíli, kdy napětí dostoupilo vrcholu, objevil se znenadání na dvoře kasáren civil. Byl to číšník od Bílého lva a v ruce třímal pistoli. Bez rozpaků se hrnul k nadporučíkovi Pernicovi a hartusil. "Helejte, tohle jsme si neujednali. Dal jste mi ten revolver do zástavy a slíbil jste, že ho do voběda vyplatíte. No a kolik mám teď hodin, prosím pěkně ?

Pomalu sedum. Na takový kšefty nejsem, pane důstojník, zvědavej, vysolte pěkně stotřicet kaček, vezměte si tu bouchačku a sbohem."

Rozzlobený pingl absolutně nechápal, proč ho Pernica objímá a hubičkuje. Rota přestala pochodovat a svíjela se na nádvoří smíchy. Pouze poručík Troník byl zdrcen. "Důstojník lidově demokratické armády", šeptal, "a prochlastá služební pistoli."

Kapitola dvanáctá: DO CIVILU ---------

1.

Čas se nachýlil. Do Tábora narukovali bažanti a na pétépáky, chystající se intenivně do civilu, byla zpřísněna veškerá hlediska. Dle názoru vedení posádky bylo nutno zabránit tomu, aby nováčkové byli infikováni klackovitým chováním vředu armády. Proto vojenské hlídky takřka bez přestání systematicky pročesávaly město a snažily se přistihnout starou mázu při něčem nekalém. Ta ovšem odpověděla po svém.

Tesař vojín Habaník, který až dosud plnil své úkoly celkem svědomitě a nebylo důvodu na něho zaměřovat pozornost, se tentokrát vyznamenal. Vylezl na dosud nezastřešenou stavbu u Jordánu a riskuje život, dostal se po trámech i s kýblem vápna až ke komínu. Zde napsal velice čitelně ZA PÁR a opět se uchýlil do ústraní.

Bylo to jako když vybuchne puma. Důstojnictvo oblíbené úsloví "za pár" nesnášelo a pisatele nápisu na pisoirech, plotech, či patnících, jakož i odstřihovače centimetrů z krejčovské míry tvrdě pronásledovalo. A nyní se zčistajasna objevil krajně neuvědomělý nápis na komíně, kde byl viditelný ze tří světových stran ze vzdálenosti nejméně jednoho kilometru.

Nadporučík Pernica byl okamžitě povolán na velení táborské posádky, kde na něho třičtvrtě hodiny řvalo několik vyšších důstojníků. Nakonec z toho běsnění přece jen pochopil, že má nápis okamžitě odstranit a viníka, nebo viníky pohnat k odpovědnosti.

Jenže tento úkol nebyl tak snadno splnitelný. Vojín Habaník neměl nejmenší důvod, aby se k svému hnusnému činu přiznal a také to neučinil. A koho měl nadporučík nutit, aby při smazání nápisu riskoval život.

"Soudruzi", pravil k nastoupené jednotce. "Mně by to konečně bylo jedno, ale soudruha generála ten nápis na komíně sere. To znamená, že musí zmizet, jinak po vás půjdou jako slepice po flusu. Tak mějte rozum a nestavte se na zadní, máte to přece doopravdy už za pár. Navíc ten, kdo vyleze na komín a očistí ho, dostane ode mne dovolenku, aby si osobně přivezl civiní oblek.
Hlásí se někdo, soudruzi ?"

Vojín Habaník měl tisíc chutí, neboť byl ze Slovenska a nemohl jezdit domů tak často, ale kulak Vata mu v posledním okamžiku srazil zvedající se ruku. "Vole", zachrčel, "to máš stejný, jako by ses přiznal, žes to udělal, místo na dovolenku bys mašíroval rovnou do basy."

Nadporučík ještě několikrát zaapeloval na city a rozum své jednotky, ale bez úspěchu. "Co mám dělat ?", obrátil se potom na Troníka. "S těma klukama už nikdo nehne a z posádky mě budou votravovat nejmíň třikrát denně."

Politruk pokrčil rameny. "Upřímně řečeno", pravil, "jsem rád, že na ten komín nenapsali něco horšího. Co kdyby se tam objevil nápis hanobící socialismus, nebo vyzývající k ozbrojené kontraverzi ?"

"Dej pokoj", mumlal Pernica, "ono úplně stačí tohle."

A taky stačilo. Za pár minut volal jakýsi major z posádky, že nápis na komíně dosud demoralizuje příslušníky bojových jednotek a jak dlouho že má čekat na nápravu. Nadporučík pravil, že navzdory všem těžkostem doufá ve zdárné vyznění akce, kterou právě vyhlásil. Major řekl, že by to bylo záhodno a zavěsil.

"Když se to vezme kolem a kolem", ozval se poručík Troník, "není tak úplně jisté, že to "za pár" napsali příslušníci naší jednotky. Spolu s nimi pracují na stavbě civilové a někteří tesaři jsou velmi mladí chlapci, kteří k nějaké té provokaci nemají nikdy daleko."

"Hergot, to je nápad", zaradoval se Pernica. "Moc tomu sice nevěřím, tenhle fór vypadá na ty uličníky od nás, ale můžu to nanést vejš. Pepíku, ty seš přece jen votevřená hlava."

Při nové urgenci z posádky se pokusil s touto hypotézou prorazit.
"Provedl jsem vše nezbytné, abych zjistil pachatele", pravil. "Při této příležitosti a na základě křížových výslechů jsem dospěl k názoru, že viníkem nemohl být nikdo z mé jednotky, jelikož vylezení ke komínu není v technických možnostech vojínů. Podezíráme civilní osoby, zejména pak tesaře."

"Strčte si křížové výslechy a civilní osoby za klobouk", řval na druhém konci drátu plukovník. "Odstraňte ten nápis jak vám bylo uloženo."

"Do prdele", praštil se sluchátkem nadporučík. "Přece na mně nikdo nemůže chtít, abych lezl na komín. A poslat na jistou smrt někoho z mašaftu, to taky není žádná sranda. Nakonec by mi přišili prokurátora a to nemám zapotřebí."

Vydal se rozmrzele na stavbu s úmyslem získat mezi civily, v krajním případě i za úplatu, někoho, kdo by komín umyl. Ale nepochodil. Civilové se jenom šklebili, tvrdili, že se jim ten nápis docela zamlouvá a že nehodlají kvůli takové volovině přijít o krk.

"Tohle přece nejde", obrátil se Pernica na mistra Páláta, v jehož rajonu k zločinu došlo, "vy za tento úsek zodpovídáte, tak se postarejte, aby nápis zmizel."

"To jsou mi noviny", vybuchl malý, rtuťový mistr. "Mým úkolem je stavět domy a ne mazat nějaké nápisy. Plán jsme tento měsíc splnili na 112,4 % a i ten komín, který někdo počmáral, tam vlastně stojí navíc."

"No vidíte", hučel Pernica, "kdybyste s tím tak nepospíchal, tak jsme mohli bejt bez průšvihu."

"Snad mi nechcete vyčítat, že překračuji plán ? ", zlobil se mistr.
"Ostatně, prémie za mám nejen já, ale i vy, ačkoliv na mou duši nevím, za co vám je vlastně dávají."

"Teď nejde o prémie", vysvětloval nadporučík, "ale o nápis, kterej je trnem v oku snad všem důstojníkům v Táboře. Je třeba ho sprovodit ze světa a vy byste mi měl jako uvědomělej soudruh pomoct."

"Já sice jsem uvědomělej soudruh", připouštěl mistr, "ale tak blbej, abych vám na tohle skočil, zase nejsem. Pošlu chlapa umejt komín, von spadne, rozplácne se a jak si to já zodpovím. Nehledě na to, že na mytí komínu nemám žádný normy a nevím, jak bych mu to zaplatil."

"S vámi se nedá mluvit", mávl rukou Pernica a znechuceně opustil stavbu. Po chvilce rozmýšlení se vydal přímo na velení posádky. "Nenechám se pětkrát buzerovat", říkal si , "a vyřídím to radši hned teď. Musím to mít z krku, abych se moh zase jednou bezstarostně a důkladně ožrat."

Na posádce seděl plukovník Pelyněk. "Tak co ?", vybafl, sotva Pernica vstoupil. "Už je ten nápis pryč ? Soudruh generál už na něj po třetí poukazoval."

"Není pryč", řekl nadporučík, "a nevím, jakým způsobem ho umýt. Žádný z mých mužů není tak zdatný, aby vyšplhal ke komínu. " Rozvedl svoji teorii o zlomyslných civilistech a čekal, co se bude dít. Nedělo se nic. Plukovník přemítal a pokyvoval hlavou.

"Podívejte, soudruhu nadporučíku", pravil konečně, "nevím přesně, je-li to od vás neschopnost, neochota nebo sabotáž. V každém případě je to do nebe volající ostuda a my už nebudeme ten nápis trpět ani o hodinu déle. Zařídím, aby ho umyli vojíni od bojových útvarů. Můžete odejít, soudruhu nadporučíku."

Spokojený Pernica odešel a plukovník Pelyněk počal jednat jako pravý voják. Zavolal do poddůstojnické školy a objednal družstvo zdatných vojínů - sportovců, v čele se zkušeným instruktorem. Sám se s nimi pak vydal ke stavbě, zvané Nedbalka, aby zlikvidoval provokující oznámení ZA PÁR. Ale ani jemu se nevedlo. Vojíni, pro které bylo hračkou udělat stoj na bradlech, dostávali závratě a jeden po druhém odmítali vyšplhat až ke komínu. Ani jejich instruktor v hodnosti četaře se toho neodvážil. Zpovzdálí na ten marný boj hleděl autor nápisu, vojín Habaník, a potměšile se usmíval.

Plukvník Pelyněk si odplivl, prohlásil, že ho udivuje kondice budoucích poddůstojníků a nazlobeně se vrátil zpět do své kanceláře. Potom dlouho na všechny strany telefonoval a jak se ukázalo, nikoliv bezvýsledně.

Následujícího dne přijel do Tábora vojín až z Jindřichova Hradce.
V civilu se živil provazolezectvím a tak se nelze divit, že si s nápisem suverénně poradil.

2.

A opět tady bylo výročí Velké socialistické revoluce. Táborské obchody byly za tím účelem slavnostně vyzdobeny a aranžéři věru hýřili nápady. Lenin jukal na kolemjdoucí z čalamády, Stalin se mračil mezi pletenci vuřtů, Gottwald kouřil svou zamilovanou dýmku opřen o prasečí hlavu, zatímco Zápotocký vévodil mezi jogurty a syrečky. Také na ostatní věrozvěsty marxismu-leninismu se bohatě dostalo a každý cítil nadcházející slávu na každém kroku.

Ani pétépáci nemohli pochopitelně zůstat pozadu. Chyběl sice citelně učitel Anpoš, kterému bylo umožněno v řádném termínu odejít do civilu, ale tato ztráta se nesměla výrazněji projevit.

"Soudruzi", hlaholil poručík Troník, "jak si kasárna vyzdobíme, tak na nás bude pohlíženo. Je docela dobře možné, že nás navštíví sám soudruh generál, a proto je třeba, aby naše jednotka celá žila Velkou socialistickou revolucí. Tato revoluce znamenala přelom v dějinách lidstva. Už to do vás tluču třetí rok a vy to pořád nejste schopni pochopit. Mnozí z vás se brání přijmout vědecký světový názor a myslí si, že úplně stačí, když tu vojnu nějak přežijí. To je ovšem omyl. Socialismus se najde všude a nikdo před ním neunikne. Proto je lépe nevzpínat se, osvojit si marxismus-leninismus a uvědoměle se věnovat budování socialismu v naší vlasti."

Podstatnější, než jeho projevy, byla však spousta agitačního materiálu.
Vojíni polepili plakáty a portréty celá kasárna. Chodby byly jakoby vytapetovány, v ložnicích nezůstal ani kousek zdi volný a ani ostatní místa, vhodná pro názornou agitaci nebyla ušetřena. Byla polepena kolna na elektrický materiál a kdosi, patrně Habaník, přilepil Lenina i na vikýř. Pouze na záchodech nebyli státníci trpěni, což dal jednotce jasně na vědomí sám nadporučík Pernica.

"Velikáni na hajzl nepatří", pravil se vší rozhodností, "jelikož to by se dalo vykládat všelijak. Taky jsem zjistil, že nějaký gauner přimaloval soudruhu Leninovi zrzavýho ježka. To je prasáctví, který nebudu trpět. To je všechno, pokračujte ve zdobení."

Jelikož šlo o akci, při které se naše lesy nešetřily, bylo materiálu tolik, co hrdlo ráčilo a tak se lepily plakáty na plakáty a přes ně ještě další plakáty, takže každému muselo být jasné, že je zde iniciativa na vysoké úrovni.

"Už aby to všechno bylo za námi", řekl Kutík, když jako nejvyšší muž u jednotky polepil lustry rudými praporky, "když si vzpomenu, že na nás čeká ještě slavnostní pochod na náměstí..."

"Co máš proti slavnostním pochodům" zeptal se Cína, "já jsem si tam loni nabalil čtrnáctiletou pionýrku a byla z toho láska jako trám."

"Slavnostní pochody stojej za hovno", ozval se kulak Vata. "Já jak jdu dlouho v půllitrech, udělaj se mi kuří oka."

"Ty bys, mně se zdá, vůbec nechtěl přinášet oběti pro naši společnou věc", domlouval mu Kefalín. "Žádné nadšení u tebe nevidím. Plakáty jsi lepil ledabyle, praporky z oken jsi vystrkoval přímo neochotně a teď se ti nechce ani manifestovat na výdobytku socialismu."

"Já bych se bez těch výdobytků klidně obešel", řekl Vata, "jen kdyby mi nechali dobytek a kus pole. Ale jak to vypadá, půjdu makat do Libčickejch šroubáren."

"Tam tě převychovají", utěšoval ho Kefalín, "a ty vlastně nic jinýho nepotřebuješ. Libčické hnutí bylo přece proslulé po celé vlasti a až se ve šrobárnách staneš pouhým šroubkem mohutného socialistického soukolí, co ti vlastně bude chybět ?"

"Hovno", odvětil kulak, "a tobě před odchodem do civilu rozbiju držku, protože si myslíš, že na mně můžeš štípat dříví. Ale já ty tvý hecířský kecy vydržím poslouchat tak nanejvýš dva nebo tři dny."

"A to si myslíš, že ve šroubárnách unikneš působení vyspělých a uvědomělých soudruhů ?" zeptal se Kefalín. "Opravdu se domníváš, že se uzavřeš do své kulacké ulity a budeš pasivně přihlížet, místo aby ses zapojil do gigantického úsilí..?"

"Pak ho nekopněte do prdele", zařval Vata, "já vydržím hodně, ale co je moc, to je moc."

Ohnal se po Kefalínovi, ale ten už byl z dosahu jeho mohutných chapadel. Kromě toho vkročil do místnosti poručík Troník, aby seznámil vojíny s přípravou na slavnostní pochod.

"Soudruzi", pravil, "je to vlastně poslední věc, kterou od vás chceme.
Zúčastníme se slavnostního pochodu, budeme se chovat, jak se sluší na uvědomělé příslušníky lidově demokratické armády a vynasnažíme se, aby na náš počet nebyly stížnosti. Nic víc na vás nechci, ale taky nic míň. Pro jistotu budete před slavnostím průvodem prošacováni a případné láhve s alkoholickými nápoji vám budou odebrány. A jestli se někdo přesto ožere, bude s ním zatočeno dle řádu. Doufám, že jste rozumní a uděláte čest našemu útvaru."

Vojíni rozumní byli. Spolu s bojovými jednotkami a s davem civilistů s transparenty napochodovali na táborské náměstí. Zde ukázněně vyslechli projev předsedy MNV, aniž by přitom požívali alkoholických nápojů. Nikdo se nedopustil sebemenší provokace. Poze jeden jediný voják se vykašlal na Velkou socialistickou revoluci, samovolně se vzdálil od jednotky a místo tiché vzpomínky na výstřely z Aurory, odešel po boku milované dívky kamsi ke Klokotům. Tou bílou vránou byl kdysi nejuvědomělejší vojín u útvaru a nejaktivnější svazák Dušan Jasánek.

3.

Bylo rozhodnuto, že vojíni mohou opustit Tábor v civilním oděvu. Budou pod vedením důstojníků dopraveni až na hlavní nádraží v Praze a odtud už každý odcestuje sám do místa svého bydliště.

Tyto informace se u jednotky setkaly s nevšedním pochopením. Kdekdo si okamžitě psal domů o civil, pokud se ovšem nerozhodl zakoupit si slušivý oděv v Táboře.

"Teď se ukáže, kdo je sekáč", radoval se Kunte, "a kdo nahá prdel. Jsou takoví, že se kasaj, jakoby měli milion a pojedou domů v manžestrákách a vixlajvantovaný bundě."

"Chudoba cti netratí", pravil Kefalín, ale nebylo mu uvěřeno. Po šestadvaceti měsících živoření ve vyrudlých hadrech po kdovíjakých armádách světa se toužili mládenci hodit do gala a zapůsobit svým zevnějškem na své okolí. Každý den docházelo do kasáren několik objemných balíků a po jejich rozdělení okamžitě následovala malá módní přehlídka. Expertem přes posuzování kvality jednotlivých ohozů se stal filisof Cibula, jeho asistentem pak byl bývalý chuligán Ota Kunte.

Záhy vyvstaly třídní rozdíly. Číšník Dočekal se producíroval po místnosti v kowerkotovém obleku, Saša Kutík dominoval v prvotřídní kožené bundě a s Kuntem bylo zbytečno ztrácet slova.

Velké potíže s civilem měl kulak Vata. Shodil na vojně nejméně třicet kilo a navzdory tomu, že vážil ještě hodně přes metrák, vypadal v šatech, které mu došly z rodné vísky, jako podvyživený sirotek. Naproti tomu Cína a Macek zásluhou pravidelného popíjení plženské dvanáctky poněkud přibrali a když se nyní vecpali do civilního oděvu, vzbuzovali důvodné podezření, že oloupili nějakého trpaslíka.

Poměrně dobře dopadli ti, kteří si oděv zakoupili v Táboře, až na to, že byli považováni za alibisty. "Kdyby jim kvádro poslali z domova", tvrdil Kunte, "mohlo by jim zmoknout a vypadaly by z něj suky."

Nejhůře na tom byli intelektuálové. Až na malé vyjímky těsně před vojnou dostudovali a nezmohli se na tak kvalitní oblek, aby obstáli před zraky přísných soudců. Dušan Jasánek například rozhodně nevypadal jako lev salónu a Kunte usoudil, že by svou kompletní garderobu i s obuví zpeněžil, a to prý hádá hodně vysoko, za šedesát korun. Dušana se to dotklo natolik, že se mu v očích objevily slzy.

"Neblbni", konejšil ho Kefalín, "a buď na toto povrchní hodnocení povznesen. Vzpomeň si na Cyrana z Bergeracu, který říká: "Já nosím v nitru své elegance květ, jak švihák moderní se ovšem neparádím.."

"Ale co Evička ?" namítl Jasánek. "Myslíš, že před ni mohu takhle předstoupit ?"

"Člověče", zařval Kefalín. "Podíval ses vůbec někdy za ty dva roky do zrcadla, abys viděl, jak vypadáš v uniformě ?"

4.

A potom nastal čas vrátit eráru, co jeho jest. Staršinové, skladníci a jiné kancelářské krysy počali vyvíjet nebývalou aktivitu a rázem se všem dokonale zprotivili. To však v dané chvíli nebylo rozhodující. Důležité bylo, že vojíni měli odevzdat veškerou výzbroj a výstroj v takovém počtu, v jakém ji přijali, což dost dobře nešlo. Mnohá košile, či jiná část oděvu byla vyměněna za cigarety či alkohol, ledaco zmizelo a bylo poztráceno při častých přesunech a nelze opomenout ani řádění kriminálních živlů, jejichž zvyk, obohacovat se na úkor jiných zůstal vojenskou službou nedotčen.

Zkrátka, až příliš mnoho věcí chybělo. Bylo samozřejmě možné je zaplatit, ale požadované částky mnohonásobně převažovaly faktickou cenu zmizelých předmětů a byly tak horentní, že to nikdo nehodlal učinit. A tak zbývalo jediné. Zapřít dobré vychování, rázně utlumit svědomí a oloupit kamarády.

U roty se začalo krást a tak neslýchaným způsobem, že to bylo až zábavné. Kulak Vata byl přes noc kompletně oloupen, ale během čtyřiadvaceti hodin měl vše, co řády požadovaly a ještě něco navíc. Přitom musel jít do zaměstnání bez košile, neboť nakradené spodní prádlo bylo tak malé, že všechny pokusy vecpat do něj své mohutné tělo, skončily naprostým neúspěchem.

Kefalínovi zbyl prázdný kufr. Pouze na dně ležel jakýsi řemínek, který měl cosi upevňovat, ale to cosi, ať už to bylo cokoliv, také nenávratně zmizelo.

"Musíš si to zase nakrást", radil Sálus, "jestli chceš, tak já ti pomůžu." Kefalín nechtěl. "Komu není rady, tomu není pomoci", řekl Sálus. "Kdo se o sebe neumí postarat, ten na to doplatí. Až se definitivně dostanou k moci židi, tak

troubové jako ty chcípnou u plotu."

5.

Nadporučík Pernica opět pil. A nejen to. Ke všemu si namluvil paní Andulu z Čekanic, s kterou prý měl vážné úmysly. Paní Andule se prý zhnusil manžel - alkoholik, pročež si hledala útěchu jinde, ale nedá se říci, že by tentokrát pochodila o mnoho lépe. Lze to vysvětlit jedině tím, že některé ženy vyhledávají pouze určitý typ mužů. Kunte si při té příležitosti vzpomněl na jistou dámu z rozhraní Holešovic a Letné, která ačkoliv měřila kolem stoosmdesáti centimetrů, měla slabost pro malé, hubené muže a všichni její manželé byli žokeji.

Také paní Andulka, jakkoli zhnusena alkoholikem po jehož boku žila již sedmý rok, byla okouzlena jiným alkoholikem, který pokud nebyl horší, nebyl v žádném případě lepší.

Pernica zářil. "Teď mám děvku", pomlaskával, "jak jsem potřeboval. Ženská jako kobyla. Já bych vám přál, abyste tu potvoru zažili v posteli."

Byl to příliš veliký krajíc štěstí, z něhož hltavě ukusoval nadporučík Pernica a to nemohlo mít dlouhé trvání. Jakýsi závistník seznámil Andulčina manžela s nepravostmi, které se páší pod jeho střechou v době, kdy sedí u truňku a manžel to přijal s nevolí. Byl statné, rozložité postavy a jakkoli měl ustavičně v krvi nějaké to promile alkoholu, věděl, co mu káže čest. Po večeři odešel jako obvykle do hospody, ale nesetrval zde až do zavírací hodiny, jak bývalo jeho zvykem. Vypil pouze čtyři piva a krátce po jedenadvacáté hodině opustil lokál.

"Pánové, nechci bejt falešnej prorok", uculil se hostinský, "ale vypadá to, že dneska bude pořádná mela."

Putykář se nemýlil. Manžel se vrátil domů a zjistil, že muž, který leží v posteli jeho ženy, není ani trochu sympatický. Popadl pohrabáč a vrhl se na důstojníka. Spoře oděný Pernica vyskočil oknem, negalantně zanechav paní Andulu svému osudu a pádil k Táboru. Rozlícený manžel s pohrabáčem za ním. Nadporučík na tom nebyl fyzicky nijak zvlášť dobře a vzdálenost mezi ním a manželem se ustavičně zmenšovala. Představa, že bude tlučen pohrabáčem a nalezen pouze ve spodkách na břefu Lužnice Pernicu děsila. A tak přestože se vody štítil jako málokdo, skočil před řvoucím mstitelem do řeky a přeplaval na druhý břeh.

Manžel po něm hodil pohrabáč a těsně minul. Vychrlil tedy ze sebe úctyhodný počet nadávek a vrátil se domů, aby zlinýroval alespoň paní Andulu.

Nadporučík Pernica se ocitl v relativním bezpečí. Drkotal zuby a třásl se zimou, neboť bylo slabě pod nulou, jak už to v prosinci bývá, a on nikdy nebyl členem žádného otužileckého sdružení. Chtělo se mu brečet, ale to nebylo to pravé řešení. Bylo třeba se urychleně vrátit do kasáren, ale vyhnout se přitom v Táboře vnitřnímu městu. Nadporučík odhodlaně vyrazil, ale vzápětí zařval, neboť si rozřízl bosou nohu o starý rezavý hrnec. Chvíli bědoval, ale nemohl se dlouho zdržovat. Voda, stékající mu po těle, mrzla a spodky byly jako plechové.

Není nezbytně nutné se kochat útrapami důstojníka lidově demokratické armády, který se dostal do prekérní situace. Jisté je, že nadporučík Pernica dorazil do kasáren kolem půl jedenácté a přikázal dozorčímu roty, aby mu uvařil čaj. Ani to však nepomohlo a nešťastník musel být o pár hodin později převezen do nemocnice na zápal plic. První rota pomocného technického praporu byla, krátce před svým propuštěním do civilu bez velitele.

6.

Poručík Troník protestoval. Již po několikáté volal do Nepomuku, že situace je vážná a on nemůže přijmout plnou zodpovědnost za další vývoj u jednotky. Obtížnost situace je přece všeobecně známa a ani dva důstojníci nemohli zaručit hladký průběh závěrečných dní. Nyní je to téměř vyloučeno.

"Čo mám robiť, Troník ?" tázal se do telefonu Terazky. "Také je to u všetkých jednotiek."

"Ale já jsem politický pracovník", naříkal politruk. "Jak mám zvládnout náročné velitelské úkoly, které v posledních dnech zřejmě vyvstanou ?"

"Čo keby velitel padol v boju ?" zeptal se Terazky a než mohl Troník odpovědět, zavěsil.

Politruk zlostně sevřel pěsti. Ano, Terazky má v jistém smyslu pravdu. Kdyby velitel padl v boji, jeho zástupce by samozřejmě a bez vytáček zaujal jeho místo. Ale právě tak je pravda, že technické prapory byly vybudovány ze zcela jiných důvodů, než aby bojovaly. Kdyby k tomu přece jen někdy došlo, bylo by třeba provést důkladnou selekci a nebezpečné živly odstranit, popřípadě zlikvidovat. Nyní je situace zcela jiná. Nelze nikoho nejen zlikvidovat, ale ani důrazněji potrestat. Nepomuk si přeje hladký průběh propouštění vojínů do zálohy a varuje před komplikacemi. A co si má počít ubohý zástupce pro věci politické, když je na všechno sám. Rota může poslední dny zcela zpustnout a oddat se alkoholu. Má to být on, kdo se proti těmto zlořádům postaví a nechá si za to nafackovat nebo nakopat ? Ne, toto rozhodně nemá zapotřebí. Poručík Troník se rozhodl. Oznámil staršinovi Blažkovi, že se necítí ve své kůži a odchází do nemocnice na vyšetření. Ve špitále byl přijat vlídně a s pochopením.

Možná, že se naučil simulovat od svých podřízených a snad mu i něco bylo. Jisté je, že se k jednotce nevrátil a zůstal na lůžkovém oddělení.

7.

Rotě nyní velel staršina Blažek, jestliže se tohoto vznosného slova vůbec dá použít. Jeho nástupem do velitelské funkce vojna prakticky skončila.

Určitý stereotyp pochopitelně ještě zůstal. Ráno se se značným zpožděním trousily skupinky vojínů na stavbu a dokonce docházelo tu a tam i k oředstírání pracovního úsilí. Pochpitelně se končilo alespoň o hodinu dřív a pak se vojíni vrhli do umývárny. Drbali se mnohem pečlivěji, než kdy jindy, poněvadž následoval převlek do civilu a útok na město Tábor.

"Kluci", křičel staršina Blažek, který byl sám oblečen v slušivý tmavošedý oblek. "Neprat se s důstojníkama, jinak všechno praskne. Za tejden jdeme domů, tak nemá cenu riskovat nějakej malér."

Tato samomluva byla téměř zbytečná. Vojíni, zbaveni uniforem, jako by odhodili vlčí nebo spíš prasečí kůži. Stali

se z nich elegamtní mladí muži, kteří si uměli dát na sobě záležet. Někteří šli za děvčaty, jiní vpluli do podniku, či jen prostých hospod, ale proti jejich chování nemohly být vzneseny podstatnější námitky.

Na posádce se nestačili divit. Ještě před několika dny stíhaly hlídky po ulicích pétépácká individua, soustavně narušující pořádek a nyní - ticho po pěšině. Několik dní minulo bez sebemenšího přestupku. Důstojníci kroutili hlavami, vyslovovali různé domněnky, ale pořád se jim to jaksi nechtělo líbit.

Všechno to prasklo až pět dní před civilem zásluhou bývalého svobodníka Lenča. Lenčo, oděn v kávový oblek za pětsetpadesát korun, který si před několika dny zakoupil v obchodě, kráčel kolem hotelu Slovan. Neměl na sobě zimník, neboť se mu zdálo, že je škoda zakrývat jím nejkrásnější oblek svého života. Domníval se, že na něm kdekdo musí nechat oči a nebyl daleko od pravdy, neboť při pohledu na horkokrevného chlapce se většině kolemjdoucích rozdrkotaly zuby.

Ve chvíli, kdy se Lenčovi zdálo, že mu celý Tábor leží u nohou, potkal majora Vlčáka. Obávaný důstojník po něm mrskl okem a v Lenčovi se probudil vojenský duch. Zasalutoval majorovi tak nádherně, že by zasluhoval vojenskou pochvalu. Té se mu však nedostalo.

"Ha, vojín", zařval Vlčák a vrhl se na Lenča. "Vojín v civilu, to si soudruhu odskáčete."

Lenčo se majorovi vyškubl a pádil k Jordánu, kde vběhl do opuštěné stavby, zvané Kotlářka. Vlčák s řevem "Hlídka", "Chyťte ho", se rozeběhl za ním, neboť pronásledování nehodných vojínů bylo jeho koníčkem. Jenže na stavbě neměl proti Lenčovi šanci. Zatímco ten vyskočil oknem na druhé straně a podél rybníka se plížil k domovu, Vlčák šmátral po pracovišti a křičel: "Soudruhu vzdejte se. Vaše snaha uniknout spravedlnosti je marná." Nahlížel do čerstvě omítnutých kamrdlíků, prohledával budoucí koupelny a záchody, ale marně. Po nějaké chvíli intenzivního slídění zakopl o fošnu a roztáhl se jak široký tak dlouhý v budoucí sušárně. Nyní ovšem měla tato místnost do sušárny hodně daleko. Na zemi byla sposta šedivé břečky a vlhké malty, pečlivě zkrápěné močí pracovníků, kterým se nechtělo běhat stále na záchod. Major zaklel a drápal se z té ohavné kaše, přičemž si uvědomoval, že ho žena takto zřízeného pravděpodobně nepochválí. "Ten lotr", zasyčel. "To si odskáče."

Rozeběhl se do prvního patra a v syrovém šeru zde pátral po úskočném pachateli. Drcl čelem do lešení, z něhož zedník odpoledne omítal strop a na hlavu se mu vylil kýbl vápenné vody. Vlčák odskočil z nebezpečného místa a pádil na opačnou stranu. Vběhl přímo do výtahové šachty a tluče se o její prkennou stěnu,řítil se dolů. Záhy spadl na dvě železná kolečka plná ztuhlé malty.

Potlučený, krvácející a neuvěřitelně špinavý začal volat o pomoc.

Zhruba za dvě hodiny se dostal na posádku, aby zde zvěstoval nové rafinované zločiny krvežíznivých pétépáků.

Vycházky v civilních šatech vedení posádky se vší rozhodností odsoudilo a plukovník Pelyněk okamžitě volal staršinu Blažka k odpovědnosti. Ten však nebyl k zastižení. Jeho šedivý oblek byl příliš elegantní, než aby se slušelo zůstat v něm v kasárnách. Někdo říkal, že staršina odejel za slečnou do Votic, někdo dokonce do Benešova.

Plukovník Pelyněk se následujícího dne spojil s Nepomukem a trval na tom, že musí mluvit s velitelem. Po delší době dostal Terazkyho k telefonu a nejméně čtvrt hodiny mu vykládal o pohoršeních, která pocházejí skrze drzé a nevychované pétépáky. Terazky ho trpělivě poslouchal a když Pelyněk skončil, pravil hlasem až neuvěřitelně klidným: "Taký je život. Mali bysme sa na to vyspať, sudruh plukovník."

8.

Dvacátého prosince, den před propuštěním do civilu, už se nepracovalo.

Vojíni odevzdávali poslední zbytky výzbroje a výstroje, popíjeli alkoholické nápoje a pěli písně rozmanitého obsahu i kvality. Někdo si zapisoval adresy kamarádů, někdo navrhoval pravidelně schůzky u Pinkasů a bujaré veselí se ustavičně mísilo se sentimentálními vzpomínkami.

"Vod zejtřka jsem zase svobodnej člověk", tvrdil Kunte. "Budu si chodit, v čem budu chtít, kam budu chtít a komu se to nebude líbit, s tím pořádně zametu."

"Hovno budeš svobodnej", kazil mu náladu kulak Vata. "V tomhle režimu nemůžes bejt nikdy svobodnej. A jinej režim v týhle pitomý zemi bejt nemůže, protože tak je to dohodnutý."

"Jdi do háje s těma pohřebníma řečma", poradil mu Dočekal. "Já svobodnej budu. S tuzérama si vydělám pět, šest táců, nabalím si pěknou holku a vo víc se nepotřebuju starat. Když mě bude zajímat, co se děje ve světě, tak si chytnu Svobodnou Evropu a všechno ostatní mi může bejt ukradený."

"To si myslíš", kroutil hlavou Vata, "jednou se znelíbíš nějakýmu tajemníkovi, referentovi nebo předsedovi a budeš mít po užívání. Posypeš pěkně do dolů a ani nemrkneš."

"Copak tomu pupkatýmu vesnickýmu balíkovi nemůže nikdo strčit do huby roubík ?" otázal se Kunte, "to už je přímo strašný ho poslouchat."

"Mě by, Vata, zajímalo", ozval se Sálus, "proč ty vlastně tak škudlíš a šetříš korunky ? Jednou tě stejně seberou, nařežou ti a třeba je navíc bude zajímat, jak jsi přišel k tolika penězům."

"Moje řeč", řekl Kefalín. "Člověk má všechny peníze proměnit za zboží a pak nemůže o nic přijít."

"Vám by se, parchanti, líbilo", brblal kulak, "kdybych je proměnil za kořalku. To, co jsem našetřil, byste dokázali prochlastat za jeden večír. Ale toho se nedočkáte."

"Pánové", vykřikl najednou Cína. "Podívejte se na tu vzácnou návštěvu."

A skutečně. Od brány, kterou pochopitelně již řadu dní nikdo nehlídal, kráčel sám veliký Terazky.

9.

Terazky, který prý měl od nového roku rovněž odejít do civilu, chodil po ubikacích a mlčky zabavoval plné nebo nedopité láhve.

"Ešče som majorom", pravil, "a keď som majorom, nebudě tuna bordel, či volajaká pijatyka."

Nikdo neprotestoval, neboť mohutný major nahánět hrůzu i v poslední den vojny. Vzápětí se však skupinky

budoucích civilů znovu rozezpívaly, rozjásaly a tajně popíjely z utajených zásob.

"Jsem stále ještě pro socialismus", šeptal Jasánek Kefalínovi, "ale musel by to být socialismus osvícený. Jaký je tvůj názor ?"

Kefalín pokrčil rameny. Nechápal, z jakých důvodů by se v poslední den vojny měl bavit o socialismu, zvláště, když zástupce velitele pro věci politické sténal v nemocnici.

"Čo je, Kefalín ?" otázal se kolem kráčející Terazky. "Čo povietě na to, že zajtra budětě v Prahe ?"

"Snad si nějak zvyknu", řekl Kefalín. "Ta představa, že se o mne nebude nikdo starat, mě sice poněkud děsí, ale člověk se musí jednou postavit na vlastní nohy."

"Stě múdry človek, Kefalín", pochválil ho major, "mal som vas urobiť slobodníkom, lebo desiatnikom". A aniž by čekal, jaký postoj pochválený vojín k tomuto ocenění zaujme, odešel na další část inspekční cesty.

Do pozdního odpledne se pělo a klábosilo, ale sotva na Tábor padl soumrak, byli vojíni jako na jehlách.

"Pánové, přece tady nebudeme tvrdnout", popotáhl si precizně uvázanou kravatu Saša Kutík, "Promarnit poslední den vojny, to by byl přímo smrtelnej hřích."

"Samosebou",souhlasil Kunte. "Holky v Táboře by to snad ani nepřežily."

"Kluci, neblbněte", varoval je kulak Vata. "Terazky by nám mohl poslední den ještě pořádně zasolit. Na co budem riskovat, když už jsme jednou nohou doma. Co se mě tejče, já si tady dřepnu na kufr a budu na něm sedět až do rána."

"Tak se na to prase tlustý podívejte", žasl Cína. "Za ženskejma nejde, kořalky se nenapije, sport nepěstuje a kulturu teprve ne, to by mě zajímalo, proč vlastně na tom životě tak lpí."

Kulak něco zamumlal a ačkoiv mu nebylo rozumět, nikdo z přítomných nepochyboval, že právě Cínu kamsi poslal. Cína ovšem nevzal jeho radu na vědomí a odešel raději do nočního podniku Chata, kde se měl sejít s dámou svého srdce.

Za ním vypadl Kutík, v těsném závěsu sledovaný Kuntem, Mackem, Dočekalem a řadou dalších.

"Tohle blbě dopadne", sténal kulak Vata. "Tady u tý roty kromě mě není ani jeden rozumnej, uvážlivej člověk."

Leč ani jeho nářek nepomáhal a vojíni se nepřestávali trousit z kasáren do nočního města.

10.

Terazky zůstal ledově klidný, i když zůstal ve vojenských prostorách téměř sám. Bylo zřejmé, že s něčím podobným počítal. Kolem půlnoci se ale vzchopil. Vstoupil do místnosti, kde osamělý kulak Vata dosud seděl na kufru a v duchu tiše bědoval.

"Súdruh vojín", řekl major. "Terazky pojdětě so mnou. " V kulakovi hrklo, neboť jeho pesimismus zbytněl do obludných rozměrů. Tentokrát nebyl rozhodně na místě. Major si ho vybral za svého pomocníka a měl k tomu dobrý důvod. Terazky s Vatou vyrazili do Tábora. První, koho spatřili, byl Jasánek, tisknoucí se k Evičce Sedlánkové.

"Pili stě, súdruh ?" otázal se ho major.

"Nepil", prohlásil se vší rozhodností Dušan. "Byl jsem jen se svou snoubenkou."

"Znal som takých", řekl Terazky, "čo boli se snúbenkami a ožrali sa ako zepelini. Dychněte na mňa." Jasánek po chvilce váhání splnil rozkaz. Zjevně se styděl před Evičkou Sedlánkovou.

"Dobre", pravil major. "Može pokračovať, Vata, iděm dalej. " Došli k Bílému lvu, vstopili dovnitř a zjistili, že zde je několik příslušníků první roty spitých takřka do němoty. Většinou se drželi ještě na nohou, ale vojíni Lenčo a Sernáček toho už nebyli schopni.

"Robtě, Vata, čo ja", zvolal stručně major. Popadl přiblble se usmívajícího Lenča se skleněnýma očima a přehodil si ho přes rameno, jako by to bylo peříčko. Kulak učinil totéž se Sernáčkem, ale příliš radosti z toho neměl.

"Co když mě to čuně poblije můj novej raglán ? " otázal se naříkavým hlasem, ale Terazky na to nereagoval. "Všeci do kasáreň", zařval na ostatní a bylo jasné, že to myslí vážně. Vojíni bez odmluv zaplatili útratu a následovali majora, nesoucího polomrtvého Lenča. Na ubikacích přikázal polostřízlivým vojínům, aby vzkřísili a dohlédli na ty zcela zmožené a spolu s Vatou se vrátili do Tábora, aby obešli všechny hospody. Do čtyř hodin tak dílem nahnal, dílem vlastnoručně odnesl kompletní první rotu na její ubikace. Chyběl pouze vojín Dočekal.

"Kdě môže byť ?" zlobil se major. V tom se přiřítil Dočekal. "V patách je mi Vlčák", vyrážel ze sebe, "rychle se musím někam schovat."

Nebylo toho však zapotřebí. Terazky sám vyšel před budovu a čekal. Po několika vteřinách se skutečně ozvalo supění a rozlícený Vlčák se přiřítil na nádvoří. Nestačil se ani pořádně rozhlédnout, natož pak orientovat. Mohutná dřevorubecká pravice ho popadla za límec a otočila ho čelem k silnici. Pak ho Terazky s gustem vykopl z míst, kde neměl co pohledávat.

"Takových majorov", ušklíbl se, "bysom zabil seděm jednou ranou. " V ložnici se zatím nahrnuli vojíni kolem Dočekala, neboť byli zvědavi na podstatu nového konfliktu s Vlčákem.

"Když jsem vám říkal, že jsem sbalil pěknou paničku", vykládal Dočekal, "a že mi pořád nechce říct svoje jméno. Dneska už je to všechno jasný. Je to Vlčákova manželka."

11.

Bylo na čase opustit vojenské prostory. Rota nastoupila na nádvoří, uvnitř zůstali pouze Vata a Jasánek. Jako jediní stoprocentně střízliví a práceschopní muži museli zamést místnosti a uklidit zvratky, jakož i jiné nečistoty, vyprodukované opilými kamarády.

"Tohle má člověk za to, že je pořádnej", naříkal kulak, "napřed musím ty vožralý prevíty vodtáhnout na hřbetě a pak po nich mám ještě uklízet tenhle sajrajt. V dnešní době je nejlepší bejt lump a nemít žádnou zodpovědnost."

Jasánek neříkal nic. Jen se obdivoval sám sobě, kterak za ty dva roky vyspěl. Když měl poprvé uklízet záchod, zdálo se mu, že to bude jeho smrt. A vida - dnes by se dokázal uživit i jako správce veřejného záchodku na

Václavském náměstí.

Konečně bylo vše v pořádku a rota se vydala vrávoravým krokem k nádraží. Před parkem za hotelem Slovan stál major Vlčák, který snad nikdy nespal a zahrozil na pétépáky pěstí. Rota se nadšeně rozštěkala a někteří zdatní jedinci se pokusili o táhlé vlčí zavytí. Terazky měl co dělat, aby své muže uklidnil a dostal je bez nesnází do vagónů. Podařilo se mu to s krajním vypětím a pak už nic nebránilo tomu, aby se vlak rozjel ku Praze.

Cesta proběhla hladce. Jednak proto, že byla krátká a za druhé proto, že většina znavených vojínů záhy usnula. Jediný Bernášek se pozvracel; již po jedenácté.

"Tohle už uklízet nebudu", radoval se při pohledu na znečištěné individuum kulak Vata. Teď už si vojenští páni můžou políbit prdel."

"Dej si s takovejma řečma pozor", varoval ho Kefalín a mrkal na ostatní. "Ještě tři dny po propuštění do civilu seš pod jejich pravomocí a můžeš se dostat před vojenskej soud."

"Fakticky ?" zakoktal kulak: "To jsou dneska zákony, že by se z toho člověk posral."

Kolem osmé ranní zastavil vlak na Hlavním nádraží v Praze. Novopečení civilové se s řevem hodným obyvatel méně vyvinutých krajin vyhrnuli z vagonu a řítili se k východu. Kefalín se ohlédl a spatřil majora Terazkyho. Stál opřen o vagon a smutně se usmíval. Zraky všemocného velitele a nejhoršího vojína u praporu se střetly. Kefalín se zastavil a major k němu váhavě přistoupil: "Čo bolo, to bolo", podal mu pravici. "Terazky stě v civile a o pár týždňov buděm i ja."

"Ale stejně to bylo všechno absurdní, soudruhu majore", usmál se Kefalín.

"Bolo", přikývl Terazky. "Bože moj, bolo."

Chvíli mlčel a teprve, když už Kefalín hodlal opustit nástupiště, překvapil ho otázkou, kterou měl delší dobu na jazyku.

"A čo si predstavujetě pod takým slovom absurdní ?"

KONEC

********** PALMVERZE JNEK 2000 **********